

MEZŐKOVÁCSHÁZI HUNYADI JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2026 / 2027

Iktatószám: klik028376001/03298-1/2026.

Tartalom

1. Az intézmény bemutatása 4
1.2. Az intézmény jövőképe 6
1.3.Az intézmény jelképei 6
2. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai 10
3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 25
4. Az intézmény tevékenysége 30
4.1. Általános iskolai képzés 30
4.2. A gimnáziumi képzés 30
4.3. Kollégiumi nevelés 31
4.4. ICDL vizsgaközpont 32
4.5. EUROEXAM nyelvvizsgahely 32
4.6. Vöröskeresztes tevékenység 33
4.7. Bázisintézményi tevékenység - Az Oktatási Hivatal Bázisintézménye 34
4.8. DUMA'Színház 35
4.9 Komplex Alapprogram 35
4.10 Honvédelmi Nevelési Program 49
4.11. Boldog Iskola 55
4.12. Állatbarát Iskola – Állatasszisztált tevékenység 56
5. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok 56
5.1. Célok és feladatok 56
5.2. Elméleti háttér 56
5.2.1. Az egészségfejlesztő iskola ismérvei: 57
5.2.2 Az egészség fogalma 58
5.3. Helyzetelemzés, helyzetkép 58
6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok 61
6.1. A tanórai közösségfejlesztés során megvalósítandó feladatok 63
6.2. A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai 64
6.3. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai: 65
7. A pedagógusok helyi, intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma és feladatai 67
7.1. A pedagógusok helyi feladatai 67
7.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre 68
8. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység 69
8.1. Tehetséggondozás 69
8.2. A beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzdő tanulókkal és a sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos feladatok: 75
9.A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvétele 79
9.1. Diákönkormányzat 79

9.2. Közösségi szolgálat 80
10. Az iskola kapcsolatrendszere, együttműködési formái (a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái) 89
10.1. Belső kapcsolatrendszer - A szülő, tanuló, iskolai-, kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei 89
11. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei, felvételi eljárás, tanulói jogviszony 92
11.1. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei 92
12. A felvételi eljárás, tanulói jogviszony, az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai 98
12.1. A felvételi eljárás különös szabályai 98
13. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje 102
14. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv 102
15. Gépjárművezetői elméleti tanfolyam és vizsga szervezése 103

HELYI TANTERV

1. A választott kerettanterv megnevezése 105
2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozás 107
3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei 113
4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait 115
5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja 116
6. A választható tantárgyak, foglalkozások, a pedagógusválasztás szabályai 117
7. A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése 118
8. A középszintű érettségi vizsga témakörei 119
9. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja 119
A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei 128
10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei 129
11. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek 133
12. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 138
13. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek 141
14. Az emeltszintű érettségire történő fekészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények a NAT alapján: 144
15. Kötelező tantárgyak részletes követelményei 144
16. A tanulmányok alatti vizsgák értékelése és követelményei 144

1. Az intézmény bemutatása

Iskolatörténet

A Mezőkovácsházi Állami Általános Gimnázium 1952-ben nyitotta meg kapuit 1 osztállyal, 48 tanulóval. 1957. november 24-én költözött középiskolánk rendeltetésszerű helyére, azaz mai székhelyére, majd névadójaként a híres törökverőt, Hunyadi Jánost választották elődeink, hiszen településünk egykoron a Hunyadiak birtokállományához tartozott.

Az iskola épületének udvar felőli falán 5 domborművet helyeztek el, Rajki József alkotásait. Az akkori főbejárat homlokzatán pedig 3 Hunyadi domborművet építettek be: a farkast elfogó ifjút, a törökverőt, s Hunyadit, mint kormányzót ábrázoló alkotásokat. 1977-ben elkészült és felavatta az iskola Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását, a Hunyadi-szobrot, amely azóta iskolánkat ékesíti. 1978-ban elkészült iskolánk tornacsarnoka. A mezőkovácsházi gimnázium kollégiuma 1985-ben nyitotta meg kapuit, akkor még csak leánykollégiumként.

Az iskolai könyvtárunkat 1953-ban alapították 700 darab kötettel. Ma már 10 000 kötetes, modernizált, iskolai könyvtár, multimédiás eszközökkel, a folyóiratok széles választékával. Könyvtárunk a Világ–Nyelv Program keretében térségi idegen nyelvi tanulóközponttá, információs bázissá vált.

1986-ban nyitotta meg kapuit a diákotthon, amely tovább erősítette a középiskola térségi szerepét. 1995-ben megtörtént az új iskolaszárny épületének átadása, amely lehetővé tette az intézmény képzési profiljának bővülését: a szakképzés beindulását. 1995. december 20-án a városi önkormányzat képviselő-testülete határozata alapján módosult az intézmény alapító okirata, miszerint az 1993. évi LXXVI. szakképzési törvény hatálya alá eső, érettségire épülő, az Országos Képzési Jegyzékben szereplő új szakképzés került bevezetésre az intézményben. A középfokú képesítést szerzett, azaz érettségizett fiatalok számára 13. illetve 14. évfolyamon iskolarendszerű nappali tagozatos szakképzés indítására nyílt lehetőség közép-, illetve felsőfokon. Az iskola neve ekkor: Hunyadi János Gimnázium, Szakközépiskola és Diákotthon.

1997. július 1-étől Békés Megye Képviselő-testülete vállalta fel iskolánk további működtetését. Így intézményünk neve: Békés Megye Képviselő-testülete Hunyadi János Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégiuma.

2003. november 21-én a megyei fenntartó módosította iskolánk alapító okiratát. Az intézmény új neve: Békés Megyei Hunyadi János Középiskola és Kollégium.

2005. december 2-án szakmai profilbővítés következtében a megyei fenntartó az intézmény nevét az alábbiak szerint módosította: Békés Megyei Hunyadi János Középiskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Kollégium. 2005. december 16-án került sor a Dél-békési Oktatási Centrum mezőkovácsházi épületegyüttesének átadására.

2007. július 1-én négy intézmény integrálásával megalakult a Hunyadi János Gimnázium, Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Kollégium és Lakásotthonok.

2008. év folyamán, Békés Megye Képviselő-testületének döntése nyomán a mezőhegyesi szakképző iskola a Harruckern János Közoktatási Intézménybe integrálódik. A fentiek alapján 2008. július 1-jétől működött a Hunyadi János Gimnázium, Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium, Hunyadi János Magyarbánhegyesi Speciális Szakiskola, Egységes Módszertani Intézmény, Kollégium.

Intézményünk 2008-ban a fenntartó Békés Megye Képviselő-testülete határozatával, többcélú közös igazgatású Hunyadi János Közoktatási Intézmény jött létre. Intézményünk névhasználata 2008 óta a képzési kínálat törvényileg előírt változásai során számtalan változáson ment keresztül. 2017 februárja óta a Békéscsabai Tankerületi Központ fenntartása alatt álló intézményünk napjainkban általános iskola, gimnázium, valamint kollégiumi feladatellátást biztosít a tanítványok számára, ezen túlmutatva vármegyei viszonylatban is a legkorszerűbb épületegyüttesében, s oktatástechnikai felszereltséggel biztosítja a minőségi XXI. századi oktatást. A fenntartó által 2018. nyarán került korszerűsítésre egy nagyszabású projekt keretében, a mintegy 40 esztendős tornacsarnok padlózatának lakkfelülete és felfestése, valamint műanyag nyílászárókkal történő felszerelése.

2019. szeptember 1-től összevont intézményként az addig külön álló két iskola a mezőkovácsházi gimnázium és az általános iskola, Mezőkovácsházi Hunyadi János Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium néven kezdte meg 14 osztályban, 522 fő tanulóval az első közös, a 2019/2020-as tanévet.

2020/2021. tanévben a művészetoktatás kivált az intézményből és napjainkig a Mezőkovácsházi Hunyadi János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium nevet viseli.

1.2. Az intézmény jövőképe

Iskolánk, a Mezőkovácsházi Hunyadi János Általános Iskola, Gimnázium, és Kollégium évtizedek óta meghatározó szerepet tölt be a járási oktatásban Békés - vármegye déli részén, Békés – Csanád térségében. Az elmúlt évtizedekben a több szakmai és szerkezeti átalakítás mellett az itt oktató-nevelő pedagógusok mindig hangsúlyt fektettek a tehetségek megtalálására, annak kibontakoztatására, fejlesztésére a humán, reál és művészeti tárgyak területén egyaránt.

A jövőben is ezt a feladatot vállalja fel intézményünk. A gimnázium megtartja vezető és meghatározó szerepét a művészeti-, és a honvédelmi nevelésben egyaránt.

1.3.Az intézmény jelképei

Az intézmény jelképei:

A hagyományápolás külsőségekben is megnyilvánul. Ennek megfelelően az intézmény szimbólumai:

Az intézmény jelvénye: Hunyadi címerben található, csőrében aranygyűrűt tartó fekete holló az írás jelképével, egy tollszárral és egy nyitott könyvvel. Emblémánk kör alakú, világoskék alapszínű, körvonalán az intézmény nevének felirata található.

Az intézmény zászlója: Világoskék mezőben az iskola jelvényével. Minden évben az intézmény végzős diákjai a ballagási ünnepségen szalagjukkal díszítik az iskola zászlaját, amely éke minden ünnepélyes rendezvényünknek.

Hunyadi János mellszobra: Herczeg Klára Munkácsy-díjas szobrászművész munkája. A ballagási ünnepségen az intézmény végzős diákjai tiszteletadásként megkoszorúzzák az iskola szobrát.

Hunyadi Krónika: Boros Béla karikaturista és grafikus művész munkája, a Hunyadi kor szellemiségét idéző díszveretes könyv. A könyv folyamatosan örökíti meg az intézmény életének főbb eseményeit, emléket állítva ezzel az utókor számára. A ballagási ünnepségen az intézmény végzős diákjai aláírásukkal zárják középiskolai tanulmányaikat.

Hertay rézkarc: Hertay Mária grafikusművész alkotása a Mezőkovácsházi Hunyadi János Gimnázium címmel. A rézkarc megjelenik az iskola szimbólumaként az írásos dokumentációkban illetve az elektronikus megjelenítésekben.

Hunyadi kalap: Sötétkék Bocskai kalap az iskola címerével. A kalapot a ballagási ünnepségen a végzős diákok kapják az éretté válás jelképeként.

Hunyadi induló: Diákpályázatra írt és megzenésítetett zenei mű: Pintér Vilmos-Mihály Katalin: Alma Mater című dala középiskolánk hivatalos dala, amely minden hivatalos iskolai rendezvényen felcsendül.

A székhelyintézmény épületszárnyai: A Dél-Békési Oktatási Centrum 2005. december 16-án rendezett átadási ünnepségén az iskola épületszárnyait a Hunyadi család történetének tisztelettel adózva nevezte el az alábbiak szerint:

- Vajdahunyad
- Buda
- Visegrád
- Nándorfehérvár

Triptichon: Boros Béla alkotása, 2006. március 27-én került leleplezésre az akkori megyei fenntartó adományaként.

Az első kép Hunyadi János törökök felett aratott 1456-os nándorfehérvári győzelmét ábrázolja, valamint megörökíti a pápai bulla által elrendelt déli harangszót.

A második kép a Mátyás kódexek emlékeként a tudomány, az írás, a dicső múlt és a történelem méltóságára emlékeztetnek. A kódexek lapjai a Hunyadi család történetének főbb állomásait, valamint az intézmény történetének főbb momentumait őrzik. A harmadik kép azt a történelmi eseményt ábrázolja, amikor Mátyás király trónján ülve átnyújtja Mezőkovácsháza városalapító oklevelét Szentdemeteri Bessenyei Benedek földbirtokosnak, valamint a település papjának a templom kulcsát 1489-ben. Hagyomány, hogy a ballagás napján a végzős diákok a Triptichon előtt írják alá az iskolai kódexet, a Hunyadi-krónikát.

A DUMA'Színház logója: Az intézmény művészeti tehetséggondozásának gyakorlati színteréül szolgáló, ma már "Mezőkovácsháza Városért", "Békés Megyéért" és Magyar Színház és filmművészet kategóriában "PRIMA díjjal" elismert, 35 éves DUMA'Színházunk logóját Boros Béla grafikusművész, egykori hunyadis diák tervezte, a tervezett logóban (címerben) követve a hunyadis hagyományokat.

Az intézmény tanulóinak ünnepi viselete:

- lányoknak: fehér blúz (általános iskola), matrózblúz (gimnázium), sötét alj
- fiúknak: sötét hosszú nadrág, fehér ing

Az iskola hagyományos sport öltözete:

- lányok: fehér póló, nadrág/tornanadrág
- fiúk: fehér póló, tornanadrág

NEVELÉSI PROGRAM

Jogszabályi háttér

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2005. évi LXXXVIII törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről
- 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról
- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 40/1999. (X. 8.) OM rendelet az Oktatási Jogok Miniszteri Biztosa Hivatalának feladatairól és működésének szabályairól
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 15. 2018. évi LXXXIX törvény az oktatási nyilvántartásról
- 16. 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

2. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

2.1 Nevelési-oktatási alapelvek a Nemzeti alaptanterv alapján

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: *Nat.*) a magyar kulturális és pedagógiai örökség gyökereiből táplálkozik, annak hagyományaira épül.

Meghatározza azokat a nevelési-oktatási alapelveket, amelyek a nemzeti köznevelésről szóló törvény 5. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően biztosítják az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot.

A *Nat.* emellett meghatározza az elsajátítandó tanulási tartalmakat, valamint kötelező rendelkezéseket állapít meg az oktatásszervezés körében. A *Nat.* lefekteti a köznevelés elvi és tartalmi alapjait és kereteit, azaz meghatározza az alapműveltség kötelezően közvetítendő tartalmait az alap - és középfokú oktatási intézmények számára, beleértve a különleges bánásmódot igénylő tanulókat ellátó intézményeket is.

A *Nat.* a köznevelés szemléleti alapjainak meghatározásával kiegészíti a gyermekek, tanulók családban megvalósuló nevelését, erősíti ezzel a hazához és a nemzet történelméhez való kötődést, a generációk közötti kapcsolatot, a közös kulturális gyökereket, az anyanyelv használatát. Így rögzíti azt a minden magyar emberben közös tudást, amely megalapozza a nemzeti identitást.

Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az

olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, amelyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát. A pedagógus a problémamegoldási és a jelenségértelmezési folyamatot – a tanuló szükségleteinek megfelelően – közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti. A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert). A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására. Az iskoláknak tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését ajánlott beilleszteniük a helyi tantervbe, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszíneként használt helyiségeket (kiemelten osztálytermeket, szaktantermeket) lehetőség szerint úgy kell biztosítani, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára. Lehetőség szerint biztosítani kell, hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz, tanulói notebook), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus oktatási tartalmak egyaránt.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden alapul.

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani. A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a pedagógusoknak mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteniük. A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez. Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak. Az iskolai légkör bizalmi jellege elsődleges feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön. Ennek a bizalomnak a megteremtése és fenntartása minden igazgató és pedagógus állandó felelőssége.
Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni. Fontos alapelv, hogy a tanulók közti különbözőségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse. Különösen fontos, hogy az iskola biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat.
Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhoz illeszkedő fejlesztő tevékenység. Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége. Különösen igaz ez a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a szakmai besorolásukat tekintve heterogén, az ok-okozati összefüggéseket tekintve fel nem tárt, ám tanulási-tanítási szempontból kihívást

jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén.

Ennek a feladatnak az ellátásában felértékelődik a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia) szerepe, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenysége. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében.

A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját.

Előremutató folyamatként értékelhető a teamtanításnak olyan alkalmazása, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, az együttnevelést megvalósító iskolában pedig a tanulót tanító pedagógus és a gyógypedagógus közösen tervezett tanulási-tanítási programjára, a közös tanításra, valamint az e tevékenységet követő közös értékelésre épül.

A differenciálás speciális megvalósulása lehet az együttnevelés során a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése. A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai színtereken. A tanulói szükségletek ismeretében az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények és más szakemberek szolgáltatásainak igénybevételével egészítendő ki a tanulók és pedagógusok szakmai támogatása. Ez elősegíti az integrációt, illetve ennek magasabb szintjét, az inklúziót is annak érdekében, hogy a *Nat*-ban foglalt nevelési-oktatási alapelvek és célok minden tanuló esetében megvalósulhassanak.

A tehetséges tanulók tekintetében ezek a szempontok kiemelten fontosak lehetnek, mivel az ő esetükben a tanulási fókuszt és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani. A tehetséggondozást valamennyi nevelési-oktatási szakaszban, minden neveléssel, oktatással foglalkozó intézménynek alkalmaznia kell és a pedagógiai programjába

szükséges beillesztenie. A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése olyan pedagógusokat kíván, akik rendelkeznek az ehhez szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal.

Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja

A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékozódó jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését. Mindkét értékelési típus (a kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés) önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével. Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása. Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek. Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel.

Készségfejlesztő iskolai oktatás

A készségfejlesztő iskolák alapvető feladata az enyhe és középsúlyos értelmi fogyatékos tanuló életkezdésre történő felkészítésének elősegítése, a munkába állást lehetővé tevő, egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátításának biztosítása, továbbá a szakképzésben részt venni nem tudó, enyhe értelmi fogyatékos tanulóban a munkába álláshoz és az életkezdéshez szükséges készségek kialakítása. A közismereti oktatás a készségfejlesztő iskolában a sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó közismereti kerettanterv alapján folyik. A készségfejlesztő iskola gyakorlati évfolyamainak képzését a készségfejlesztő kerettantervek határozzák meg

Az etika / hit- és erkölcstan tantárgyak oktatására vonatkozó szabályok

A *Nat.* rendelkezései szerint az általános iskola 1–8. évfolyamán az etika tantárgy oktatása kötelező tanórai keretben történik. A hit- és erkölcstan oktatás tartalmát az egyházi jogi személy határozza meg.

Természettudományos nevelés

A természettudományos gondolkodás megalapozása az alapfokú képzés első szakaszában a magyar nyelv, és irodalom tanulási területének tudásbővítést és olvasásfejlődést segítő olvasmányaiba (1–2. évfolyam) ágyazva kezdődik, és a természettudomány és földrajz tanulási terület környezetismeret (3–4. évfolyam) és természettudomány (5–6. évfolyam) tantárgyainak keretében folytatódik. A természettudomány oktatása a 7–8. évfolyamon a biológia, a kémia és a fizika, valamint hozzájuk kapcsolódva a földrajz tantárgyak keretében valósul meg. Ezeken az évfolyamokon a diszciplináris tartalmak egy integrált természettudomány tantárgy részeként is oktathatók. A gimnáziumokban a 9–12. évfolyamokon a természettudományos oktatás diszciplináris bontásban valósul meg. A természettudományos ismeretek és kiemelten a matematikai, természettudományos, mérnöki-műszaki és informatikai (a továbbiakban: MTMI) készségek fejlesztése érdekében a gimnáziumban a 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak emelt óraszámban vagy fakultáción természettudományos tantárgyat, egy jelenségek vizsgálatán alapuló, komplex szemléletmóddal oktatott, a természettudományos műveltséget bővítő tantárgyat kell felvenniük, illetve a fenti elvek mentén oktatott természettudomány integrált, fizika, kémia, biológia, földrajz moduljai közül az egyiket heti két óra időkeretben.”

Az idegennyelv-oktatás

Az első idegen nyelv oktatása legkésőbb az általános iskola 4. évfolyamán kezdődik. Az első idegen nyelv megválasztásakor biztosítani kell, hogy azt a felsőbb évfolyamokon is folyamatosan tanulhassák. A második idegen nyelv oktatása a 8. évfolyam után kezdődhet. A tanuló a középiskolai tanulmányai végére képes elérni a KER szerinti B2 szintet, de legalább a középszintű nyelvi érettségit (B1 szint) teljesíti. A gimnáziumban a második idegen nyelvre meghatározott órakeret egy részét a vonatkozó szabályozásnak megfelelően fel lehet használni az első idegen nyelv oktatására, az intézmény pedagógiai programjában rögzített keretek között. A középiskolákban második idegen nyelvként szabad választás szerint oktathatók a különböző nyelvek.

A nemzeti köznevelési törvény intézményt érintő általános alapelvei

Az iskola felelőssége

Az iskola felelős a gyermekek, tanulók testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, a gyermek -, és tanulói közösség kialakulásáért és fejlődéséért. Ennek érdekében:

- a tanuló személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában együttműködik a szülővel
- a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzi nevelő- oktató munkáját
- felkészíti a tanulót a családi életre, családtervezésre.

Az iskola világnézeti elkötelezettsége

- Az intézmény nem elkötelezett egyetlen vallás, világnézet mellett sem. Biztosítja az ismeretek, a vallási, illetve világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú közvetítését. *Semleges* marad vallási és világnézeti kérdésekben, nem foglal állást azok tanításairól.
- Az iskola gondoskodik az alapvető erkölcsi ismeretek elsajátításáról. Tárgyszerűen ismerteti tananyagában a vallások erkölcsi és művelődéstörténeti vonatkozásait.
- Az intézmény lehetővé teszi tanulói egyházi jogi személy által szervezett fakultatív hit-, és vallásoktatását a tanulók és a szülők igénye szerint. Biztosítja a hit-, és vallásoktatáshoz szükséges tárgyi feltételeket.

A köznevelésben tilos a hátrányos megkülönböztetés, de nem minősül hátrányos megkülönböztetésnek a nevelő-oktató munka jellegéből vagy természetéből egyértelműen következő különbségtétel, ha az a törvényes célok érdekében, a szükséges eszközök alkalmazásával történik.

Az iskolai oktató-nevelő munka szervezésében, irányításában, működtetésében, feladataink végrehajtásában, döntéseink, intézkedéseink meghozatalakor **a gyermek mindenek felett álló érdekét** vesszük figyelembe.

Az oktatás nyelve

Iskolánkban az oktató-nevelő munka nyelve a magyar.

Emberképünk

- Olyan testileg és lelkileg egészséges, pozitív beállítottságú, nyitott, harmonikus személyiség, aki elfogadja, sőt természetesnek tartja világa kulturális, etnikai

sokszínűségét, az eltérő nyelvi, nemzeti hagyományokat és vallási különbözőségeket. Öntudatos, munkája és környezete iránt igényes, őszinte, tisztességes ember, aki képes a múlt értékeinek megőrzésével építeni a jelent, és alapozni a jövőt.

- Képes a megújulásra, tudása innovációjára, és arra az alkalmazkodási képességre, mely lehetővé teszi számára nemcsak a jelen, hanem a holnap társadalmába való beilleszkedést.
- Programunk olyan, a kompetencia alapú tanulási folyamatot irányító, segítő, támogató és innovatív pedagógus személyiséget kíván, aki oktató-nevelő tevékenysége során az értelmi képességek fejlesztése mellett kiemelt fontosságúként kezeli a tanulói személyiség egészének fejlődését.

Alapelveink

- Iskolánk ***pedagógiai tevékenységének középpontjában*** a személyiség harmonikus fejlesztése áll. Hiszünk abban, hogy az ember egyedi megismételhetetlen, így központi törekvésünk a személyiség szabadságának megőrzésével és tiszteletben tartásával az individuum egészséges fejlődésének segítése.
- Feladatunk az általános emberi értékek, társadalmi normák megismertetése, elsajátíttatása, az értékek interiorizációja, a döntési képesség, demokrácia gyakorlása.
- ***Törekednünk kell*** a diákok esélyegyenlőségének legoptimálisabb megvalósítására, a szegregációmentes, az együttnevelést biztosító környezet kialakítására.
- ***Gondot fordítunk,*** hogy diákjaink rendelkezzenek megfelelő általános műveltséggel, képessé váljanak tudásuk folyamatos megújítására.
- Mindezek megvalósítására ***olyan iskolai közösségi légkör megteremtésére vállalkozunk***, ahol jól érzi magát a tanár és diák egyaránt, ahol természetes elvárás egymás személyiségének tiszteletben tartása, a tanulók és pedagógusok jogainak gyakorlása, a kölcsönös együttműködés a feladatok megvalósítása során.
- Az iskola életében ***szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk.***
- A *tanulókat bevonjuk* saját iskolai életük megszervezésébe.

- Az oktatás során ***figyelembe vesszük a tanuló egyéni képességeit***, az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében. Fontos alapelvként határozzuk meg a tehetséggondozás mellett a hátránykompenzáció biztosítását.
- Gyógypedagógiai tevékenységeink során képessé tesszük tanulóinkat a másság elfogadására, a mássággal való együttélés erősítésére a szocializációs folyamatban. Feladatunk az eredményes társadalmi beilleszkedés elősegítése, feltételeinek megteremtése a nyitottság, felvilágosítás által is.
- A tanulóink számára biztosítjuk az önálló életvezetési technikák elsajátításának lehetőségét, segítve a pozitív életperspektíva kialakulását.
- Programunk olyan pedagógiai munkát feltételez, amelynek középpontjában, a *tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll,* figyelembe véve, hogy ***az oktatás, a nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet*** és tevékenység számos egyéb fóruma is.
- A pedagógiai munkánkban lényegesnek tartjuk a **képességfejlesztő** és a **produkcióközpontú** művészeti nevelést, elősegítve ezzel a sikerélményt nyújtó produkciók létrehozását.
- Művészeti képzésünkben a választott területen felül speciális művészeti ismereteket biztosítunk, és az alkotó munkával együtt járó pozitív élmények segítségével hozzájárulunk a harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív személyiség kialakításához.
- Oktatási, képzési rendszerünknek ***alkalmasnak kell lennie*** arra, hogy a XXI. század gazdasági, társadalmi követelményinek megfeleljen anélkül, hogy legkevésbé is korlátozná, vagy háttérbe szorítaná egy adott nemzet kulturális identitását.

Intézményünk nevelési-oktatási céljai

- Diákjaink megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat (tudásokat és képességeket), amelyekre minden egyénnek szüksége van a személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

2.2. A kulcskompetenciák

A *Nat.* az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő

általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Alapkompetenciák: alapvető ismereteknek, készségeknek és attitűdöknek a rendszere (írás, olvasás, számolás, mozgások), amelyek lehetővé teszik a használható, alkalmazásképes tudás megszerzését.

- A tanulás kompetenciái: az egyéni tanulási útvonalak kialakítása, belső motivációval ösztönzött tevékenységek végzése, önszabályozó stratégiák alkalmazása, a tudás aktív konstruálása, önállóan vagy másokkal együttműködve.
- Kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi): a tanuló szóban, írásban és digitális eszközök felhasználásával vagy egyéb módon, kommunikációs szándékkal, olyan információcserét folytat, amely a gondolatok, érzések és tapasztalatok hatékony kölcsönös megosztását teszi lehetővé.
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák: adatgyűjtés- és rendszerezés, információátalakítás, értelmezés és elemzés, összefüggés-feltárás, kritikai mérlegelés és döntés, amelyek hozzájárulnak a tudományos és technológiai gondolkodás kialakulásához.
- Digitális kompetenciák: az információk kezelése, a digitális térben folytatott kommunikáció és együttműködés, valamint a biztonságos és etikus eszközhasználat; a tanuló digitális tartalmakat és algoritmusokat hoz létre és alakít, fejlődik a digitális problémamegoldó képessége.
- Személyes és társas kapcsolati kompetenciák: a pozitív énkép, a testi-lelki egészség, az alkalmazkodás készségei, a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok és a tudatos életvitel; a tanuló tisztában van alapvető jogaival, kötelezettségeivel és kisebb-nagyobb közösségeihez fűződő felelősségével.

- A kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: a tanuló kreativitásának kibontakoztatása, a művészi önkifejezés megélése, a kulturális önazonosság és a sokszínűség pozitív értelmezése, az emberi alkotás tisztelete.
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: felelősségvállalás az elvégzett munka eredményéért és minőségéért, vállalkozói hajlandóság, kezdeményezőkészség, nyitottság a munkavállalás lehetőségeire és pozitív jövőkép.
- *Tanulóink* az általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakasz utolsó évfolyamára *felkészüljenek az érettségi vizsgára*, annak általános vagy emelt szintű követelményeinek megfeleljenek.
- A kollégiumi diáklakók *elsajátítsák a közösségi együttélés alapvető szabályait, miközben önálló, öntevékeny, felelősségtudattal rendelkező személyiséggé válnak.*

2.3. A célok által meghatározott feladatok

2.3.1. Általános feladataink:

- Tág teret biztosítani a *színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának, a csapatszellemnek.*
- *Fejleszteni a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, erősíteni akaratukat álmaik megvalósításához.*
- Segíteni *életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakítását.*
- *Ismeretszerzési, a kommunikációs és a cselekvési képességek fejlesztése* változatos, hatékony tanórai és tanórán kívüli tevékenységek keretei között.
- A tanulók érdeklődési köréhez igazodó, *korszerű gyakorlati, elméleti képzés megvalósítása.*
- *Helyi tantervünkben biztosítani tanulóink életkorához és az oktatott tantárgyak sajátosságaihoz igazodva, hogy elsajátíthassák az egészségfejlesztéssel, a fogyasztóvédelemmel, a környezetvédelemmel, a közlekedésre neveléssel, a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezelő technikákkal összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására az infokommunikációs technológiák alkalmazásával.*
- *Olyan humánus, emberközpontú személyiség fejlesztése, mely az információs társadalom kialakulásának folyamatában képes megőrizni emberi értékeit.*

2.3.2. Az alapozó szakasz pedagógiai, nevelési irányelvei:

Az alapozó szakasz (az általános iskola 1-4.évfolyama) egy biztonságot adó, élményszerű, a gyermekek életkori sajátosságához igazodó és a tanulási motivációt erősítő oktatási és nevelési egység.

Irányelveink:

- A tanítási nap nyugodt, biztonságos és a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó kezdése.
- A figyelmi terhelés mérséklése, az elmélyült, tevékenységalapú tanulás előtérbehelyezése.
- A tanítási nap során, a tanulók fizikai és mentális regenerálódásának biztosítása.
- Életkori sajátosságokhoz igazodó, rugalmas tanulási ritmus kialakítása.
- Komplex, tantárgyközi élmény-és projektnapok megvalósítása.
- Iskolán kívüli tanulási helyszínek rendszeres használata.
- A házi feladat ésszerű korlátozása.
- Az értékelési módok közül a fejlesztő értékelés előtérbe helyezése.
- A mindennapos testnevelés élményszerű megszervezése. (Éves élménymozgás-program)
- A művészeti nevelés jelenléte az iskolai mindennapokban. (Éves művészeti munkaterv)
- A tapasztalatra és problémamegoldásra épülő természettudományos és matematikai gondolkodás fejlesztése. (Tapasztalati tanulási terv)
- A délutáni idősávban pihenést, fejlődést biztosító és élményt biztosító tartalmak megvalósítása.
- Mindennapos mese és történethallgatás, a szókincs, a szövegértés, a belső képalkotás fejlesztése érdekében.
- A konfliktuskezelési kultúra erősítése, biztonságos iskolai környezet kialakítása.

2.3.3. Fő feladataink:

Tehetséggondozás

Intézményünk Akkreditált Kiváló Tehetségpontként különös hangsúlyt fektet a tehetséggondozásra. Igény szerint, érdeklődési körnek megfelelően biztosított legyen a többletismeretek megszerzése az érettségi vizsgaszabályzatban adott tantárgy emelt szintű követelményrendszeréhez igazodva. Motiváltan tudjuk tanulóinkat elképzeléseikben segíteni.

A tehetség-, és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindehhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése. Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagosat túlhaladó teljesítményt tud létrehozni. A tehetség jellemzői: átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetés képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.

A tehetség kibontakoztatását serkenti:

- a megfelelő légkör megteremtése
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje
- a bizalom
- a megfelelő szervezeti strukturáltság
- a játékosság

A tehetség kibontakoztatását gátolja:

- a kreativitás lebecsülése,
- a túlzott fegyelem,
- a teljesítménykényszer.

A tehetségfejlesztés iskolánkban alkalmazott módjai:

- Gazdagítás és elmélyítés (differenciálás, nyitott feladatok, különböző munkatempó, egyéni fejlesztés, különféle csoportosítás osztályon, évfolyamon belül, a tehetséges tanulók minél nagyobb önállóságot, alkotó jellegű feladatot kapnak)
- Gyorsítás (több évfolyam anyagát rövidebb idő alatt teljesítheti a tanuló)

A tehetségfejlesztés feladatai, eszközei:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- Tanórai és tanórán kívüli tehetséggondozó foglalkozások (neves szakemberek bevonásával szervezett tréningek, kurzusok, táborok az önismeret, az önértékelés, a

művészi kifejezőkészség, a problémamegoldó készség fejlesztésére, az ismeretek bővítésére)
- Felkészítés versenyekre, fesztiválokra
- Versenyek, fesztiválok szervezése
- Felkészítés szakirányú továbbtanulásra

Iskolánk alapvető feladatai közé tartozik a tehetségek feltárása, gondozása, kibontakoztatásuk elősegítése. Éppen ezért az iskola egész nevelési-oktatási programja a tehetséggondozás célját szolgálja. A különösen tehetséges tanulók az egyes csoportok produkcióiban központi szerepet kapnak, ezzel a csoport számára is erős motiváció alakulhat ki tehetségük még jobb alkalmazására. A tehetséges tanulónak meg kell adni a lehetőséget, hogy szakirányú iskolába felvételizhessen. Ahhoz, hogy a tanuló az adott területen minél magasabb tudást birtokoljon, szükséges a rendszeres részvétel különböző rendezvényeken, bemutatókon, kiállításokon. Ösztönözni kell a tanulókat a rendezvényeken való részvételre, és lehetőséget kell nyújtani számukra a megyei és országos szintű versenyeken, bemutatókon történő megjelenésre. Nem veszítünk el egyetlen tanulót sem, mivel differenciáltan foglalkozunk a kevésbé tehetséges gyerekekkel is. Az erősen motivált, de kevésbé tehetséges gyerekeknek igyekszünk megtalálni feladatát, különböző részfeladatok segítségével. A tanórán kívüli programok meghatározásakor is a képességek kibontakoztatását és a felzárkóztatást segítő programok kapják a fő hangsúlyt. A nemzeti etnikai kisebbséghez tartozót a művészeti nevelés segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja magát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést. Tudjuk, hogy idejekorán, a szükséges valószínűséggel bármely társadalmi rétegben született gyermekről megállapíthatjuk a vele született vagy tanult tehetséget. Az esélyegyenlőség csak abban az esetben valósulhat meg, ha a kedvezőtlen helyzetben élő, jó adottságokkal rendelkező gyermekek minél hamarabb hozzájuthatnak adottságaik, képességeik kifejlesztésének a lehetőségeihez.

Általános műveltség

Célunk**,** hogy tanulóink készség, jártasság szintjén tudjanak ismereteket elsajátítani. Humán műveltségi területhez kapcsolódva középiskolás szinten tudjanak tájékozódni könyvtárainkban katalógushasználat mellett. A diákok többsége otthonosan mozogjon valamennyi műveltségi terület szintjén.

Ezért törekszünk az általános műveltség horizontjának kiszélesítésére, olyan kiegészítő ismeretek átadásával, amelyek az *"élethossziglan tanulás" (life long learning)* folyamatában időtállóak, a tudás innovációját segítik (informatikai ismeretek, idegen nyelvi képzés, környezetvédelmi nevelés, egészségnevelés, életvezetési szabályok, személyiségfejlesztő programok, drámapedagógiai- pályaorientációs programok).

Felkészítés érettségi vizsgára:

Iskolánk feladata a tanulók rendszeres nevelése, oktatása, érettségi vizsgára történő felkészítése kötelező tanórai foglalkozások keretében. Az intézmény a vizsgára készülést nem kötelező tanórai foglalkozások keretében is segíti.

Felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás, speciális és kiegészítő ismeretek átadása:

Az iskola a tanulók érdeklődése, igénye szerint nem kötelező tanórai foglalkozásokat szervez (felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás, konzultáció) speciális, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából.

Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei:

A nevelő-oktató munka szervezése során alkalmazott fontos rendező elv az osztályoknál kisebb létszámú csoportbontások szervezése.

Eszközök és eljárások:

Az intézmény a **differenciált képességek** kibontakoztatását *csoportbontás*sal, hatékony tanuló megismerési technikákkal, szakkörök szervezésével igyekszik megvalósítani. A tanórákon a *multimédiás eszközök, digitális tananyagok használata,* igénybevétele emeli az oktatás színvonalát, segíti az IKT módszerek elterjedését.

Differenciált, egyénre szabott oktatási nevelési formákban valósítjuk meg a pedagógiai feladatokat, az esélyegyenlőség megteremtésének igényével. (csoportbontás, *felzárkóztatás, önfejlesztő tréningek).*

- Kooperatív tanulásszervezés – kooperatív módszerek, egyéni – páros csoportmunka szervezése
- Differenciált rétegmunka - egyénre szóló differenciált képességfejlesztés heterogén csoportban
- Hatékony tanuló megismerési technikák, pedagógiai diagnosztizálás alkalmazása
- Tanulói tevékenységre épülő ismeretszerzés, képességfejlesztés
- Életkornak megfelelő drámapedagógiai eszközök alkalmazása
- Informatikai ismeretek tanítása, alkalmazása; internet-használat

- A verbális és a vizuális információhordozók együttes alkalmazása különösen a HH/HHH tanulók esetén
- A tanulók önálló felfedező, kutató tevékenységét támogató módszerek alkalmazása
- Az ön-és csoportértékelés alkalmazása a személyes és társas kompetenciák fejlesztése érdekében

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók különleges gondozási igénye sajátos fejlesztő, valamint korrekciós célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

Az egyéniesített nevelés differenciált tartalmakban, módszerekben – a tanórákon kiscsoportos egyéni fejlesztő és rehabilitációs órákon valósul meg.

Alkalmazzuk pedagógiai munkánk során azokat a közvetlen és közvetett nevelési eljárásokat, amelyek segítik növendékeink személyiségének minél teljesebb kibontakozását. Nevelő munkánkban elsősorban a közvetett hatásokat, tekintjük előrevivőnek, mind a *szokások kialakítása*, mind a *magatartási modellek* bemutatása, közvetítése során, és ezt a módszert alkalmazzuk a *tudatosítás, a meggyőződés* kialakítására is.

Nevelésünk eredményességének mutatói

Az oktató nevelő munka eredményességének mutatóit a nevelési program és a helyi tanterv céljainak figyelembevételével, tanulmányi versenyeken és művészeti fesztiválokon való eredményes részvétel, művészeti bemutatkozások száma, országos mérések eredményei, a felsőfokú intézménybe való bejutás, a közép és emeltszintű érettségi vizsgák eredményei, valamint a sikeres nyelvvizsgák, ICDL vizsgák számai adják.

A kompetenciamérések eredményeit figyelembe véve kell szervezni felzárkóztatást a magyar nyelv és irodalom, valamint matematika tantárgyakból.

A kötelező érettségi vizsgatárgyakból 9. évfolyam elején (szeptember) kötelező a bemeneti mérés.

3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő ***tanítási óra.***

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartja a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- A *motiválás* célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
- A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó *aktivitás*át biztosítják.
- Célunk, hogy intézményünk diákjai megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat (tudásokat és képességeket), amelyekre minden egyénnek szüksége van a személyes boldoguláshoz és fejlődéshez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.
- Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a *differenciálás,* vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az *egyéni képességekhez igazodó munkaformákat,* így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.
- Míg a tanórákon az oktató munka aránya van túlsúlyban (új ismeretanyag közvetítése), addig a tanórán kívüli foglalkozásokon szélesebb lehetőség nyílik a nevelőmunka kiterjesztésére. *Tágabb teret kap a diák önképének realizálódása.*
- A tanár - diák kapcsolatban a *diák kezdeményezőkészsége dominál*: javaslatot tesz, öntevékenyen dolgozik, saját elképzeléseit valósíthatja meg

Az iskola együttműködése a szülővel a tanuló személyiségének fejlesztésében

Az intézmény a tanuló személyiségének fejlesztésének, képességeinek kibontakoztatásában együttműködik a szülővel.

A pedagógus személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai a tanuló nevelése, tanítása keretében

Az iskola pedagógusainak alapvető feladata a rájuk bízott tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelességük, hogy nevelő és oktató tevékenységük keretében gondoskodjanak a tanulók testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelmükről, személyiségük fejlődéséről továbbá az ismeretek tárgyilagos és többoldalú közvetítéséről.

Az új oktatásszervezési eljárások alkalmazásával megvalósul a tanulók személyiségének komplex fejlesztése.

A személyiségfejlesztés komplex tevékenység, mely a tanulásukban akadályozottaknál az értelem kiművelésére, a segítő életmódra, az egészséges és kulturált életmódra, valamint a szakmai képzés alapozására irányul.

A személyiségfejlesztés célja, hogy a különböző szintű adottságokkal, az eltérő fejlettséggel rendelkező, tanulásukban akadályozott növendékeknél személyre szabott, sérülés specifikus módszerekkel, egyéni bánásmóddal, önismereti-személyiségfejlesztő tréningekkel elérjük a harmonikus, reális, pozitív én-képpel rendelkező személyiség kialakulását.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos *feladataink:*

A tanulók erkölcsi nevelése

- *Az etikus viselkedés*hez szükséges ismeretek átadása
- *Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése és tudatosítása (bűnmegelőzés)*

A tanulók értelmi nevelése

- Az értelmi képességek, illetve az *önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése*
- *Hazánk, az Európai Unió és a világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása*

A *tanulási kötelességtudat* kialakítása

kognitív rutinok kialakítása, gyakoroltatása

gondolkodási stratégiák és taktikák kialakítása és gyakoroltatása, alkalmassá tétele arra, hogy az iskoláskort követő életszakaszban segítse biztonságos eligazodásukat

Az értelmi fejlesztés, a *tanulásra motiváltság* kialakítása, az érdeklődés felkeltése és fenntartása

A játék-szeretet kialakítása, *„alkotóvágy”* fejlesztése

- sikerélmények biztosítása,
- kudarcfélelem oldása

A tanulók önismeretének kialakítása

- *A testi - lelki tulajdonságok* megismerése, elfogadása
- Pozitív adottságok kibontakoztatása – megerősítése tudatosítása – vonzóvá tétele

- *Kommunikációs, metakommunikációs szokások* gyakoroltatása
- Játékban, feladatokban való *együttműködés* képességének fejlesztése
- *Szolidaritás, segítőkészség* fejlesztése – kudarctűrő képesség növelése – gyakorlása

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

- Az *emberi együttélés szabályai*nak megismertetése
- A *kulturált magatartás és kommunikáció* elsajátíttatása
- *Együttműködési készség* kialakítása

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

- A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy *tudjanak környezetükkel*, *közösségükkel harmonikusan élni,* valamint az őket és környezetüket érintő *változásokra pozitívan reagálni*

A tanulók akarati nevelése

- A tanulókban az *önismeret, az önfejlesztés igényének felébresztése*
- *Az öntevékeny, kreatív életre való nevelés, a rugalmasság, eredetiség, ötletgazdagság kialakítása*
- *A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása*

A tanulók nemzeti nevelése

- *A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése*
- A *nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismerése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése*
- A *hazaszeretet* érzésének felébresztése

A tanulók állampolgári nevelése

- Az alapvető *állampolgári jogok és kötelességek* megismertetése
- *Az érdeklődés felkeltése* a társadalmi *jelenségek és problémák iránt igény kialakítása a közösségi tevékenységekre*, az iskolai és helyi közéletben való részvételre

A tanulók szociális készségeinek fejlesztése

- A felelősségvállalás maglapozása

A tanulók munkára nevelése

- Az *önálló munkavégzés* igényének kialakítása
- Az *emberek által végzett munka fontosságá*nak tudatosítása

- A tanulók önállóságára és *környezetük rendben tartásá*ra irányuló tevékenységeinek gyakoroltatása

A tanulók egészséges életmódra történő nevelése

- A tanulók testi képességeinek fejlesztése, *a testmozgás iránti igény felkeltése*
- *Egészséges, edzett személyiség* kialakítása

- *Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény* kialakítása (drogprevenció)
- A kondicionálási és koordinálási képességek fejlesztése
- A kézügyesség fejlesztése különböző tevékenységek során
- Önellátó képesség tevékenység- formáinak megismertetése gyakoroltatása, tudatosítása
- Igényes esztétikus környezet biztosítása az intézményben, amely fejleszti a tanulók ízlését és emeli igényszintjüket.

A tanulók önálló életvitelre, integrációra való felkészítése

- A szociális viselkedés alapvető szabályainak megismertetése és elsajátíttatása
- A pozitív szociális szokások kialakítása, egyértelmű átlátható szabályok kialakítása és következetes betartatása
- A pozitív minták felkínálása személyes példamutatás, történelmi személyiségek, irodalmi hősök tetteinek, magatartásának átélési lehetőségeivel.
- A szociális készségek folyamatos gyakoroltatása, fejlesztése
- Segítő légkör kialakítása, amelyben a segítés elvárt és elismert tevékenység
- Megfelelés a növekvő partneri elvárásoknak, törekvés a család és a társadalmi csoportok szocializációs hiányainak kiegyenlítésére, hibáinak korrigálására
- A fogyasztóvédelmi nevelés közben a fogyasztói magatartás, a javakkal való gazdálkodás, a gazdasági észszerűség megismertetése

- A személyiségfejlődés zavarainak megelőzése, illetve a meglevő zavarok korrekciója, a negatív attitűdök leépítése.

4. Az intézmény tevékenysége

4.1. Általános iskolai képzés

Az intézmény 2019. szeptember hónap 1. napjától, a helyi általános iskola az intézménybe történő beolvadással 1-8. évfolyamon általános iskolai képzéssel bővült. A nyolc évfolyamos általános iskolában a diákok - felújított, otthonosságot biztosító környezetben - jól hasznosítható, korszerű tudásra és további életútjukat segítő képességekre tesznek szert. Nevelő-oktató munkánkban különösen fontosnak tartjuk a nemzeti hagyományok ápolását, lakóhelyünk történetének megismertetését.

A beiskolázási körzetünkhöz tartozó családok eltérő szociokulturális helyzete miatt kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására és a tehetséges, jó képességű tanulóink fejlesztésére is. Ezeket a törekvéseinket segíti a 2004-ben bevezetett tudatos, tervszerű, pszichológiai mérésekkel is alátámasztott képességfejlesztő program, valamint a programba beválogatott minden tanuló számára biztosított tanulás-módszertani foglalkozás.

A tantestület jól felkészült, hivatásukat szerető pedagógusokból áll, akik az alapfokú nevelő-oktató munka mellett sokrétű feladatot látnak el annak érdekében, hogy a családdal együttműködve fejlesszék a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.

4.2. A gimnáziumi képzés

A gimnázium általános műveltséget megalapozó, érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés és oktatás, valamint előkészít a munkába állásra. A fenti célok elérését szolgálják a választható elméleti és gyakorlati tárgyak oktatása nem kötelező tanórai foglalkozás keretében. A gimnáziumi oktatás a 9. évfolyamon kezdődik és a 12. évfolyamon fejeződik be.

A középiskolai követelmények teljesítését követően 12. évfolyam után, illetve ha az adott tantárgy(ak) tanítása a helyi tanterv szerint a végzős év előtti évek valamelyikében lezárul, a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző második tanév május–júniusi vizsgaidőszakában**,** valamint az azt követő vizsgaidőszakokban tehet közép vagy emelt szintű érettségi vizsgát a tanuló a vizsgaszabályzatnak megfelelően.

A gimnáziumi bizonyítvány középiskolai végzettséget tanúsít, az érettségi bizonyítvány felsőoktatási intézménybe való jelentkezésre ill. továbbtanulásra, valamint a szakképzésbe történő bekapcsolódásra jogosít.

A gimnázium speciális oktatást biztosít:

- általános gimnáziumi tagozat
- honvéd-kadét közismereti képzés

4.3. Kollégiumi nevelés

A kollégium megteremti a feltételt a vidéki növendékek iskolai tanulmányaihoz, ill. azoknak, akik intézményünket választották továbbtanulási céllal. 2019. szeptember hónap 1. napjától, a helyi általános iskola intézménybe történő beolvadásával a kollégiumunkat választó tanulók köre az 1-12. évfolyamra bővült.

Kollégiumunk a hagyományoknak megfelelően az értéktisztelet, a gyermekszeretet, a tanulói személyiség tiszteletben tartása jegyében neveli és oktatja a bentlakásos nevelésben résztvevő tanulókat.

Célunk az erkölcsi értékeket tisztelő és elfogadó, tájékozott, széles ismeretekkel rendelkező, egyénileg sikeres, közösségi szempontból értékes, társadalmi szerepeit ismerő és vállaló állampolgár nevelése.

- A diákok harmonikus és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása
- a személyiség minél teljesebb kibontakoztatása
- a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, cselekvési képességeinek a kibontakoztatása, fejlesztése
- az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó ismeretek gyarapítása
- a műveltség, a világszemlélet, a világkép formálása
- a tanulásnak, a játéknak, a munkának beépítése a színes sokoldalú iskolai életbe
- az önismeret, az együttműködési készség fejlesztése
- az akarat edzése
- az életmód, a motívumok, a szokások, az értékekkel történő azonosulás fokozatos kialakítása, meggyökereztetése

Alapelveink közül kiemelkedő a személyiség tisztelete. A gyermek fejlődő személyiség, sajátos életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.
Nekünk, pedagógusoknak úgy kell segítenünk ezeknek a szükségleteknek, igényeknek a kielégítését, hogy az mindenképpen egy pozitív, előremutató személyiség fejlődését eredményezze. Teret kell biztosítani az egyéniségeknek, a kreativitásnak.

4.4. ICDL vizsgaközpont

ICDL vizsgaközpontunk 2005 óta működik az intézményünkben, két vizsgáztató tanárral, két vizsgateremmel. Diákjaink között sokan leteszik a négy vagy a hét modulos ICDL vizsgát. A vizsgákra informatika órák keretében készülnek fel a nálunk tanuló diákok, illetve igény szerint szakkör indítását is biztosítjuk. Vizsgaközpontunkban nem csak a saját diákjaink vizsgáznak nagy szeretettel, hanem a környező településen tanuló általános iskolai diákok illetve a településünkön dolgozó felnőttek is.
A vizsgatermeinkben 16-18 db modern számítógép található. Vizsgázóink mindig a legújabb operációs rendszerrel és irodai programcsomaggal tehetik le vizsgáikat ezzel is biztosítva az informatika folyamatos fejlődésének követését.

4.5. EUROEXAM nyelvvizsgahely

Az intézmény az Euroexam vizsgapartner iskolák közé tartozik.
Intézményünk az önálló vizsgahely működtetéséhez szükséges technikai és személyi feltételekkel rendelkezik, 2015 márciusától akkreditált nyelvvizsgahelyként működik.
Az Euroexam Budapesti Nyelvvizsgaközpont által biztosított lehetőségek a következők:

- Az Euroexam vizsgapartner logó és megnevezés használati joga honlapon, tájékoztató és hivatalos kiadványokon
- Szakmai támogatás az iskola és tanárai részére
- Naprakész tájékoztatás a nyelvvizsgáztatást, nyelvtanítást és iskolamenedzsmentet érintő kérdésekben
- Ingyenes részvétel a Vizsgaközpont által szervezett szakmai találkozókon és továbbképzéseken
- Vizsgafelkészítő tankönyvek és gyakorlótesztek kedvezményes beszerzése
- Kedvezményes részvétel a Vizsgaközpont akkreditált vizsgáztató és tanárképző tréningjein
- Euroexam tájékoztató és reklámanyagok biztosítása
- Vizsgaszervezés más vizsgahellyel, illetve a Vizsgaközponttal együttműködve

A vizsga iránt érdeklődő tanulókat magas színvonalon tájékoztatjuk, és felkészítjük a sikeres nyelvvizsgára. Ennek érdekében az intézmény támogatja tanáraik részvételét az Euroexam vizsgáztató és módszertani képzéseken. Nyitottak vagyunk a szakmai együttműködésre, biztosítjuk a nyelvtanulók és vizsgára készülők véleményének, visszajelzéseinek továbbítását.

4.6. Vöröskeresztes tevékenység

Iskolánk 2008 óta a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt Bázisiskolája, melynek keretében fontos feladatunk a rendszeres véradás szervezése.

Célunk, hogy elsősegélynyújtóink minden osztállyal megismertessék az alapvető segítségnyújtást, valamint felvilágosító órát tartsanak az AIDS-ről – osztályfőnöki óra keretében.

Éves feladataink:

Neves napokról megemlékezés:

- Elsősegélynyújtó világnap /szeptember/
- Véradók napja /november/
- AIDS világnap /december 1./
- Vöröskeresztes világnap /május/

Programok szervezése:

- decemberi szeretet akció adománygyűjtés
- versenyek: elsősegélynyújtó, AIDS, csecsemőgondozó
- világnapi ünnepség – megyei: kitüntetések felterjesztése, a rendezvényen műsor
- Egészségköztársaság - elsősegélynyújtás elméletben és gyakorlatban, valamint a Vöröskereszt népszerűsítése – 7 alapelv
- Balatoni Elsősegélynyújtó Szolgálat /BESZ/
- 7 csoda élmény tábor – kortárssegítők
- OVIT – Országos Vöröskeresztes Ifjúsági Találkozó
- falunapokon, egészségnapokon a vöröskereszt népszerűsítése, elsősegély szolgálat biztosítása

Cél: diákjaink minél magasabb létszámban vegyenek részt szervezőként, segítőként a vöröskereszt helyi és megyei szervezeténél.

4.7. Bázisintézményi tevékenység - Az Oktatási Hivatal Bázisintézménye

Iskolánk 2026-ban – immáron negyedik alkalommal - adott be pályázatot **Az Oktatási Hivatal Bázisintézménye** cím elnyerésére. Az Oktatási Hivatal által kiírt pályázaton - a Pedagógiai Oktatási Központ és a bíráló bizottság javaslatai alapján - az Oktatási Hivatal köznevelési elnökhelyettese a rendkívül magas szakmai színvonalú pályamunkák közül a Mezőkovácsházi Hunyadi János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégiumot érdemesnek ítélte **Az Oktatási Hivatal Bázisintézménye** cím viselésére.

A bázisintézmény olyan megyei, járási, esetleg országos szinten magas presztízsű hagyományokkal rendelkező, infrastruktúrában a feladatellátáshoz megfelelő módon felszerelt, egyedi, más intézmények számára is példaértékű, működésében koherens, befogadó, gyermekközpontú pedagógiai gyakorlattal, szakmai módszertani, szervezeti kultúrával és innovációval rendelkező, és ezt publikálni, valamint szakmai szolgáltatásként átadni képes intézmény, mely alkalmas adott területen magas színvonalú, hatékony tudásmegosztásra. Olyan intézmény, melyben a jó gyakorlat eredményesen működik mesterpedagógus vagy mesterpedagógus szaktanácsadó, illetve az intézményvezető által kijelölt pedagógus közreműködésével.

Az Oktatási Hivatal Bázisintézménye cím viselése – Duma Zsolt bázisintézményi koordinátor szakmai irányítása mellett - megtisztelő mind az intézmény vezetése, mind a pedagógusok számára, hiszen a jó gyakorlatok átadásával tovább fejleszthetjük szakmai tudásunkat. Művészetpedagógiai munkánk – karöltve a három és fél évtizede kimagasló szakmai munkát végző, „Magyar Színház és Filmművészet” kategóriában PRIMA díjjal elismert és Békés Megyéért díjjal kitüntetett DUMA’Színházzal – kiváló művészeti innovációkkal és „jó gyakorlatokkal” rendelkezik, melynek bemutatását vállalta az intézmény.

A bázisintézmény jógyakorlatai:

- "Olvasópróbától a bemutatóig" - zenés színházi előadások születése a középiskolában
- Önismereti, kommunikációs és drámapedagógiai, komplex személyiségfejlesztő zenés színházi tréning
- *digitális tudásmegosztás*

4.8. DUMA'Színház

Mintegy 35 év zenés színház szolgálatában, a vidéki színházi élet felvirágoztatásáért. Békés – Csanád térségének országosan elismert s egyben legsikeresebb színháza, a Dél-Békés Színház és Tehetséggondozó Alapítvány „Magyar Színház és Filmművészet" kategóriában PRIMA díjjal elismert, valamint „Békés Megyéért" díjjal kitüntetett DUMA'Színházának társulata. A Mezőkovácsháza települési Értéktár, valamint a Békés Vármegyei Értéktár tagja.

A DUMA'Színház lehetőségeket nyújt a művészet iránt érdeklődő tanulók részére, amelybe bármely tanszakon tanuló diák eredményesen és sikerorientáltan bekapcsolódhat. A társulat munkájában való részvétel kiemelt teret ad a tehetséggondozásnak és a felzárkóztatásnak is. Az országszerte ismert színház „Mezőkovácsháza Városért", Békés Megyéért" díjjal elismert, majd 2014-ben "Magyar Színház- és Filmművészet" kategóriában PRIMA díjjal elismert, 2015-ben ünnepélyes keretek között „Együttműködési megállapodást" írtak alá – az akkoriban még - Békés Megye Képviselőtestületével. 2017-ben a DUMA'Színház a Magyar Vöröskereszt által adományozott „Az év támogatója" díjat vehette át.

4.9 Komplex Alapprogram

Az iskolai esélyteremtés fontos eszköze. Megvalósítása a nevelőtestület feladata.

Az esélyteremtési illetmény elvei: Az esélyteremtési illetményrész abban az esetben adható, ha a feladatellátási helyen a hátrányos helyzetű tanulók, vagy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók külön vagy együttesen számított aránya eléri a tíz százalékot.

Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).

- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

Alapelvek:

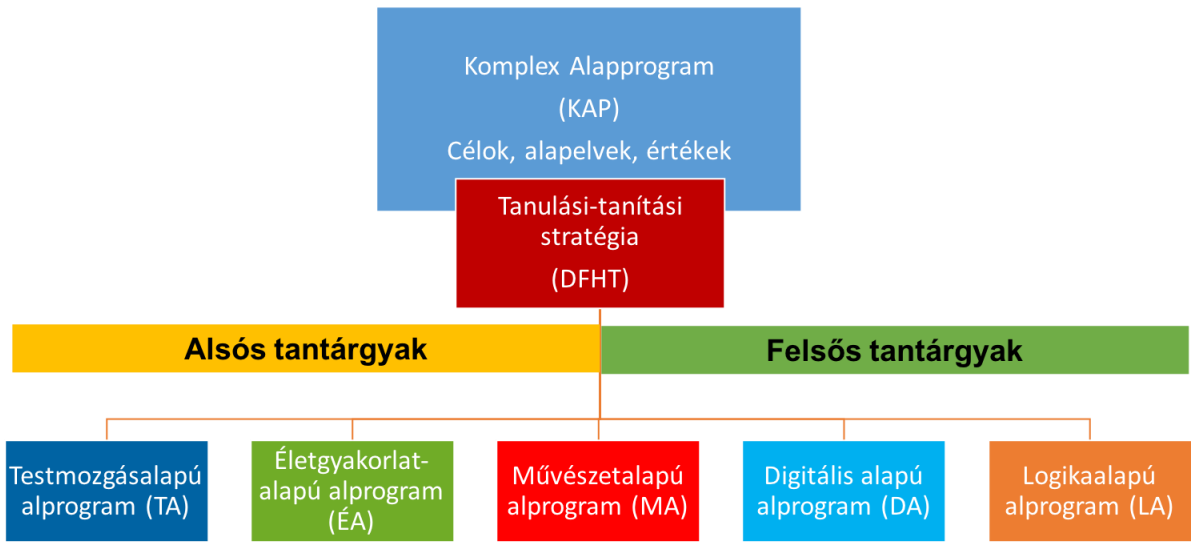
A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, **státuszát** megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: ***Tanulni élmény!***, amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg.

Ennek mozgatórúgója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájuk kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük, a belső kontrollos beállítódását, fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot
- Tudatosan neveljünk „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat
- A szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése.

Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat,
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés,
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság,

- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés,
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe,
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak.

További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenységközpontú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket.
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal, illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.

- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program – KAP
- Tanítási stratégia – DFHT
- Alprogrami koncepciók
- Alprogrami eszköztár és feladatbank
- Tanítói- tanári kézikönyvek
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia- és kreativitásfejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motiváció eszközei a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek:

Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

Alkalmazott módszerek:

A tanítási – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanulópárok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ában a pedagógus választ módszereket.

Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

A Komplex Alapprogram sajátosságai:

A Komplex Alapprogram alprogramjai:

A Komplex Alapprogramban legalább 2 alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- **testnevelés óra**
- **mozgásos tanulás osztálytermi környezetben**
- **szabadidős mozgástevékenységek**

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még **az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.**

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kerettantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelésórai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgásalapú támogatása iskolai környezetben**

Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzen a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértezi fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák** sokszínűségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten – a rendszerszemléletnek megfelelően – kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)

- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó **osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek** terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A **művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására**.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.
Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló **egyéni sajátságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kerettantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.
Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.
Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészetalapú támogatása iskolai környezetben.

A logikaalapú alprogram (LA)

A logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.
Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.
Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.
Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.
A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.
Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.
A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében
- Játék alapú megközelítések
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése

- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

A digitális alapú alprogram (DA)

A digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit kerettantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának. Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár" habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulásmódszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat

- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag kerettantervi része) kb. 20%-át hordozzák. A „Komplex órák" tekintetében a tudástartalmak kereszttantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy **a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alapprogram **20-45 perces** foglalkozás keretén belül.

A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

„Te órád”

„Te órád” foglalkozás – a diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához igazítható, amely foglalkozásokon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. A foglalkozás kiválasztását a pedagógus segíti.

Házi feladat

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak a komplex órákon, valamint a DFHT-val megvalósuló tanórákon. Arra kell törekednünk, hogy a többi tanórát is házi feladat mentessé tegyük!

Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek.** Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** végezzük, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap

visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek.** Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása.** A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

Az iskolában folyó munka időkerete

A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

a délelőtti időkeretben megvalósuló tanórák során

- kötelező és szabadon tervezhető, nagyobb részben délelőtt szervezett foglalkozásokra, amelyeknek 80%-át a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát tekintve nem szabályozza. A tanítási órák 20%-ában ellenben kívánatos a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a DFHT tanítási-tanulási stratégiának az

alkalmazása (differenciált egyéni munka, a rétegmunka, a pármunka, a kooperatív módszerek, a csoportmunka, a drámajáték és a projektmunka).

- A kötelező és szabadon választható időkeret része a „Komplex órák”, a kerettantervi tartalmak kb. 20%-ának feldolgozása történik ilyen módon.

a délutáni időkeretben megvalósuló tanórák során

- a Komplex Alapprogram által innovált alprogrami foglalkozások a délutáni idősávra húzódnak, kivéve a Testmozgásalapú alprogrami foglalkozásokat, amelyek beépülnek a tanítási órák sorába.
- zajlik a „Te órád”

4.10 Honvédelmi Nevelési Program

Honvédelmi Nevelési Program - Hadapród Program

A 2025/2026. tanévtől kezdődően valósult meg az általános iskolai tagintézmény csatlakozása a Honvédelmi Minisztérium által indított **Hadapród Programhoz**, amely a délutáni szabadidőben, valamint hétvégi alkalmak során kínál tartalmas és élménydús elfoglaltságot diákjainknak. Az általános iskolások számára a programba történő belépés önkéntes.

A program célja, hogy játékos és élményszerű formában ismertesse meg az általános iskola 3-8. évfolyamán a gyerekekkel a honvédelem, a hazaszeretet és a nemzeti értékek fontosságát. Az alsó tagozatos tanulók számára az **„Apródképző”** biztosít lehetőséget arra, hogy játékos, kreatív és interaktív feladatokon keresztül fedezzék fel a magyar nemzeti jelképeket, a haza fogalmát, valamint a katonai hagyományok múltbeli és mai jelentőségét.

Az általános iskola felső tagozatos tanulói számára kialakított **„Hadapród-képző”** már kifejezetten hadtörténelmi alapú, ismeretterjesztő és közösségépítő program, amely az egyéni képességeket és a csapatmunkát egyaránt fejleszti.

A gyerekek a következő tevékenységekkel találkoznak a program során:

- alaki kiképzés fapuskával, az 1848/49-es szabadságharc mozdulatait idézve,
- kézigránát-dobás gyakorlása játékos formában, egyéni és csapatversenyekkel,
- ismerkedés a katonai lőfegyverek történetével és működésével.

A Hadapród Program keretében a diákok nemcsak új ismeretekre tesznek szert, hanem **szabadidős sporttevékenységek** révén erősíthetik fizikai állóképességüket, együttműködési készségüket, valamint elmélyíthetik a hazafias gondolkodást és a haza iránti elköteleződést.

Meggyőződésünk, hogy a program hozzájárul ahhoz, hogy tanulóink játékos, mégis értékeket közvetítő módon ismerkedhessenek meg múltunkkal és nemzeti hagyományainkkal, miközben közösségi élményekkel gazdagodnak.

Szintek

a) Alsó tagozat (3–4. évf.) – *Apródképző*

- Játékos, kreatív és interaktív feladatok.
- Nemzeti jelképek megismerése, haza fogalmának elsajátítása.
- Játékos alaki gyakorlatok fapuskával.
- Hazafias mesék, rajz- és kézműves foglalkozások.

b) Felső tagozat (5–8. évf.) – *Hadapród-képző*

- Hadtörténelmi ismeretterjesztő foglalkozások.
- Alaki kiképzés fapuskával 1848/49-es hagyományokhoz kapcsolódva.
- Ügyességi gyakorlatok, sport és csapatversenyek.
- Kézigránát-dobás játékos formában.
- Tereptan, iránytűhasználat, alapvető tájékozódási ismeretek.

HKP I. szintű - Honvéd kadét közismereti képzés

Intézményünk 2019-ben kötötte meg együttműködési megállapodását a Honvédelmi Minisztériummal, amely együttműködéssel csatlakozás valósult meg a Magyar Honvédség Honvéd Kadét programjához, azaz az intézmény HKP I. szintű (honvéd kadét közismereti képzés) iskola lett, a Honvédelmi Minisztérium partnerintézményévé vált.

Iskolánk vállalta, hogy a támogató katonai szervezettel együttműködve elkészíti hazafias és honvédelmi nevelési programját. Ami a nemzeti ünnepekhez és történelmi eseményekhez kapcsolódó előadásokat, közös programokat, laktanya látogatásokat és rendezvényeken való közös megjelenést jelent. A tanórán kívüli programokon való részvétel ajánlott a honvéd kadét közismereti képzésben részt vevő tanulók számára.

A honvéd kadét közismereti képzés során a diákok – honvéd kadétok – honvédelmi alapismeretek közismereti tantárgyat tanulnak heti 1-2 órában, amelyen megismerkedhetnek

azzal, hogy milyen honvédelmi feladatai vannak a magyar állampolgároknak és azzal is, hogy mit tesz a Magyar Honvédség a haza védelméért. Mindezek közben számos, a mindennapi életben is használható tudásra is szert tesznek, ilyen például az elsősegélynyújtás, a terepen való tájékozódás, a táborozási ismeretek vagy akár az önvédelem. Az ebben a képzési formában tanuló honvéd kadétok honvédelmi alapismeretekből – választható érettségi vizsgatárgyként – érettségizhetnek is, amely felvételi tárgyként szerepel a Nemzeti Közszolgálati Egyetemre történő jelentkezésnél. A tanórai elfoglaltságot – az iskolánként eltérő – szabadidős programok egészítik ki. Ezek egyrészt az elméletben tanultak gyakorlását segítik, másrészt a diákok számos olyan programon vehetnek részt (pl. sportlövészet, küzdősportok, hagyományőrzés, hadisírgondozás, ejtőernyőzés), amelyekre csak a honvéd kadétok járhatnak.

Honvéd Kadét közismereti képzés (9-12. évfolyam)

- Rendszeres és szervezett honvédelmi nevelés heti órarendbe illesztve.
- Katonai alapismeretek: alaki szabályok, fegyverismeret, katonai testnevelés.
- Honvédelmi tantárgy: hadtörténet, modern honvédelmi feladatok, Magyar Honvédség szerepe.
- Terepgyakorlatok, túlélési alapismeretek, közösségi programok.
- Együttműködés a Magyar Honvédség és a helyi katonai alakulatok képviselőivel.

A tantárgy oktatásának célja:

- erősíteni a haza iránti elkötelezettséget,
- tudatosítani a középiskolások körében a haza védelméhez kapcsolódó állampolgári kötelességeket,
- a közösség- és egymás iránti tiszteletet
- a fiatalok a mindennapi életben használható,
- praktikus ismereteket kapjanak élményszerű,
- gyakorlati fókuszú oktatás keretében.

A hét témakörre bontott képzés során a diákok olyan hasznos tudás birtokába juthatnak, mint a honvédelem rendszerének megismerése, a lőelmélet, a haditechnikai ismeretek, elsősegélynyújtás, a túlélési ismeretek, a térkép- és tereptani ismeretek.

Honvédelmi jellegű tanulmányi és szabadidős programok

- Honvéd Kadét Kórus próbák

- "Szállj velem" MiG-21bisz 75AP vadászrepülőgép bemutató
- Lövészet gyakorlat (Honvédelmi Sportközpont, Szarvas)
- Évfolyami (9-12.) alaki gyakorlatok
- Számháború szervezése (7-12. évfolyam) részére
- Tanulmányi kirándulás: Kincsem Honvédelmi Park, Budapest
- Csapatok indítása a Országos Haditorna Versenyen
- Hadisírgondozás (Mezőkovácsháza temető)
- Hunyadi Alaki Gyakorlati Nap tartása
- Részvétel Katonai eskütételen (Békéscsaba)
- Hunyadi Honvéd Kadét Hadapród Lövészverseny (Honvédelmi Sportközpont Szarvas).
- HS Lövész Kupa - Háziverseny (Honvédelmi Sportközpont, Szarvas)
- Csapatok indítása az„1000 év katonái" honvédelmi vetélkedőn
- Részvétel a szervezett laktanya látogatásokon
- Doni hősök emléktúra megtartása
- Lőgyakorlat (Honvédelmi Sportközpont, Szarvas)
- Magyar Honvédség Katonai Küzdősport Bajnokság
- Honvédelmi Sportszövetség Lövész Kupa
- Honvéd Kadét Akadályfutó Verseny

Megemlékezések

- Az aradi vértanúk emléknapja. Megemlékezés az aradi vértanúkról - október 6.
- Az 1956-os forradalom kitörésének napja és a Magyar Köztársaság 1989-es kikiáltásának napja. - október 23.
- Az 1956-os forradalom leverésének emléknapja – november 4.
- Az első világháború fegyverszünetének emléknapja – november 11.
- A Hűség napja – december 14.
- A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja – február 25.
- Az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc kezdetének, a modern parlamentáris Magyarország megszületésének napja.
- A magyar – lengyel barátság napja – március 23.
- A holocaust magyarországi áldozatainak emléknapja – április 16.
- A magyar honvédelem napja (megemlékezés) – május 21.
- A magyar hősök emléknapja – május 30.

- A nemzeti összetartozás napja. Nemzeti emléknap. A trianoni békediktátum aláírásának napja - június 4.

Szakkörök

- Honvédelmi szakkör (9-12. évfolyam) - heti 2 órában (lőelmélet, lőgyakorlat, versenyfelkészítés, tereptan, térképészet, egészségügyi ismeretek, elsősegély, túlélési ismeretek)

Partnereink a program lebonyolításában

- Honvédelmi Minisztérium
- Honvédelmi Oktatásfejlesztő Módszertani Központ
- HM Zrínyi Nonprofit Kft. Toborzástámogató Divízió
- Magyar Honvédség
- Honvédelmi Sportszövetség
- Honvédelmi Sportközpont (Szarvas)
- Csabai Honvédelmi Központ (Békéscsaba)
- Magyar Honvédség Dombay Miksa 4. Területvédelmi Ezred vitéz Fekete Imre 101. Területvédelmi Zászlóalj (Békés megye)
- Kincsem Honvédelmi Park (Budapest)

A programok nevelési koncepciója a következő tulajdonságok kialakításában eredményes:

- egyéni felelősség,
- egymás iránti elkötelezettség,
- tisztelet,
- bajtársiasság,
- fegyelmezettség,
- közösségi felelősségtudat,
- együttműködés,
- csapatszellem
- interaktív konfliktuskezelés szándéka és képessége.

Kiemelkedő nevelési cél:

- képzett, sokoldalú, életerős, hazáját szerető és tisztelő fiatalság szemléletformálása,

- a fiatalok egészséges életre, fegyelemre nevelése,
- a honvédelem, a katonai pálya megismertetése és kapcsolatteremtés az iskola arra nyitott tanulóival.

Az intézmény vállalta, hogy gimnáziumi képzésében lehetővé teszi a honvédelmi alapismeretek közismereti érettségi tantárgy tanulását. Iskolánk azon tanulói, akik heti minimum 1 órában hazafias és honvédelmi nevelésben vesznek részt, a Kormány 462/2021. (VIII. 5.) Kormányrendelet értelmében a honvédelemmel összefüggő köznevelési ösztöndíjra, Béri Balogh Ádám ösztöndíjra **jogosultak.**

1. Célkitűzések

- Hazafias gondolkodás és a nemzeti értékek tiszteletének elmélyítése.
- A honvédelmi hagyományok megismerése és továbbvitele.
- Közösségi együttműködés, fegyelmezettség, kitartás fejlesztése.
- Egészséges életmódra, testmozgásra és felelősségvállalásra nevelés.
- Fokozatos felkészítés: az érdeklődő tanulók számára a középiskolai Honvéd Kadét programba történő belépés támogatása.

2. Célcsoportok és szintek

- Alsó tagozat (3–4. évf.) – *Apródképző*
- Felső tagozat (5–8. évf.) – *Hadapród-képző*
- Középiskola (9–12. évf.) – *Honvéd Kadét közismereti képzés*

3. Tartalmi elemek (közös minden szinten)

- Hazafias értékek átadása élményszerű tanulással.
- A magyar honvédelmi múlt és jelen bemutatása.
- Sport, ügyességi és közösségi tevékenységek.
- Kapcsolatépítés honvédségi szervezetekkel, hagyományőrzőkkel.

4. Módszertan

- Játékos tanulás (alsó tagozat).
- Élményalapú, versenyekkel és terepgyakorlatokkal kombinált nevelés (felső tagozat).
- Szakmailag megalapozott, tantárgyba integrált képzés (középiskola).

5. Várható eredmények

- Az általános iskolás korosztályban kialakul a hazaszeretet és a közösségi szellem alapja.
- A felsősök már tudatosabban kapcsolódnak a honvédelmi hagyományokhoz, megerősödik a kitartásuk, fegyelmezettségük.

- A középiskolások a Honvéd Kadét program révén valós, életközeli katonai és honvédelmi alapismereteket szereznek, amelyek akár pályaválasztásukban is meghatározóak lehetnek.

6. Értékelés és visszajelzés

- Tanulói élménybeszámolók, rajzok, esszék, fogalmazások.
- Vetélkedők és versenyek eredményei.
- Szülői és pedagógusi visszajelzések.

4.11. Boldog Iskola

Intézményünk fontosnak tartja tanulóink személyiségének, önismeretének és társas kapcsolatainak fejlődését, valamint azt, hogy a felnőtt élethez vezető utat bátran, jövőbe vetett hittel, önbizalommal telve járják végig.

„A Boldogságórák célja nem az, hogy problémamentes életmodellt állítson a fiatalok elé, hanem, hogy vezérfonalat adjon az iskolásoknak, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására adjon lehetőséget." (Boldogságprogram)

Az órákon diákjaink gyakorlatok, feladatok segítségével megismerkednek a pozitív pszichológiával és annak áldásos hatásaival.

A program tíz egymásra épülő témából áll, amelyek lépésről lépésre ismertetik meg a boldogság összetevőit, feltételeit.

A témakörök sorrendben:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömök élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

4.12. Állatbarát Iskola – Állatasszisztált tevékenység

Intézményünk működésébe állatbarát iskolaként 2024-től beépítjük az állatasszisztált tevékenységek és a kutya asszisztált terápiás foglalkozások lehetőségét, az állatasszisztált foglalkozásvezető képesítéssel rendelkező kolléga és külső felvezető / kutya által. Ennek hatására javul a diákok empátiás készsége, kommunikációja, az együttműködés készsége, motivációja, csökken a szorongásuk és fokozódik a közösségi integráció.

5. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

5.1. Célok és feladatok

Az egészséges iskolák célja, hogy az *„egészség” mint életvezetési érték* a tanórán belül és azon kívüli szabadidős programok középpontjában álljon. Az egészségnevelés, egészségfejlesztés célja, hogy a tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az egészségük védelme érdekében. Ismerjék fel azt, hogy milyen összefüggés van az életmód, a viselkedés és az egészségi állapot között.

Ösztönözze a diákokat arra, hogy kialakuljon bennük az önmagukkal szembeni felelősségérzet. Tudatosítsa, hogy miért szükséges a jövő tervezése, az életút tudatos építése, s lássák be, hogy ebben meghatározó szerepet játszanak az egyéni döntések, helyzetmegoldási, megküzdési technikák. Nyújtson segítséget abban, hogy a tanulók helyesen értelmezzék azt a tényt, hogy egészségük megőrzése egyéni tetteken, választásokon, személyi kapcsolataik minőségén múlik.

Ismertesse meg a tanulókkal az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket. Adjon támpontokat, értelmezési kereteket az életmódbeli döntések meghozatalához, ezzel is segítve, hogy az egészséget támogató magatartásformák, megoldási módok alternatívaként jelenjenek meg a mindennapi életükben.

Nyújtson segítséget a tanulóknak abban, hogy készség szintjén alkalmazzák azokat a megküzdési stratégiákat, amelyek alkalmazásával megőrizhetik, illetve újratermelhetik életük egyensúlyát.

5.2. Elméleti háttér

A jelen egészségnevelése, egészségfejlesztése nem lehet más, mint *tudatosan létrehozott készségfejlesztő lehetőségek összessége, amellyel az egyén viselkedése az előre meghatározott cél irányába elmozdítható*. A felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelésében óriási

felelősség és számos feladat hárul az iskolára, s különösen a pedagógusokra. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

5.2.1. Az egészségfejlesztő iskola ismérvei:

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal. Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, egészségbarát iskolai büfé, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jólétét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást.
- Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését; együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék: a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését és a tanulást.

Az egészségi állapotot az alábbi négy alapvető tényező határozza meg:

- Adottságok
- Környezeti tényezők
- Életmód
- Az egészségügyi ellátó rendszer

ADOTTSÁGOK	KÖRNYEZET	ÉLETMÓD	AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÓ RENDSZER

			MŰKÖDÉSE
genetikai tényezők nem kor	levegő minősége lakáshelyzet víz minősége szociális környezet gazdasági környezet	dohányzás alkohol táplálkozás fizikai aktivitás drogok szexuális magatartás stressz	oktatás egészségügyi ellátás szociális szolgáltatások

Mivel az iskola a szocializáció kitüntetett színtere, így a fenti tényezők közül érdemi hatást – az iskola fizikai-tárgyi és pszichoszociális környezetének alakításával – az iskola-egyészségügyi ellátás minőségére és az életmódra tudunk gyakorolni. Az iskolai egészségfejlesztő munka alapvetően befolyásolja az iskola egészének mindennapjait. Annak értelmében, hogy ezt a megállapítást helyesen tudjuk értelmezni, az alábbi fogalmak tartalmát érdemes kibontani és megvizsgálni:

5.2.2 Az egészség fogalma

A Nemzeti Egészségfejlesztési Stratégia szerint az egészség a nemzetgazdaság fejlődésének szükséges feltétele, ezért nem kizárólag az emberek egyéni tulajdonának tekinthető, hanem nemzeti kincsnek, tehát erőforrásnak. A *Nat.* hangsúlyozza, hogy az *egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékként való tiszteletére is nevel. Az egészség legfontosabb értékünk,* mely nem csupán a betegség, rokkantság hiányát jelenti, hanem a teljes fizikai, mentális, szociális jóllétet. Az egészség a WHO mai meghatározása szerint nem statikus állapot, hanem állandó mozgásban, változásban lévő kiegyenlítődésre törekvő folyamat, amely a szervezeten belüli összhangban, illetve az egyén és természeti-, társadalmi környezete közötti dinamikus egyensúlyban nyilvánul meg. Ez az egyensúlyra törekvő folyamat az egyén aktív, cselekvő tevékenységének eredménye.

5.3. Helyzetelemzés, helyzetkép

Az előélet

Iskolánkban az egészségnevelés és egészségfejlesztés eddig az osztályfőnöki, testnevelés, biológia, kémia órák keretein belül, valamint a tömegsport foglalkozások, az iskolai és a kollégiumi szabadidős programok keretein belül valósultak meg. Ezekre meghívott előadók, a védőnői szolgálat, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, a testnevelők valamint a kortárssegítők munkáját vettük igénybe.

Az iskola működése egészségnevelési, egészségfejlesztési szempontból

Az iskolában a tantestületnek kisebb hányada foglalkozik kimondottan egészségvédelemmel. Minden pedagógus valamilyen szinten a saját tantárgya által közrefogottan egészségnevelési- és fejlesztési ismereteit átadja a tanulók számára. Ezeket a diákok nem mindig tudják összefüggéseiben látni és az egészségtudatos magatartást ezáltal kialakítani. A segítő kapcsolatok intézményen belüli lehetőségét az iskola vezetése, az iskolaorvos, a védőnő, az osztályfőnökök, a szaktanárok és nem utolsó sorban a diákok együttműködése jelenti.

Erőforrások

Elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki.

Nem anyagi erőforrások

Iskolán belüli együttműködés

Tanárok

Az iskola minden tanárának feladata, hogy egészségtudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai egészségnevelés, egészségfejlesztés ill. oktatás közös szemléletben valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését. Ezt a következőképpen valósíthatjuk meg.

Egészségfejlesztő team létrehozása:

Jól bevált gyakorlat olyan csoport létrehozása, amely a belső innováció és a pedagógiai programalkotás során az iskolai egészségnevelési feladatokban közreműködik. Az alábbi szereplők alkossák az egészségfejlesztő csoportot:

- főigazgató vagy megbízottja
- az iskolaorvos, védőnő
- a testnevelő
- a diákönkormányzatot segítő pedagógus

Diákok

Az iskola minden diákjának feladata, hogy egészségtudatos magatartását kialakítsa. Ebben kiemelkedő feladat hárul az iskolai diákönkormányzat tagjaira, az osztályközösségre, valamint a kortárssegítőkre az értékek közvetítése szempontjából.

Szülők

A család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információátadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak

Az iskola adminisztratív és technikai dolgozóinak munkája is nagyon fontos. Példamutató magatartásukkal nagymértékben hozzájárulhatnak a tanulók egészségtudatos magatartásának kialakulásában (osztálytermek takarítása, szellőztetés stb.).

Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés is fontos. Az iskola főigazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje.

Iskolaorvos, háziorvos, védőnő

Az iskolaegészségügyi feladatokat az orvos és a védőnő közösen látja el.

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata
- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése
- Közreműködés: közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás-egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve
- Felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban.

Az iskolai egészségügyi ellátás különösen a következő területeken tud hasznos ismereteket nyújtani:

- Életmód és betegségek összefüggései
- Az iskola tanulóinak egészségi állapota, ennek alapján az „iskola diagnózis” kiegészítése, megoldási javaslatok
- A serdülőkori változások ismerete, segítségnyújtás az érzelmi, magatartás, életmód és szexuális problémák, valamint krízisek megoldásában
- Környezetegészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás egészségügyi kérdésekben

Gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, családsegítő

A gyermekvédelmi munkában valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani a gyermekjóléti szolgálatok és a települési önkormányzatok más intézményeiben dolgozó segítő foglalkozású szakemberek.

Népegészségügy

Egészségfejlesztési szakemberei szakmai előadásokkal segítik az iskolai egészségnevelési munkát és szakmai ill. hatósági kontrollt jelentenek az intézmény egészségnevelő munkájában.

Rendvédelmi szervek

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskolának.

6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

6.1. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A pedagógus feladatai a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátíttatásával és betartatásával összefüggésben

A pedagógus kötelessége, hogy a tanulók életkorának, fejlettségének figyelembe vételével elsajátíttassa a közösségi együttműködés magatartási szabályait, és törekedjék azok betartatására.

Az osztály közösségi programjai az iskolában, valamint ezek időkerete a választható foglalkozások időkeretén belül

Az intézmény biztosítja a meghatározott időkeretből az iskolában igénybe vehető osztályonként heti egy órát az osztály közösségi programjaihoz és a tanulókkal való egyéni törődés feladatainak megoldásához.

Az iskola feladatai a tanulók közösségei által létrehozott diákkörök (szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör, művészeti csoport) szervezésével kapcsolatban és a diákkörök időkerete

Az iskola, a kollégium tanulói közös tevékenységük megszervezésére diákköröket hozhatnak létre. *A tanulóközösségek döntési jogkört gyakorolnak saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.*

Az intézmény biztosítja tanórán kívüli foglalkozások keretében a tanulók érdeklődése, igénye szerint szakkör, érdeklődési kör, önképző kör létesítését.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása

Biztosítani az iskolai élet egyes területeihez kapcsolódó tanulói közösségek kialakítását (jelentkezés, érdeklődési körök, előzetesen tanult idegen nyelvek)

Tanulói csoportok bontásánál a diagnosztikus mérések eredményei alapján kerülnek a tanulók besorolásra

Tudatosan és tervszerűen fejleszteni a csoport életét

A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében

Közösségi együttműködés szabályainak megismertetése, azok betartásának ellenőrzése, az életkorral változó közösségi magatartáshoz alkalmazkodva

Az önkormányzás képességének kialakítása

Tanulói közösségek fejlesztése során a tanulókban kialakítani a célmeghatározás képességét, az összehangolt tevékenység formáit és az értékelés képességét

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

- A közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése a tanulók bevonásával
- A közösségi életben való aktív közreműködés igényének kialakítása
- A közösségi együttéléshez szükséges tapasztalatok, viselkedési normák elsajátíttatása

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi viselkedési normák, formai keretek kialakítása és ápolása

Összekötő, összetartó erő kialakítása a hagyományok ápolásában, megőrzésében és átörökítésében

Az osztályközösség a tanulók tanulmányi munkájának összefogó kerete, „véletlenszerű" gyülekezete, így legfontosabb célunk ebből az összetömörült csoportból valódi közösséget formálni, amely képes a közös cél érdekében a közös értékrend elfogadására, és az iskola szervezett keretein belül ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni.

A tanórai közösségfejlesztés során megvalósítandó feladatok

- A tanulás folyamatában kölcsönös, önzetlen segítségnyújtás egymás képességeinek tiszteletben tartásával. A felelősi rendszer kiépítése, működtetése az életkori sajátosságok figyelembe vételével. A tanulmányi munka fontosságának felismertetése, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítása, megerősítése osztályközösségi és össz-tanulóközösségi szinten.
- A tanulásukban akadályozottaknál nevelői segítséggel érjük el, hogy legyenek képesek kezdeményezésre, amit minden esetben, ha az arra érdemes, meg kell erősíteni.
- A helyes közösségi magatartás kialakításához ragadjuk meg a példa-értékű cselekedeteket, fejlesszük bíráló, önbíráló képességüket.
- Kiemelt szerepet tulajdonítunk a tanulói önállóságnak, öntevékenységnek, az önfőigazgató képesség fejlesztésének.
- Az együvé tartozás az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- A közösségért való cselekvőképesség kialakítása, fejlesztése
- Azoknak az ismereteknek az elsajátítása és gyakorlása, amelyek a közvetlen környezet értékeinek megőrzésére, gyarapítására irányulnak.

- Olyan nevelőkollektívát kell kialakítani (megtartani), amely módszertanilag átgondolt, egységes nevelői eljárásával az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni képes.
- Mindezeket hassa át az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- A tanórán kívüli foglalkozások kötetlenebb tevékenységi formái és a közösen átélt szabadfoglalkozások élményei a közösségfejlesztés kiváló területei.

6.2. A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- A tanulók igényei alapján összeállított és a tanév elején kidolgozott tervek alapján pedagógiai irányítással biztosítsa, hogy a különféle tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A foglalkozások keretén belül a tanulók ismerkedjenek meg a társas együttélés alapvető szabályaival, melyek a harmonikus közösséghez való tartozás alapjai.
- Ismertesse meg a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit, és ezek elkerülésének módjait.
- Biztosítson személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet és a környezet iránti felelősség érzését.
- A fogyatékkal élő tanulók jellemzője az önirányítás gyengesége, az önszervező képesség kialakulatlansága. Erre jó fejlesztési teret nyújt a DIÁKÖNKORMÁNYZAT MUNKÁJA. Ennek keretében a tanulásában akadályozott gyermek és fiatal gyakorolhatja a társadalomban megjelenő demokratikus szerveződési és döntési modelleket.

Különösen fontos hangsúly kap a tanulásukban akadályozottaknál a szilárd erkölcsi normákon alapuló jól szervezett közösség, aktív, élménydús programjaival, amely megelőzheti a deviáns elcsúszásokat.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

- Élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő tevékenységek szervezése.
- A közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem elmélyítése, az együttműködés megalapozása.
- Olyan érzelmi, értelmi felhívó erővel bíró témák kijelölése, melyek kapcsán erősödik a közösséghez való tartozás élménye.
- Jó kapcsolat kiépítése a tanulókkal, szüleikkel, a tevékenységet segítő külső partnerekkel.
- A csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, önfegyelem fejlesztése.
- Csoporton belüli kapcsolatok erősítése.
- Olyan csoportok kialakításának segítése, melyek hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.
- Biztosítson teret a kulturált kommunikáció gyakorlására
- Fejlessze ki a tanulókban az új információs rendszerben való eligazodás képességét.
- Fejlessze az elfogadó, segítőkész magatartást

6.3. Hagyományőrző tevékenysége

Iskolánk nagy hangsúlyt fektet a diákok közösségi emberré formálására. Az iskolai közösség központi magja a tanárok és a diákok közössége.

Az összekötő, összetartó erő a hagyományok ápolásában, megőrzésében és átörökítésében rejlik.

- Fontos feladat az iskola névadójának, *Hunyadi János emlékének ápolása*. Ezt szolgálják a minden évben megrendezésre kerülő, a diákönkormányzat által szervezett Hunyadi-napok, az iskola ünnepségek alkalmával a Hunyadi mellszobor megkoszorúzása és lehetőség szerint, Vajdahunyad várának megtekintése.
- Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk nagy *nemzeti ünnepeink és az emléknapok* alkalmából.

Hagyományos rendezvényeink:

- Iskolai farsang,
- Iskolacsalogató,
- Iskolanap,
- Karácsonyi ünnepség,
- Gólyatábor szervezése,
- "Hunyadis"-sá avatás a *Gólyabálon,*
- a kollégiumban a *KOPAJ* (Kollégiumi Pajkosságok) kerül megrendezésre.
- Dél-Békés Színház és Tehetséggondozó Alapítvány által szervezett gála
- A Jövőnk Záloga Alapítvány éves rendezvényei
    - Családi nap,
    - Alapítványi jótékonysági bál,
- Karácsonyi ünnepségsorozat, Advent,
- Farsangi mulatság,
- Végzős diákjainkat köszönti a *Szalagavató Bál és a Ballagás*.
- Projektnapok, témahét – *Egészségnap*, Vöröskeresztes Világnap, szakmai programok,
- *Gyermeknap,*
- *Mesemondó verseny,*
- Hagyományos összejöveteleink a *tanévnyitó, tanévzáró* ünnepélyek és értekezletek,
- Hangversenyek, művészeti rendezvények, DUMA'Színház premier, előadások,
- Egy-egy kisebb közösség összekovácsolódását segítik elő az *osztálykirándulások.*
- *tanulmányi kirándulások.*

Tanulmányi kirándulás helye
Tananyaghoz kapcsolódó színház, múzeum - és üzem- és intézménylátogatások*
Kutatók Éjszakája programon való részvétel (Szeged)*
Rendkívüli történelem óra (Hódmezővásárhely, Emlékpont és a Zsinagóga) 12. évfolyam*

Szakmai színházlátogatás, Békéscsabai Jókai Színház*
Rendkívüli történelem óra (Békéssámson, Szabadság Háza) 11. évfolyam*
Múzeumlátogatás és helytörténeti séta (Békéscsaba) 10. évfolyam*
Kollégiumi tanulmányi kirándulás*
Szakmai színház/koncertlátogatás (Budapest) *
Múzeumlátogatás (Mezőkovácsháza Tájház)* 9. évfolyam

*A fenntartóra többletkötelezettség hárul**

7. A pedagógusok helyi, intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma és feladatai

7.1. A pedagógusok helyi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. ***A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.***

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,

- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óraközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az főigazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása

7.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályközösség vezetője: az osztályfőnök. Az osztályközösség élén, mint pedagógusvezető az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt a főigazgatóhelyettesek és az osztályfőnöki munkaközösség vezető javaslatát figyelembe véve az főigazgató bízza meg.

Az osztályfőnök feladatai:

- alaposan ismernie kell tanítványai személyiségét, az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe véve,
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását,
- segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, látogatja óráikat, heti 1 órában látogatja a kollégiumot (korrepetálás, tanítványok kollégiumi látogatása),
- aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői közösségével, a tanítványaival foglalkozó nevelő tanárokkal, kollégiumi nevelőkkel,
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, a kollégiumi munkát,
- különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére, regisztrálja azokat és kötelező jelzéssel él a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős felé,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,
- szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, a Kréta rendszer útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (az osztálynapló és a törzslap,

bizonyítvány precíz vezetését, a félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatását, a továbbtanulással kapcsolatos adminisztrációt stb.),

- a dokumentumok év végi összeolvasásának illetve egyeztetésének személyeit a szakmai igazgatóhelyettesek, ill. intézményegység-vezető jelöli ki
- saját hatáskörében - indokolt esetben - évi 10 nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulóinak, igazolja a gyermekek hiányzását,
- az érdemjegyeket havonta ellenőrzi,
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, valamint közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére,
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel, a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét,
- a nevelő-oktató munkájához tanmenetet készít.

8. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

8.1. Tehetséggondozás

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A 2004. évben bevezetett differenciált képességfejlesztő program 5. évfolyamon indul az általános iskolában, s folytatjuk felmenő rendszerben. A program 2004. évben történő bevezetését a szülők és a pedagógusok igényei egyaránt sürgették. A Tehetségpontok Országos Követelményrendszerét teljesítve 2014-ben az intézmény **kiváló akkreditált tehetségpont**, 2016-ban **Európai Tehetségpont lett**.

A gimnázium 2013 őszén felvételt nyert a Nemzeti Tehetségfejlesztő Tanács által létrehozott Országos Tehetségpontok hálózatába, ezáltal új alapokra kívántuk helyezni az iskolai tehetséggondozás programját. 2015-ben elnyertük az Akkreditált Tehetségpont címet, valamint 2018-ban az „Akkreditált Kiváló Tehetségpont” címmel gazdagodtunk.

Akkreditált kiváló tehetségterületek:

- színjátszás (DUMA’Színház)
- képzőművészet

- matematika

A tehetség kibontakoztatása, fejlődése:

A tehetség fejlesztésének folyamata soktényezős, s a képességeken kívül nem kevés elemnek kell megérnie, fejlődnie ahhoz, hogy a szunnyadó tehetségből teljesítményképes, kibontakozott tehetség alakuljon ki. Az iskolának, a pedagógusnak kiemelt szerepe és felelőssége van a tehetségek felkutatásában és kibontakoztatásában.

A fejlesztő munkának egyik kritikus pontja, hogy milyen életkorban kezdjük el a speciális tehetségfejlesztést. Az is gondot okozhat, ha túl korán kezdjük ezt a munkát, de az is, ha elszalasztjuk a szenzitív korszakot a speciális képességterületeken. A tehetség hosszas fejlesztő munka eredményeként formálódhat.

A gimnáziumi osztályokban már színtere lehet a hatékony speciális tehetségfejlesztésnek. Ez az a kor, amelyben a kutatások és tapasztalat szerint már többnyire megjelenik a speciális tehetség. Kettős itt az iskola funkciója: egyrészt a tehetséges gyerekek felderítéséhez kell folyamatosan működő, változatos, nemcsak az intellektuális szférában működő programokat biztosítani, másrészt – ha megtaláltuk a tehetséget – speciális szervezeti formákban kell azt továbbfejleszteni.

Rugalmas, sokféle képességterületet átfogó programokra van tehát szükség, a lényeg azonban, hogy a középiskolás korszak végére találjuk meg a gyerek igazi értékeit, s készítsük fel őt a felsőoktatásban számára legadekvátabb területen való sikeres tanulmányokra

Elméleti háttér:

A tehetség fogalma, fajtái

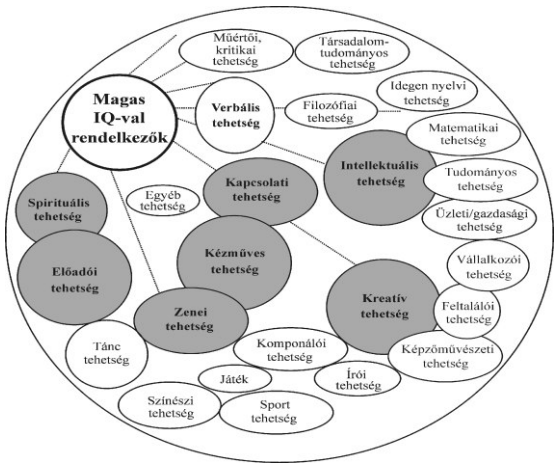
A tehetséget leíró teóriákból ma legáltalánosabban a Renzulli-féle az elfogadott. Ez a modell négy összetevőjét emeli ki a tehetségnek:

- átlag feletti általános képességek,
- átlagot meghaladó speciális képességek,
- kreativitás,
- feladat iránti elkötelezettség.

- Az átlag feletti **általános képességek** közé tartozik például a magas szintű elvont gondolkodás, fejlett anyanyelvi képességek, jó memória, hatékony információfeldolgozási stratégiák stb. Ezek szerepe természetesen más és más az egyes speciális tehetségterületeken.

- A **speciális képességek** adják meg a jellegzetességét a tehetségnek. Ezekből sokféle van, a Gardner-féle csoportosítás általánosan elfogadott. E szerint hétféle speciális képességcsoport különíthető el: nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testi-mozgásos, szociális- interperszonális, intraperszonális. Ezek a speciális tehetségfejlesztéshez kiindulási alapként szolgálnak.
- A **kreativitás** is több elemből épül fel: originalitás, flexibilitás, problémaérzékenység stb. Ez az összetevő is meghatározó a tehetség funkcionálásában, hiszen a tehetségre egyebek között éppen az jellemző, hogy problémahelyzetekben új megoldásokat talál, s ez kreatív képességek nélkül elképzelhetetlen.
- A **feladat iránti elkötelezettség** olyan személyiségtényezőket foglal magába, amelyek a magas szintű teljesítményhez az energiát biztosítják: érdeklődés, versenyszellem, kitartás, emocionális stabilitás stb. A képességek bármilyen magas szintre is fejlődnek, e háttértényezők fejlettsége nélkül nincs magas szintű teljesítmény.

Tehetségesnek tehát azok tekinthetők, akik kiváló adottságaik – a négy fenti összetevő ötvözeteként - alapján magas szintű teljesítményre képesek az élet bármely tevékenységi területén.

A tehetségfejlesztés kritikus pontjai:

Amint a tehetség-összetevők és a fejlődési folyamat előző bemutatása már jelezte, sok buktatója van a tehetséggondozásnak:

- a tehetség azonosítása, felismerése,
- a programok célkitűzései,
- szervezeti formák,
- gazdagítás, dúsítás,

- tantestületi munkamegosztás, speciális funkciók,
- együttműködés a családdal.

Gyakorlati tevékenység

A tehetség azonosítása, felismerése

A pedagógus vagy más fejlesztő szakember és a gyerek folyamatos együttes tevékenysége adja a legtöbb kapaszkodót a tehetség felismeréséhez. Minél több forrásból szerzünk a gyerekre vonatkozó információkat a gyerek teljesítményéről, képességeiről, annál megbízhatóbb az azonosítás.

Iskolai szinten **azonosítjuk** az intellektuális tehetségeket.

- **Azonosítjuk az alulteljesítés okát** (pl. szülői háttér, iskola, társak szerepe, önértékelési problémák, tanulásmódszertani problémák, motiváció hiánya)
- **Megkíséreljük megszüntetni az alulteljesítés okát** (pl. Mező F.-Miléné: Az alulteljesítés tanulásmódszertani aspektusból c. könyv alapján).

A tehetségfejlesztő programok célkitűzései

A fejlesztés során a korábban felsorolt négy tehetség-összetevőre egyaránt kell figyelnünk, tehát a **képességek** mellett a **személyiségtényezők** formálásának is nagyon fontos szerepet kell kapnia a programokban. E két főirányon belül további négy általánosan elfogadott alapelv fogalmazható meg a célkitűzésekre vonatkozóan. Fontos a programok tervezésekor a következőkre is figyelni:

- a tehetséges gyerek erős oldalának fejlesztése,
- a tehetséges gyerek gyenge oldalának fejlesztése (Csaknem minden tehetséges gyereknél van ilyen, s ez akadályozhatja az erős oldal kibontakozását, például alacsony önértékelés, biztonságérzet hiánya, stb.).
- megfelelő „légkör” megteremtése (kiegyensúlyozott társas kapcsolatok pedagógusokkal, fejlesztő szakemberekkel és a társakkal),
- szabadidős, lazító programok, amelyek biztosítják a feltöltődést, pihenést.

A tehetségfejlesztés iskolai és iskolán kívüli szervezeti formái

Gazdag rendszer áll rendelkezésre a szervezeti formák megválasztásához. Ezek mindegyike értékes lehet: természetesen a célkitűzésekkel, a programmal, a tanulók jellemzőivel összhangban kell ezek közül választani. Fontos, hogy a tanórai és tanórán (iskolán) kívüli formákat kapcsoljuk össze a hatékonyság érdekében. A leggyakrabban alkalmazott keretek:

- tanórai differenciálás különféle formái (kiscsoport, egyénre szabott munka stb.),
- speciális osztály,
- délutáni foglalkozások (Duma'Színház, szakkör, önképzőkör stb.),
- hétvégi programok,
- nyári kurzusok,
- mentor-program.

Gazdagítás, dúsítás

Tartalmi szempontból a legfőbb alapelve az iskolai tehetséggondozásnak a gazdagítás.
Célja alapvetően az ismeretek és az elsajátítási folyamat kötelező tananyagon túllépő kiszélesítése. Ennek fajtái:

- Mélységben történő gazdagítás: ennek során több lehetőséget kínálunk a tehetséges gyerekeknek tudásuk és képességeik alkalmazására, mint általában a tanulóknak.
- Tempóban történő „gazdagítás": a tehetséges gyerekek ugyanannyi idő alatt társaiknál többet képesek megtanulni, így gazdagításuk újszerű tartalmak bevonásával is megoldható.
- A „tartalmi" gazdagítás azt jelenti, hogy a tananyagot a tanulókra érzékenyen kell megszerkeszteni: ki kell használni a tanulók egyedi természetét és szükségleteit, érdeklődését, illetve ezeket fejleszteni is kell.
- A feldolgozási képességek gazdagítása elsősorban a kreatív és kritikus gondolkodás fejlesztését jelenti felfedező, illetve interdiszciplináris tevékenység közben.

Tantestületi munkamegosztás, speciális funkciók

A tantestület tagjainak egész sor speciális feladatot kell megvalósítaniuk a kiemelt tehetséggondozásban. Ennek sikeres megvalósításához jól elkülöníthetők bizonyos funkciók és tevékenységkörök. A következő munkamegosztás megfelelő kereteket biztosít:

- *Programvezető* (főigazgató, főigazgatóhelyettes): általános áttekintés, bátorítás, segítés, ellenőrzés, a téma napirenden tartása.
- *Munkaközösség vezetők*: átfogó programok készítése, tanórai és tanórán kívüli gondozás, folytonosság és előrehaladás, forrásanyagok biztosítása, hatékonyság ellenőrzése.
- *Tehetséggondozó koordinátor*: iskolai azonosító és ellenőrző programok készítése, órán (iskolán) kívüli tevékenységek koordinálása, mentor-programok és versenyek irányítása.

- *Tehetség-tanácsadó szakember* (erre képzett pedagógus vagy pszichológus): problémás helyzetekben – elsősorban egyéni és kiscsoportos formákban – konzultációs keretek között segíti a tehetség-program megvalósulását. Három fő iránya van: tanácsadás a gyerekeknek, a közreműködő pedagógusoknak és a szülőknek.
- *Mentor:* olyan szakember, aki közvetlenül és folyamatosan irányítja egy-egy tehetséges diák fejlesztő tevékenységét.
- *Tanárok*: közreműködnek a programok kidolgozásában, tehetséges tanulók azonosításában, felmérik és fejlesztik a tanulók egyéni szükségleteit és érdeklődését.

Együttműködés a családdal

A tehetséggondozást nem tudja a szülő hatékony közreműködése nélkül megoldani az iskola. Fontos tehát a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, információcsere. Az együttműködés főbb tartalmi szempontjai:

- célok tisztázása, egyeztetése, azonos követelményrendszer kialakítása,
- a fejlődés közös értékelése,
- pedagógus, más fejlesztő szakember tanácsa, módszertani segítségnyújtása,
- a tanuló megismerése,
- tehetség, képesség felismerése,
- a gyerek érzelmi támogatása, elfogadás, odafigyelés,
- közös programok szervezése,
- pályaválasztás irányítása.

A következő évekre vonatkozó iskolai tehetségstratégia megalkotásával iskolánkban új elméleti és gyakorlati alapokra kívánjuk helyezni a tehetséggondozást, hogy megvalósulhasson az az oktatási törvényben is megfogalmazott célkitűzés, miszerint minden tanulónak a képességei szerinti oktatásban kell részesülnie. Célunk az, hogy a támogató iskola és az elfogadó, valódi teljesítményre ösztönző kortárscsoport biztosításával, az iskola és a család közötti szoros és együttműködő kapcsolat kialakításával a szakmaiságra nagy hangsúlyt fektető programunk minden lehetőséget megteremtsen a tehetség kibontakoztatásához.

További célunk, hogy felismerjük és segítsük alulteljesítő tehetséges diákjainkat, megteremtsük a lehetőségét annak, hogy a szunnyadó tehetségek is kiváló teljesítményre legyenek képesek.

Munkánk akkor eredményes, ha a bevont diákok mérhető képességei fejlődnek, és az iskola versenyeredményei javulnak, számuk növekszik.

8.2. A beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzdő tanulókkal és a sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos feladatok:

- *sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, nevelése a többi tanulóval együtt,* azonos iskolai osztályban történik
- *iskolai szűrés* a tanulók belépésekor (osztályfőnök, szakemberek)
- a kiszűrt tanulók útjának megtervezése (*fejlesztési terv* készítése)
- *együttműködés a szülővel* – családlátogatások, szülői értekezletek és fogadóórák szervezése
- kapcsolat az illetékes hatóságokkal, szervezetekkel
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése

Prevenciós célú tevékenységek:

- a tanuló helyzetének megismertetése a közösségben
- *tolerancia* kialakítása a tanulókban
- *mentálhigiénés tájékoztatás* és – programok megszervezése
- *személyiségfejlesztő foglalkozások* tervezése

Személyes megsegítés tevékenységei:

- *fejlesztési terv* elkészítése
- együttműködés a pedagógiai tevékenységben résztvevőkkel
- az érintett tanuló(k) motiválása nehézségei(k) legyőzésére
- az *egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás* megszervezése
- *felzárkóztató órák* szervezése
- tanulószobai foglalkozások a kollégiumban

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai feladataink:

- érzelmi biztonság kialakítása,
- pozitív önértékelés elősegítése,
- pozitív minták felkínálása, példamutatás,
- akaraterő, önkontroll fejlesztése,
- szolidaritás, segítőkészség fejlesztése,
- alkalmazkodóképesség fejlesztése,

- a családból hozott szocializációs hiányok kiegyenlítése,
- negatív attitűdök leépítése, a változtatási igény felkeltése,
- társas kapcsolatok megalapozása, kapcsolatfejlesztés,
- kulturált társas érintkezés alapvető szokásrendszerének kialakítása,
- társakkal való együttműködés képességének fejlesztése,
- szociális készségek folyamatos gyakoroltatása.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló jogszabály 7.§ (1) af) pontja határozza meg.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskola feladata

A gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, *együttműködés*e a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Az iskola a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai keretében e*gészségnevelési tevékenység*et is folytat, melyben kiemelt figyelmet fordít a szenvedélybetegségek *megelőzés*e, illetve a gyógyult szenvedélybeteg tanulók beilleszkedésének elősegítésére.

Az intézmény ellátja a ***gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat***, felderíti a tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására.

Szükség esetén a tanuló érdekében intézkedést kezdeményez. Az iskolát ezen feladataiban a gyermekjóléti szolgálat segíti.

Az **iskola pedagógusainak** gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos **feladata** a tanuló veszélyeztetettségének megelőzése (testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátló vagy akadályozó állapot), feltárása és megszüntetése.

A főigazgató

Felelős a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, az egészséges és biztonságos munkafeltételek megteremtéséért, a balesetek megelőzéséért.

Évente egyszer a tanulók fogászati, szemészeti, belgyógyászati vizsgálata, évente kétszer a fizikai állapot mérése szükséges.

Gondoskodik a tanulói felügyelet megszervezéséről, a balesetet előidéző okok feltárásáról, megszüntetéséről. a gyermekbalesetek kivizsgálásáról, jegyzőkönyv vezetéséről, nyilvántartásáról.

Eleget tesz jelentéstételi kötelezettségének (a gyermekbalesetek jegyzőkönyveit megküldi a jegyzőnek).

Tájékoztatja a tanulókat, illetve a szülőt - vétség vagy sérelem esetén - az eljárási szabályokról.

Kiemelt figyelmet fordít a káros szenvedélyek terjedésének megelőzésére.

Együttműködik, illetve kapcsolatot tart a település gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó szerveivel, szervezeteivel.

Ellenőrzi, hogy a pedagógusok eleget tesznek-e a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő kötelezettségeiknek az alábbiak szerint:

a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, ezek elsajátításáról meggyőződjön, baleset vagy balesetveszély esetén a szükséges intézkedéseket megtegye.

közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében.

a szülőket figyelmeztesse, ha a gyermek jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.

Úgy szervezi és irányítja az iskolát, hogy abban a gyermekek jogai maradéktalanul érvényre jussanak.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik

A pedagógus feladata nevelő és oktató munkája során figyelembe venni a tanuló egyéni képességét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, fogyatékosságát, segíteni a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő tanuló felzárkózását.

Kudarcmegelőző tevékenység

a tanulók motivációs vizsgálata

pedagógustovábbképzés szervezése a témával kapcsolatosan.

Kudarckezelő tevékenység

a tanulók kiszűrése

tanulási kudarcok okainak feltárása

egyéni fejlesztés

felmentés egyes tantárgyak tanulása alól

időszakos kontrollvizsgálat

együttműködés a szülőkkel, szakszolgálatokkal.

Személyes megsegítés tevékenységei

az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése

kooperatív csoportmunka alkalmazása heterogén csoportban – az egymástól való tanulás biztosítása

a verbális és vizuális információhordozók együttes alkalmazása a tanítás folyamán

tevékenységközpontú pedagógiai módszerek, eljárások alkalmazása

az önértékelés és csoportértékelés alkalmazása

hatékony tanulómegismerési technikák alkalmazása

egyéni fejlesztési tervek alkalmazása, egyéni foglalkozások

a tanulószobai foglalkozások a kollégiumban

a felzárkóztató foglalkozások

az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

a továbbtanulás irányítása, segítése.

A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják

A területileg illetékes gyermekjóléti szolgálatok, a családsegítő központok, a gyermeket körülvevő nevelői közösség az első és legfontosabb észlelője és jelzője a családi problémáknak. Így együttműködésük szakmai szempontból rendkívül fontos.

Az ifjúság szociális válsághordozó. A kedvezőtlen szociális, gazdasági, családi és iskolai hatások, az érték- és normaválság, az egyre több családban érzékelhető életvezetési problémák miatt növekszik a feszültségszint és csökken a feszültségtűrő képesség, ami otthon leggyakrabban a gyerekeken vezetődik le.

Ennek a káros hatása megjelenik a gyerek viselkedésében, teljesítmény-, és kapcsolatzavarainak formájában.

Célunk, hogy az iskolai gyermekvédelem munkáján keresztül a gyermek problémáit minél korábban felismerjük, és minél hatékonyabban kezeljük, megelőzve súlyosabbá válásukat.

A pedagógiai tevékenységgel szemben támasztott alapvető követelmény, hogy minden gyermek részére biztosítsa:

- a fejlődéséhez szükséges feltételeket,
- lehetőségeket adjon a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához,
- segítséget nyújtson, hogy szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

Szociálisan hátrányos helyzetű tanulók felmérése

- beiratkozásnál a tanuló szociális helyzetére vonatkozó kérdőív kitöltése
- tanév eleji osztályfőnöki felmérések

Szociális segélynyújtás formái

közösségbe való beilleszkedés elősegítése

tanulás támogatása.

9.A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvétele

9.1. Diákönkormányzat

Az iskola feladatai a diákönkormányzat működtetése, munkájának segítése, a diákközgyűlés szervezése.

Az intézményben a tanulók, a tanulóközösségek és a diákkörök a tanulók érdekeinek képviseletére *diákönkormányzatot hozhatnak létre.* A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

Az iskolában, kollégiumban évente legalább egy alkalommal *diákközgyűlés*t szervez a diákönkormányzat, működésének és a tanulói jogok érvényesülésének, áttekintésének a céljából.

- A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában **diákönkormányzat** működik az SZMSZ-ben lefektetett alapelvek szerint. Az intézményegységekben a diákönkormányzat munkáját az osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. Az iskolai és a kollégiumi diákönkormányzatok tevékenységét az iskola főigazgatója által megbízott nevelők segítik.

Évente egy alkalommal kerül összehívásra a *Diákparlament*. A Diákparlamentet az főigazgató hívja össze a diákönkormányzattal egyeztetett időpontban.

9.2. Közösségi szolgálat

Jogszabályi háttér

Kötelezően alkalmazandó jogszabályok

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 04.) Kormányrendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

Ajánlott jogszabályok

- A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény
- A Nemzeti Önkéntes Stratégia 2012–2020 elfogadásáról és a végrehajtásához szükséges középtávú feladatokról szóló 1068/2012. (III.20.) Korm. határozat
- Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény

Az iskolai közösségi szolgálat célja

A tanulók számára

Az iskolai közösségi szolgálat, mint az érettségi kiállításának előfeltételeként teljesítendő tevékenység. A tanulók különböző készségeit és kompetenciáit fejlesztő pedagógiai eszköz, mely hozzájárul ahhoz, hogy a középiskolás tanulók megismerjék a közösségben való tevékenykedés erejét, az ily módon szerzett tudásukat életük során jól hasznosíthatják.

Fejleszti a tanulók következő kompetenciáit

- kritikus gondolkodás,
- érzelmi intelligencia,
- önbizalom,
- felelősségvállalás,
- állampolgári kompetencia,
- felelős döntéshozatal,

- hiteles vezetői készségek,
- szociális érzékenység, társadalmi felelősségvállalás,
- kommunikációs készség,
- együttműködés,
- empátia,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás.

A kompetenciák fejlesztése mellett a pályaorientációban is fontos szerepet tölt be az 50 órás iskolai közösségi szolgálat. Az iskolai közösségi szolgálati program tanórán kívüli tevékenységgel, informális és nem formális eszközök felhasználásával erősíti a tanulók szociális érzékenységét. A pedagógiai célokon túl, lényeges, hogy a végzett tevékenység legyen hasznos minden érintett számára. Érezhesse a tanuló, hogy olyan feladatot lát el, amellyel javítja a helyi közösség és a fogadó intézményekben élők, vagy dolgozók életminőségét, a tevékenysége, jelenléte hasznos a fogadó intézményekben élőknek, tevékenykedőknek, továbbá jelentsen segítséget a fogadó intézmények munkavállalói számára is, továbbá a személyes emberi kapcsolatok új színnel gazdagíthatják a tanulók életét.

Az iskolák számára

A program célja, hogy a kölcsönösség elve alapján a pedagógia újfajta kultúráját, a tanár-diák viszony új módozatait honosítsa meg az élménypedagógián keresztül. Fontos, hogy minden intézmény megtalálja az iskola által szervezett közösségi szolgálati programlehetőségek és az intézmény pedagógiai programja közti összhangot.

A fogadó szervezetek számára

Új erőforrást jelent a tanulók bevonása a hétköznapi feladataik elvégzésébe, miközben a közösségi szolgálat nem veszélyeztetheti az ott dolgozók munkahelyét és nem helyettesítheti a szervezet munkatársainak szakértelmét. Az együttműködés, a kölcsönösség fontos alapérték, aminek meg kell jelennie a program minden fázisában és elemében - a részt vevő szervezetek és intézmények közt egyaránt. Kiemelt feladat a fogadó intézmények számára, hogy meghatározzák a közösségi szolgálat célját, illetve az intézmény programjába való integrálhatóságát. Különösen szem előtt kell tartani a program pedagógiai céljait, és azt, hogy a segítő és a segített között – lehetőleg hosszú távú – közvetlen kapcsolat jöjjön létre.

A közösségi szolgálat tevékenységi területei

- egészségügyi, véradás *(A közösségi szolgálatba beszámítható tevékenységi kör a véradás.)*
- szociális és jótékonysági,
- oktatási,
- kulturális és közösségi,
- környezet- és természetvédelemi,
- katasztrófavédelmi,
- óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős

A tanulót fogadó intézménynek az egészségügyi tevékenységi területen minden esetben, a szociális és jótékonysági területen meghatározott esetekben szükség szerint mentort kell biztosítania. Az egyes tevékenységi területek a szülő és/vagy a tanuló (az utóbbi esetben a szülő jóváhagyásával) írásbeli kérelmére változtathatók, cserélhetők, bővíthetők (amennyiben ez nem jár jelentős szervezési munkával, továbbá a tevékenység helyszínén sem okoz problémát).
A kialakult program a főigazgató hozzájárulásával és jóváhagyásával kezdődhet meg.

A fogadó szervezetek és intézmények

Fogadó szervezet lehet minden, a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvényben foglalt szervezet, amely teljesíti regisztrációs kötelezettségét (magánszemély esetén az intézmény küldő- fogadó intézményként működik).

Fogadó szervezet lehet

- a helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulása és a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulása az általa biztosított közszolgáltatások és katasztrófavédelmi feladatai körében;
- a nemzetiségi önkormányzat a jogszabályban meghatározott közfeladatai körében;
- a költségvetési szerv az alaptevékenysége körében;
- a magyarországi székhelyű civil szervezet, közhasznú szervezet a közhasznú és a működésével összefüggő tevékenysége körében;
- a magyarországi székhelyű egyházi jogi személy a hitéleti, a közcélú és a működésével összefüggő tevékenysége körében

Fogadó intézmény lehet

- szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, illetve intézmény,

- egészségügyi szolgáltató,
- nevelési – oktatási intézmény,
- felsőoktatási intézmény,
- muzeális intézmény,
- nyilvános könyvtár,
- közlevéltár,
- nyilvános magánlevéltár,
- közművelődési intézmény

Fogadó szervezet nem lehet érdekvédelmi, képviseleti vagy politikai szervezet. Üzleti jellegű tevékenység, haszonszerzés nem lehet része a közösségi szolgálati tevékenységnek.

A fogadó szervezet és az iskola együttműködése

A fogadó szervezet és az iskola között az együttműködés írásban kerül rögzítésre. Az együttműködésről szóló dokumentum minimum egy évre, maximum öt évre köthető. Az iskola csak olyan szervezettel köt megállapodást, amely az intézmény pedagógiai programjában megfogalmazott nevelési elvekkel, pedagógiai célokkal azonosulni tud, másrészt olyan munkatársakkal kapcsolódik a program megvalósításához, akik alkalmasak a diákokkal való foglalkozásokban való közreműködésre. A fogadó szervezet vezetője által kijelölésre kerülő, szakmai koordinátor személyére vonatkozóan, az iskola vezetője egyetértési jogot gyakorol.

A feladatra olyan szakember jelölhető, aki

- pedagógiai szempontból is alkalmas tanulókkal való közös tevékenykedésre,
- a közösségi szolgálatban résztvevő tanulók munkáját a tevékenység során irányítja,
- esetlegesen részt vesz a felkészítésben és a feldolgozásban,
- az adott tevékenységeket folyamatosan figyelemmel tudja kísérni.

Külső fogadó szervezet, közreműködő szakmai szervezet vagy szakmai koordinátor bevonásakor a felek együttműködéséről megállapodás kötésére kerül sor, melyben rögzítik a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl:

- a közösségi szolgálatban részt vevő tanuló(k) maximális számát,
- az adminisztráció és a teljesítésigazolás módját és rendjét,
- a foglalkoztatás időtartamát,
- a szakmai koordinátor nevét, feladatkörét, elérhetőségeit,

- az esetleges eszközök, juttatások, más felmerülő költségek biztosításának rendszerét (étkezés, utazás),
- a szereplők felelősségét (például baleset esetén).

A fogadó szervezet és a közösségi szolgálatot végző önkéntes kötelessége

A fogadó szervezet köteles biztosítani

- az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit,
- a szükséges pihenőidőt,
- a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges tájékoztatást és irányítást, az ismeretek megszerzését,
- tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes esetén a közérdekű önkéntes tevékenység folyamatos, szakszerű felügyeletét.
- ha az önkéntes szerződés másként nem rendelkezik, a fogadó szervezet gondoskodik a közérdekű önkéntes tevékenység ellátása érdekében szükséges utazásról, szállásról és étkezésről.

Az önkéntes köteles

- a közösségi szolgálat során naplót vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott,
- a közérdekű önkéntes tevékenységet a vonatkozó jogszabályok, szakmai és etikai előírások, valamint a fogadó szervezet utasításai szerint személyesen végezni,
- a közérdekű önkéntes tevékenység során tudomására jutott személyes adatot, üzleti és egyéb titkot megőrizni,
- az önkéntes köteles megtagadni az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása más személy életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztetné.

Az önkéntes nem köteles a fogadó szervezet utasításait teljesíteni, ha annak végrehajtása

- az önkéntes életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztetné,
- jogszabályba vagy az önkéntes szerződésbe ütközik.

Ha az utasítás végrehajtása kárt idézhet elő, az önkéntes köteles erre az utasítást adó figyelmét felhívni. Az önkéntes nem felel az általa okozott kárért, amennyiben figyelemfelhívási kötelezettségének eleget tett.

Az önkéntes által az önkéntes jogviszonnyal összefüggésben harmadik személynek okozott kárért a fogadó szervezet felel. Amennyiben a kárt az önkéntes felróható magatartása okozta, -

az önkéntes szerződés eltérő rendelkezése hiányában - a fogadó szervezet az önkéntestől követelheti kárának megtérítését.

Amennyiben az önkéntes bizonyítja, hogy

- a testi sérüléséből, illetve egészségkárosodásából eredő kára,
- a tulajdonában vagy használatában álló, a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges dologban a közérdekű önkéntes tevékenység végzésének helyén keletkező kára az önkéntes jogviszonnyal összefüggésben következett be, a fogadó szervezet akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok vagy kizárólag az önkéntes elháríthatatlan magatartása okozta. A fogadó szervezetnek nem kell megtérítenie a kárnak azt a részét, amely az önkéntes felróható magatartásából származott.

Az önkéntestől elvárt magatartás a közösségi szolgálat alatt

- pontos megjelenés, megfelelő ruházatban (iskolapóló vagy kitűző viselete)
- munkavégzés – legjobb tudásnak megfelelően
- a kijelölt szakember irányításának elfogadása
- közösségi szolgálati napló naprakész vezetése
- kifogástalan magatartás tanúsítása
- amennyiben a közösségi szolgálaton történő megjelenés akadályba ütközik az iskola és a fogadó szervezet azonnali értesítése
- az előre tervezett tevékenység nem minősül teljesítettnek szülői, vagy orvos által igazolt hiányzás esetén.

A közösségi szolgálat teljesítésére vonatkozó időkeret

Az iskola 9–11. évfolyamos tanulói számára három tanévre, arányosan elosztva szervezi meg vagy biztosít időkeretet a legalább ötven órás közösségi szolgálat teljesítésére, amelytől azonban indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni. A szülő írásbeli kérelmét a részletes indokokkal megjelölve az intézmény vezetőjéhez juttatja el. A főigazgató döntéséről a szülőt az iskola levélben értesíti.

Az ötven órás közösségi szolgálat elosztása az évfolyamokra lebontva

- 9. évfolyam – 15 óra *(ebből 5 óra bevezető-felkészítő foglalkozás)*
- 10. évfolyam – 20 óra
- 11. évfolyam – 15 óra *(ebből 5 óra értékelő-záró foglakozás)*

A közösségi szolgálatot koordináló pedagógus az ötven órán belül a szükség szerint a fogadó szervezetek képviselőivel közösen, öt órás felkészítő, majd öt órás záró foglalkozást tartanak. A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás időkeretben végezhető.

A tizennyolcadik életévét be nem töltött személy, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú személy olyan közérdekű önkéntes tevékenységet folytathat, amely megfelel életkorának, testi, értelmi és erkölcsi fejlettségének, illetve képességeinek, valamint amely nem veszélyezteti egészségét, fejlődését és tankötelezettségének teljesítését. A tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes és a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet külföldön nem végezhet. A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet este 20 óra és reggel 6 óra között nem végezhet.

A tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes által a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő nem haladhatja meg:

- tanítási szünet ideje alatt a napi három órát és a heti tizenkét órát
- tanítási időben a heti hat órát és
- tanítási napon a napi két órát,
- tanítási napon kívül a napi három órát.

A tizenhatodik életévét betöltött, de tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes által a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő **nem haladhatja meg a napi négy és fél órát és a heti tizennyolc órát.**

A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes részére a közérdekű önkéntes tevékenység befejezése és másnapi megkezdése között legalább tizennégy óra pihenőidőt kell biztosítani.

A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.

Abban az esetben, ha a tanuló egyéb okok miatt ettől eltérő módon vesz részt a közösségi szolgálat teljesítésében (adott tanévben nyelvvizsgára készül, aktív sportoló, hosszabb betegség is előfordulhat) a szülőnek írásban kell kérnie, illetve jeleznie az iskola felé, hogy gyermeke mikor tud eleget tenni kötelezettségének. Mérlegelnie kell, hogy mi a tanuló és az iskola szempontjából a legjobb megoldás. A kialakult javaslat egyeztetése a tanulóval és a szülővel. Ezt követően a kialakult álláspont alapján a főigazgató jóváhagyásával írásban kerül rögzítésre a kérelemmel kapcsolatos határozat.

A közösségi szolgálat teljesítésének rögzítése a tanuló tanulmányi előmenetelére szolgáló iskolai dokumentumokban

A főigazgató felelős a közösségi szolgálat megszervezéséért és gondoskodnia kell arról, hogy az intézményben a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumaiban megfelelő módon – az adatvédelmi szabályok megtartását szem előtt tartva – nyilvántartsák, és folyamatosan vezessék a tanulók iskolai közösségi szolgálatának végzését a törzslapon, a bizonyítványban és a naplóban. A közösségi szolgálat teljesítését folyamatosan vezetni kell a tanuló tanulmányi előmenetelének rögzítésére szolgáló iskolai dokumentumokban (napló, bizonyítvány, törzslap megjegyzés rovatában).

A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemei:

- az osztálynaplóban és a törzslapon az érintett osztályfőnököknek dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését, amelyben segíti a minden tanulónál lévő közösségi szolgálati napló, ahol megjelenik a nap, az óraszám, tevékenység és a tevékenységet felügyelő szakmai koordinátor aláírása.
- az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatában rögzíti.

Amennyiben a tanuló bizonyítványában nem szerepel az 50 órás közösségi szolgálat igazolása, a tanuló az érettségi vizsgát nem kezdheti meg.

A közösségi szolgálat elvégzéséről szóló dokumentumot addig kell megőriznie a tanulónak, míg nappali iskolarendszerű oktatásban részesülhet, illetve érettségi vizsgát tehet. A szolgálat elvégzése a bizonyítványban rögzítésre kerül.

A közösségi szolgálat teljesítésének dokumentumai

A tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát. A jelentkezést a szülő jóváhagyó aláírásával kell beadni, illetve lehet befogadni. A tevékenység követésére a tanuló közösségi szolgálati naplóját naprakészen kell vezetni, melyben a dátum, a helyszín, a teljesített órák száma, a fogadó fél/intézmény képviselőjének aláírása, majd a koordináló pedagógus aláírása szerepel. A tanuló szabad választása alapján a közösségi szolgálatról készíthet hangfelvételt, fényképes, filmes beszámolót is a feldolgozás elősegítésére (nem kötelező). A közösségi szolgálat dokumentálása a közösségi szolgálati naplóba történik. A tanév folyamán máshol nem kerülnek rögzítésre a teljesített órák. Minden tanév végén az iskolai naplóban bejegyzésre kerül, hogy a tanévben mennyi, ill. összesen mennyi órát teljesített a tanuló. Ha a tanév lezárása előtt a naplót a tanuló

elveszti, akkor a tanévben teljesített szolgálatait újra kell teljesítenie. Az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad. Igazolást abban az esetben állít ki az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről, ha a tanuló valamilyen okból intézményt vált, vagy másik intézményben érettségizik. Az igazolás arról szól, hogy az intézményváltásig a tanuló hány órát teljesített.

Az iskolai közösségi szolgálat irányítása

Az intézmény vezetője felelős a közösségi szolgálat megszervezéséért. Kijelöli a közösségi szolgálat iskolai koordinátorát.

Az iskolai koordinátor, aki felelős:

- a tanulók felkészítéséért,
- pedagógiai feldolgozásért (mentorálás),
- a fogadó helyekkel való kapcsolattartásért,
- adminisztrálásért, dokumentálásért, igazolásért,
- a tanulók bevonásáért a folyamat egészébe,
- a tevékenységek elismeréséért,
- az együttműködés és kölcsönösség elvének érvényesítéséért
- a nyilvánosság tájékoztatásának megszervezéséért (újság, rádió, televízió, iskolai honlap)

A közösségi szolgálatra vonatkozó külön rendelkezések

A közösségi szolgálatot kezdő évfolyamok a 10 órás tevékenységüket az iskolában vagy helyben (Mezőkovácsháza) végezhetik. Így szervezett keretben lehetséges tevékenységük hatékony és eredményes támogatása és ellenőrzése, továbbá az adminisztrációs kötelezettségeik teljesítésének segítése. A közösségi szolgálatban résztvevő (havi közösségi szolgálatának helyéről és időpontjáról) a tevékenység megkezdése előtt egy héttel köteles az iskolai koordinátort tájékoztatni, amely a szolgálat beosztásához és nyomon követéséhez szükséges. A 10-11. évfolyamon a közösségi szolgálat lakhelyen, más településen (30 km-es körzetben) is teljesíthető, amennyiben a fogadó szervezettel, ahol a feltételek rendelkezésre állnak az intézmény együttműködési megállapodást kötött. Amennyiben a közösségi szolgálat ellenőrzésekor kiderül, hogy a tanuló nem jelent meg a szolgálati helyén (erről sem a diák, sem a fogadó szervezet nem értesítette az iskolai koordinátort) ebben az esetben a fogadó szervezetnél teljesített addigi tevékenység „nem teljesített” óraszámnak minősül, illetve a

fogadó szervezettel az együttműködési megállapodás megszűntetésre kerül. Az iskola a közösségi szolgálat idejére a tanulókra vonatkozóan balesetbiztosítást nem köt.

10. Az iskola kapcsolatrendszere, együttműködési formái (a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái)

10.1. Belső kapcsolatrendszer - A szülő, tanuló, iskolai-, kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Az intézmény a szülők közösségével együttműködve végzi nevelő-oktató munkáját a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során.
A szülők feladata, hogy elősegítsék gyermekeik közösségbe történő beilleszkedését, valamint az iskola, a kollégium rendjének, közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását.

Az intézmény pedagógusai a tanulók személyiségének fejlesztésében, képességeik kibontakoztatásában együttműködnek a szülőkkel, a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzik nevelő-oktató munkájukat.

A szülők kötelessége a rendszeres kapcsolattartás a gyermekükkel foglalkozó pedagógusokkal. A kapcsolattartás formái:

- elektronikus napló használatával a szülők folyamatos tájékoztatást kapnak gyermekük haladásáról és értékeléséről
- fogadóórák
- szülői értekezlet (összevont szülői értekezlet év elején. Tanévenként min. három osztály szülői értekezlet, interaktív szülői értekezletek)
- szülői közösségi értekezletek tanévenként min. három alkalommal
- írásbeli tájékoztatás, értesítés

A kollégium feladata kapcsolatot tartani a tanulók szüleivel és iskolájával:

- írásbeli tájékoztatás – havonta
- szóbeli konzultáció fogadóórákon

Gyógypedagógiai tevékenységünk eredményességének elengedhetetlen feltétele az abban érdekeltek széleskörű, koordinált, aktív együttműködése.

A kapcsolattartásra és együttműködésre a következő lehetőségeket biztosítjuk intézményünkben:

- nyílt órák/napok szervezése
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- pályaválasztással kapcsolatos tanácsadás
- az intézmény rendezvényeire, ünnepségeire meghívásuk
- kéréseiket, véleményeiket, javaslataikat közvetlenül vagy a választott ISZMK elnök vagy az osztályfőnökök közvetítésével eljuttathatják az iskolavezetéshez.

Az együttműködés formáinak továbbfejlesztése

Célunk iskolánk pedagógusainak és szülői közösség kapcsolatában a partneri viszony további erősítése. Közös programokat szervezünk az alábbi témakörökben:

- Az iskolában a helyi közösségek érdekeinek képviseletére a szülők, a tanulók, a nevelőtestület, az intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat, egyházi jogi személyek, a helyi gazdasági kamarák azonos számú képviselőjéből és a fenntartó delegáltjából álló intézményi tanács hozható létre.
- Prevenció a gyermeknevelésben
- Rekreáció, a szabadidő hasznos eltöltése
- Projektek, témahetek megvalósításában való közös szerepvállalás erősítése
- Nevelési attitűdök. Szülői magatartásformák a serdülőkori problémák kezelésében
- Kulturális- és sportprogramok, rendezvények
- Kirándulások, túrák
- Tréningek–konfliktuskezelés, személyiségfejlesztés, pozitív gondolkodás, önismeret és önfejlesztés
- Tanfolyamok – idegen nyelv, informatika

10.2 Külső kapcsolatrendszer

A Békéscsabai Tankerületi Központtal, mint **Fenntartó**val jó kapcsolat kiépítésére, összehangolt együttműködésre, rendszeres, nyílt tájékoztatásra törekszünk. Intézményünk hatékony szakmai kapcsolatot ápol az Oktatási Hivatal Békéscsabai Pedagógiai Központtal.

- *Fórumai*: vezetői konzultációk, igazgatói értekezletek

Külső kapcsolatrendszerünkben központi szerepet tölt be a helyi és környező általános iskolákkal, nevelési - oktatási intézményekkel való együttműködés. Regionális iskolaszövetség keretében törekszünk beiskolázási körzetünk általános iskoláival és a környező oktatási intézményekkel koordinálni az iskolánkban folyó oktató-nevelő munkát.

Az intézménnyel kapcsolatban álló iskolákkal térségi iskolaszövetség keretében

- *tanulmányi*
- *szakmai*
- *kulturális és sport együttműködés*

Az általános iskolák számára szervezett

- *Nyílt napok*
- *beiskolázási programok*
- *tanulmányi versenyek*
- *szakkörök*

Külső partnerek továbbá:

- Belügyminisztérium
- Honvédelmi Minisztérium
- Békés Vármegyei Kormányhivatal
- Gyermekjóléti Szolgálat
- MATEHETSZ
- Oktatási Hivatal
- a helyi és környező oktatási, kulturális intézmények
- a helyi és környező vállalkozók és gazdálkodási egységek
    - *szakmai konzultációk*
    - *gyakorlatiképzés szervezés*
    - *beszámoló a szakképzési hozzájárulás felhasználásáról*
- civil egyesületek

- Alapítvány a Mezőkovácsházi Hunyadi János Gimnáziumért és Szakközépiskoláért, Dél-Békés Színház és Tehetséggondozó Alapítvány, Tehetségügyért Alapítvány
- Személyek egyéb közössége: Mezőkovácsházi Tehetségsegítő Tanács, Dél-békési Tehetségsegítő Tanács
- a megyei társintézmények
- az iskolaegészségügyi ellátást biztosító egészségügyi szolgáltató (iskolaorvos, iskolafogászat)
- Vöröskereszt - Bázisiskola
- szakhatóságok
- helyi és környező önkormányzati hivatalok és jegyzők
- egyházak
    - *rendszeres hitoktatásban részesülnek az érdeklődők,*
    - *tanulóink részt vesznek az imaházi vallásgyakorlatokon,*
    - *szabadidős tevékenységeket szerveznek tanulóinknak,*
    - *nyári táborokat biztosítanak számukra,*
    - *részt vesznek ünnepségeinken, rendezvényeinken.*

11. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei, felvételi eljárás, tanulói jogviszony

11.1. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

1. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük
    - osztályozóvizsga,
    - pótló vizsga,
    - javítóvizsga,
    - különbözeti vizsga
2. Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
    - a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve (egyéni munkarendben tanul)
    - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,

- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet.

3. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
4. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (69.§, 71.§), valamint a 22/2013. (III.22.) EMMI rendelete egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló szabályok szerint szervezzük meg.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel:

- osztályozóvizsga esetén a vizsgák időpontja előtt három hónappal,
- javítóvizsga esetén tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell

A szabályok vonatkoznak az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki egyéni munkarend jogviszony keretében teljesíti tankötelezettségét,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,

Továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

11.1.1. A vizsgák előkészítése

A vizsga jogszerű előkészítéséért és a zavartalan lebonyolítás feltételeinek megteremtéséért a főigazgató és a tagintézmény-igazgató felel.

A vizsgák háromtagú vizsgabizottság – elnök, kérdező tanár, ellenőrző pedagógus – előtt történnek. A bizottságba, amennyiben erre lehetőség van, legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tárgy tanítására. A vizsgabizottságot a főigazgató bízza meg. Az elnök felelős a vizsga törvényes lebonyolításáért, a bizottság szakszerű működéséért és az iratok szabályszerű kitöltéséért.

A vizsgák anyagát a megbízott szaktanár állítja össze, és azt a vizsga előtt két nappal bemutatja a főigazgatónak, a tagintézmény-igazgatónak.

Vizsgák reggel nyolc óra és délután tizenhét óra között szervezhetők. Egy vizsganapon egy tanulónak legfeljebb 3 vizsga szervezhető. A vizsgázónak legalább 10 perccel a vizsga kezdete előtt meg kell jelennie a helyszínen. A vizsgák között 15 perc pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani.

A vizsgán csak az iskola hosszú bélyegzőjével ellátott lapokon, feladatlapokon, tétellapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. Az íróeszközökről a vizsgázók, a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik. Az írásbeli feladatlapokon és a tétellapokon (szóbeli, gyakorlati vizsga esetén) szerepelnie kell a vizsgázó nevének, osztályának, a tantárgy nevének és a vizsga pontos idejének, alul a kapott érdemjegynek (szóval és számmal pl. közepes (3) és a kérdező tanár aláírásának. A feladatlapot és a tétellapot a kérdező tanár írja alá, a tétellapot és a jegyzőkönyvet az elnök vezeti. A feladatlap, a tétellap és a gyakorlati vizsga eredménye, amennyiben az rögzített formájú – pl.: vizuális kultúra, technika és tervezés, technika, életvitel és gyakorlat, digitalis kultúra, informatika – a jegyzőkönyv mellékletét képezik.

11.1.2. A beszámoltatás formái

Általános iskola

- magyar irodalom alsó tagozaton	szóbeli és írásbeli
- magyar irodalom felső tagozaton	szóbeli
- magyar nyelvtan	írásbeli
- matematika	írásbeli
- idegen nyelv	írásbeli
- környezetismeret	írásbeli
- digitális kultúra	írásbeli és gyakorlati
- ének-zene	gyakorlati
- vizuális kultúra	gyakorlati
- testnevelés	gyakorlati
- történelem	írásbeli
- állampolgári ismeretek	írásbeli
- természettudomány	írásbeli
- földrajz	írásbeli
- biológia	írásbeli
- fizika	írásbeli
- kémia	írásbeli

- etika — szóbeli
- etika/hit- és erkölcstan — szóbeli
- technika és tervezés
  - alsó tagozat: — gyakorlati
  - felső tagozat: — írásbeli és gyakorlati
- dráma és színház — írásbeli és gyakorlati
- hon- és népismeret — gyakorlati

Gimnázium

- magyar nyelv és irodalom — szóbeli és írásbeli
- történelem — szóbeli és írásbeli
- matematika — írásbeli (szóbeli)
- idegen nyelv — szóbeli és írásbeli
- digitális kultúra — írásbeli és gyakorlati
- ének-zene — szóbeli és írásbeli
- vizuális kultúra — gyakorlati
- testnevelés — gyakorlati (szóbeli)
- állampolgári ismeretek — szóbeli és írásbeli
- földrajz — szóbeli és írásbeli
- biológia — szóbeli és írásbeli
- fizika — szóbeli és írásbeli
- kémia — szóbeli és írásbeli
- dráma és színház — írásbeli, szóbeli és gyakorlati
- gazdasági ismeretek — írásbeli (projekt), szóbeli

A vizsga szabályai

Az írásbeli vizsga szabályai

- A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként külön szabályozott (lsd. TAVÉK).
- A vizsga kezdetekor a vizsgaelnök ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kiosztja a feladatlapokat.
- A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a kérdező tanár alakítja ki.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem

adható.

- A feladatlapot a kérdező tanár közvetlenül a vizsga befejezése után piros színnel kijavítja és leosztályozza.
- Elégtelen írásbeli vizsga esetén a tanuló szóbeli javításra kap lehetőséget. Ilyenkor póttétel nem húzható. Gimnáziumban szükséges a 12% elérése.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére, ill. a szakértői vélemény szerint az főigazgató engedélye alapján:

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb 30 perccel meg kell növelni,
- lehetővé kell tenni, hogy a vizsgázó az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen. Ebben az esetben a tétellapra a feltett kérdések mellé minősítés kerül, alulra pedig a végleges osztályzat és az aláírás.

A szóbeli vizsga szabál yai:

- A vizsgázónak a szóbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő a TAVÉK-ban pontosan szabályozott.
- A felkészülésre vizsgatantárgyanként legalább 30 perc időt kell biztosítani a vizsgázó számára.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és kiválasztja a tétel kifejtéshez szükséges segédeszközöket.
- A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól vagy a vizsgáztató tanártól kaphat segítséget.
- A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtésében elakadt.
- A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában vagy a tétel

kifejtésében megzavarni. A vizsgázó a tétel kifejtésében akkor szakítható félbe, ha a rendelkezésre álló idő letelt.

- Ha a vizsgázó a húzott tételből teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele.

A tételre egy érdemjegy adható. Póttétel húzása esetén a két érdemjegy átlaga adja a végleges osztályzatot.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére illetve a szakértői vélemény szerint a főigazgató engedélye alapján:

- a 30 perc gondolkodási időt legfeljebb 10 perccel meg kell növelni,
- engedélyezni kell, hogy a tanuló szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen. Ebben az esetben a dolgozat elkészítésére 30 percet kell biztosítani. Ezután a dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgáztató pedagógus felolvassa.

11.2.1. Az értékelés

Az írásbeli munka értékelése a pedagógiai programban rögzített teljesítményszintek alapján történik.

<table>
<tr><th colspan="3">Normál tagozaton tanulók</th><th colspan="3">Tanulásban akadályozott tanulók</th></tr>
<tr><th>Teljesítmény</th><th>Érdemjegy</th><th>Szöveges minősítés</th><th>Teljesítmény</th><th>Érdemjegy</th><th>Szöveges minősítés</th></tr>
<tr><td>0-40%:</td><td>elégtelen (1)</td><td>Felzárkóztatásra szorul</td><td>0-19 %:</td><td>elégtelen (1)</td><td>Gyenge</td></tr>
<tr><td>41-60%:</td><td>elégséges (2)</td><td rowspan="2">Megfelelően teljesített</td><td>20-44 %:</td><td>elégséges (2)</td><td rowspan="2">Átlagos</td></tr>
<tr><td>61-75%:</td><td>közepes (3)</td><td>45-69 %:</td><td>közepes (3)</td></tr>
<tr><td>76-90%:</td><td>jó (4)</td><td>Jól teljesített</td><td>70-85 %:</td><td>jó (4)</td><td>Jó</td></tr>
<tr><td>91-100%:</td><td>jeles (5)</td><td>Kiválóan teljesített</td><td>86-100 %:</td><td>jeles (5)</td><td>Kiváló</td></tr>
</table>

Gimnáziumban a vizsgák értékelése a TAVÉK-ban pontosan szabályozott módon megtalálható.

A feladatlapot pontozással kell javítani. A feladatok mellett az elért és elérhető pontszámot egyaránt fel kell tüntetni. Az összpontszámot, az elért százalékot és a megfelelő érdemjegyet vagy minősítést a kérdező tanár rögzíti, majd aláírja a lapot. A vizsgákon kapott osztályzatokat és a megfelelő záradékokat az osztályfőnök, ill. a főtárgy tanára vezeti be az iskolai dokumentumokba (osztálynapló, törzslap, bizonyítvány, stb.)

12. A felvételi eljárás, tanulói jogviszony, az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Más iskolából jelentkezett tanuló ugyanazon szakon csak eredményesen lezárt félév vagy év esetén folytathatja tanulmányait iskolánkban.

12.1. A felvételi eljárás különös szabályai

1. Tanulói jogviszony létrehozása

Általános Iskola

Az általános iskola 1-8. osztályába:

Az iskola 1. évfolyamára felvételt nyer minden olyan tanköteles gyermek, aki:

- az iskola beiskolázási körzetében állandó vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, illetve a fenntartó által előírt létszámkeretig minden gyermek, akinek a szülei intézményünket választották. Túljelentkezés esetén előnyben részesülnek a hátrányos helyzetű tanulók, továbbá, ha a tanuló szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékossággal élő

Magasabb évfolyamon felvételt nyerhet minden tanuló, aki:

- beiskolázási körzetünkbe költözik,
- körzeten kívüli tanuló abban az esetben, ha az osztályok létszáma lehetővé teszi.

Gimnázium

A felvétel a 9. osztályba (gimnáziumba) jelentkezők számára:

- Az iskola a tanulói jogviszony létesítését az általános iskolai tanulmányi eredményekből számított pontok kialakult sorrend alapján bírálja el.

Kollégium

A leendő kollégiumi tanulók a továbbtanulási lapjukon kérhetik kollégiumi elhelyezésüket, erről az érintett iskola főigazgatója küld hivatalos értesítést. A tanuló minden tanévben írásban nyújtja be a főigazgatónak a felvételi kérelmét. A kollégiumi elhelyezés iránti igényt, külön kérelemben kell benyújtani. Az elhelyezési kérelem elbírálásáról a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt, gondviselőt is értesíteni kell. A tanuló kollégiumi tagsági viszonya a felvétel elbírálásának kézhezvételétől kezdődik és a szorgalmi időszak végéig tart. Kivételt képeznek azok a kollégisták, akik gyermekvédelmi döntés alapján kerültek a kollégiumba, mert az ő kollégiumi tagságuk a gyermekvédelmi döntésben meghatározott ideig, vagy a tanulmányaik végéig tart.

A kollégiumba való felvételt a férőhelyek betöltéséig minden jelentkező esetében biztosítjuk.

A kollégiumba az a tanuló nyer felvételt:

- akit az iskolába felvettek
- akinél a távollakás ezt indokolja
- aki vállalja a kollégiumi követelmények teljesítését

Túljelentkezés esetén döntés a felvételről a következő szempontok alapján történik:

1. *Az állandó lakhely távolsága*
2. *Azonos távolságra lakók között a tanulmányi eredmény dönt*
3. *Egyéni elbírálás igazolás alapján*
   (rossz közlekedés, szociális rászorultság, gyermekvédelmi döntés stb.)

Beköltözéskor a kollégista köteles orvosi igazolást hozni, hogy semmilyen fertőző betegségben nem szenved.

2. Tanulói jogviszony megszűnése

Az iskolai tanulmányok befejezése előtt

- Lakóhelyváltozás esetén a szülő kérésére, amennyiben befogadó nyilatkozatot hoz az új iskolából.

- A nemzeti köznevelési törvénynek eleget téve a szülő nyilatkozat alapján.
- Szakértői javaslat alapján áthelyezés miatt.
- Gyerekvédelmi szakellátásban történő változás esetén.
- Az iskolai tanulmányok befejezésekor.
- A tankötelezettségi korhatár elérésével a tankötelezettségi törvénynek eleget téve. Az iskolai képzés a szülő kérésére, s a nevelőtestület javaslatára a törvénynek megfelelően meghosszabbítható.

Tanköteleskor befejezése után, fegyelmi eljárás esetén nevelőtestületi döntés alapján

- Szünetel a tanulói jogviszonya, akinek engedélyezték, hogy tanulmányait megszakítsa.
- Sikeres érettségi vizsga befejeztével.

A kollégiumi tagság megszűnése, megszüntetése

- A tanuló kollégiumi tagsága megszűnik
- a) a tanulói jogviszony megszűnésével, egyébként a tanév végén,
  b) a kollégiumból kizáró fegyelmi határozat jogerőre emelkedésével,
  c) ha a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő a tanuló kollégiumi tagságáról írásban lemond, a nyilatkozatban megjelölt napon,
  d) ha a tanulót másik kollégium átvette, az átvétel napján.
- A tanuló a tanév során kérheti kollégiumi tagságának megszüntetését, melyet írásban az intézmény vezetőjének nyújt be. A kiköltözés az anyagi elszámolás és a nevelőtanári ellenőrzés után lehetséges. A kollégiumi tagság fegyelmi eljárás során is megszüntethető.
- *Kiköltözés:* a tanév rendje szerinti utolsó tanítási napon tanulói adminisztráció nélkül, a tanév más időpontjában a kollégiumi tagsági viszonyt megszüntető határozat napján. Utóbbi esetben az adminisztrációt a szabályozott eljárás szerint kell lefolytatni (tartozások, követelések), ennek felelőse a csoportvezető tanár.

3. Egyéni munkarend

A tanulói jogviszony orvosi, szakértői javaslatra vagy szülői kérelemre egyéni munkarendben teljesíthető, ha a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából ez nem hátrányos.

Egyéni munkarendbe azok a tanulók kerülhetnek, akiknek nevelése, oktatása egészségügyi, mentális problémák miatt szükségessé válik. A mindennapi iskolába járás alól felmentett tanulók a törvényben meghatározott órakeret szerint felkészítésben részesülnek. A tanév végén

osztályozóvizsgát kötelesek tenni, bizonyítványuk egyenértékű az osztályközösségben neveltekével.

Az egyéni tanrend fogalma, a tanuló felkészítése

A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető.

A szülő nyújtja be a kérelmet a felmentést engedélyező szervhez (Oktatási Hivatal). A jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell. Az Oktatási Hivatal dönt arról, hogy a tanuló a tankötelezettségének egyéni munkarend keretében tehet eleget.

Egyéni munkarend esetében - ha az a szülő kérése alapján jött létre – a felkészítésről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. A tanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.

A BTMN, vagy SNI-s tanulók, vagy súlyos betegség miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytatók esetében az iskolának a felkészítésre az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll rendelkezésre. Az SNI-s tanulók esetében biztosítani kell a habilitációs és rehabilitációs foglalkozásokat. Ezen tanulók felkészítése mellett az iskola gondoskodik az érdemjegyek és osztályzatok megállapításáról is.

Az egyéni munkarenddel rendelkezők jogai

Akit felmentettek a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, a főigazgató által meghatározott időben ad számot tudásáról.

12.2. Átvétel más intézményből

Általános Iskola

Más iskolából jelentkezett tanuló ugyanazon szakon csak eredményesen lezárt félév vagy év, valamint a szükséges különbözeti vizsgák teljesítése mellett folytathatja tanulmányait.

Gimnázium

A tanulók más középiskolából való átvétele az alábbi feltételekkel lehetséges:

- Van férőhely az adott évfolyamon.
- A tanuló tanulmányi eredménye és személyiségjegyei alapján alkalmasnak látszik az

iskolánkban való beilleszkedésre és a tanulmányai sikeres folytatására

- Ha ez nem látszik biztosítottnak, vagy egyéb probléma merül fel (pl. valamelyik tantárgyat nem tanulta) akkor különbözeti vizsgát kell tennie.
- Ha a tanuló a pedagógiai programban nem szereplő idegen nyelvet tanult, akkor a tanuló más intézményben vendégtanulóként folytatja az általunk nem oktatott idegen nyelv tanulását.

Az átvételről a főigazgató a leendő osztályfőnökkel való egyeztetés után egy személyben dönt.

13. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

A jegyek, értékelések formai, tartalmi és egyéb követelményeit az intézmény Pedagógiai Program (PP) helyi tanterv része tartalmazza. A KRÉTA rendszerben a naplóvezetés ill. az elektronikus ellenőrzőben történő megjelenés egyidejűleg történik, így az iskolák gyakorlatában az értékelések dátuma az a dátum, amikor az értékelés a tanuló tudomására jutott szóbeli feleletét értékelték, kiosztották a dolgozatát, egyéb munkája (pl. projektmunka, szorgalmi feladat stb.) értékelésre került. A tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl a tanulók nem kaphatnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot. Mind a hétvégére, mind a tanítási szünetekre szorgalmi feladat adható.

14. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja a diákok esetében:

- életkoruknak megfelelően tudjanak dönteni baleseti helyzetekben
- tudjanak segítséget kérni, ha szükséges
- alapvető ellátást tudjanak nyújtani
- tudják elkerülni a balesetet előidéző helyzeteket

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- alsó tagozaton minden évben és évszakos aktualizálásban a tananyagba (természetismeret, olvasás, testnevelés) illesztve, kirándulások, szünetek előtt balesetvédelem keretében

- felső tagozaton speciálisan a kémia, technika, fizika, testnevelés órákon balesetvédelmi- és elsősegélynyújtás oktatás formájában
- biológia és természetismeret órákon a tananyag részeként (6. évfolyamon egy téma, 8. évfolyamon anyagrészekbe építve)
- osztályfőnöki órákon minden évben kiemelten a kirándulások, tanítási szünetek előtti időszakban, valamint résztémaként a testi fejlődéssel járó változások témában az iskolai védőnő szakmai segítségét igénybe véve.

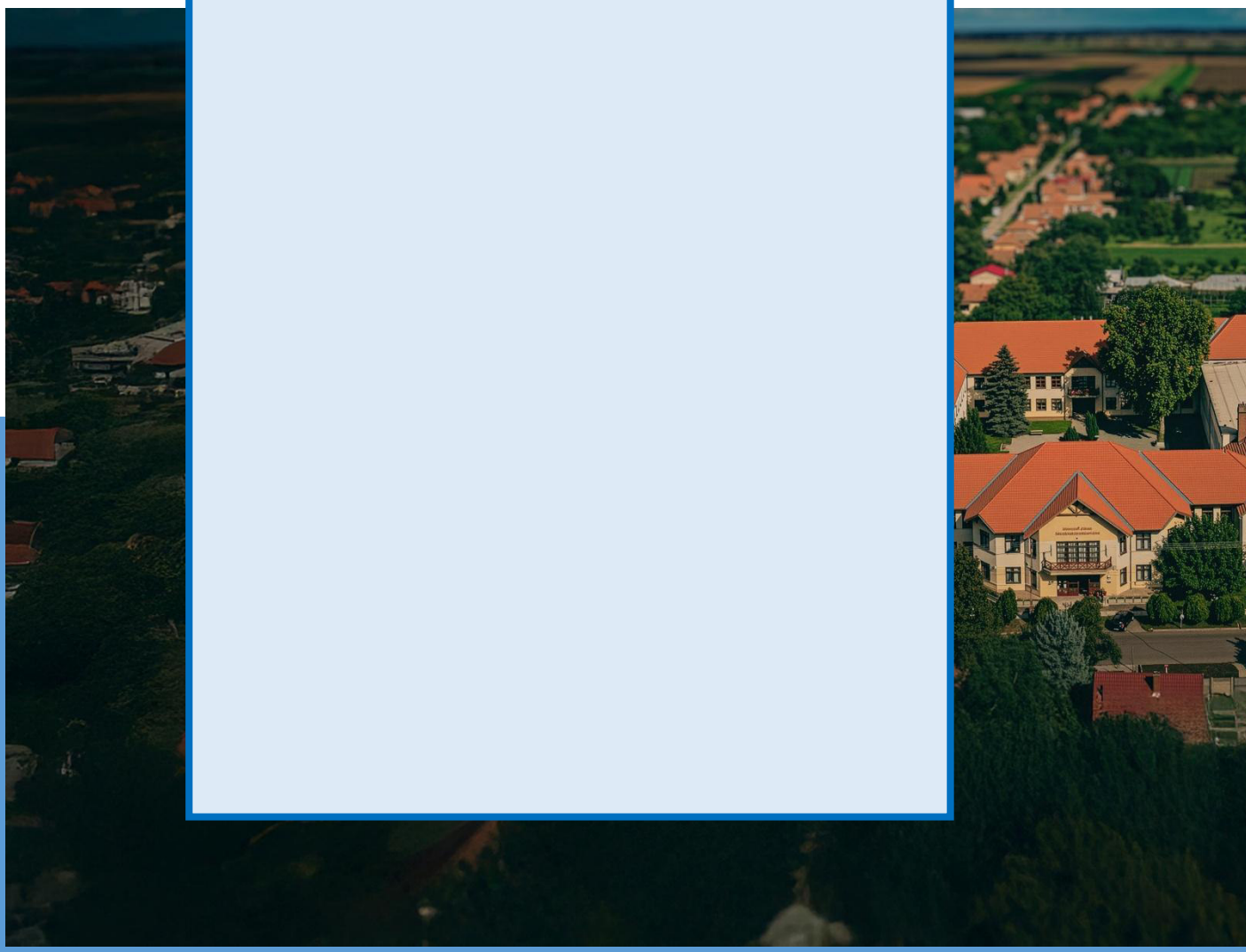
15. Gépjárművezetői elméleti tanfolyam és vizsga szervezése

A középiskola az Nkt. 30/B. § (1) és (4) értelmében az utolsó évfolyamán a tanuló „B" kategóriás közúti járművezetői engedély megszerzéséhez szükséges, a tanulmányi rendszerben elérhető online közlekedési alapismeretek és elsősegélynyújtási tanfolyamon vehetnek részt, amelyet a gimnáziumköznevelési szervez. A tanfolyamon való részvétel saját használatú informatikai eszközön, tanítási időn kívül is teljesíthető, a középiskola azonban az órarendbe illesztve, tanítási napon, délután köteles olyan idősávot biztosítani a tanulók számára a gépjárművezetői elméleti tanfolyamon való részvételhez, amelynek ideje alatt tanórai vagy egyéb foglalkozás nem szervezhető a gépjárművezetői elméleti tanfolyamon részt vevő tanulóknak.

A gépjárművezetői elméleti tanfolyam megszervezése során az állami mentőszolgálat bevonásával jelenléti formában, legalább egy alkalommal elsősegélynyújtási demonstrációs alkalmat kell szervezni

Az intézmény a tanulmányi rendszerben elérhető online közlekedési alapismeretek elméleti vizsgát és online elsősegélynyújtási vizsgát szervez, ezek elvégzéséről a tanuló tanúsítványt kap, amely megfelelt vagy nem megfelelt eredményt tartalmazhat. A megfelelt eredményt tartalmazó tanúsítvány igazolja a „B" kategóriás közúti járművezetői engedély megszerzéséhez szükséges gépjárművezetői elméleti tanfolyam szerinti elméleti ismeretek megszerzését. Az intézmény biztosítja, hogy a tanúsítvány – az egészségügyért felelős miniszter rendeletében meghatározottak szerinti, az elsősegélynyújtásból előírt ismeretek megszerzésének igazolása céljából – a Magyar Vöröskereszt részére bemutatásra kerüljön.

A gépjárművezetői elméleti tanfolyam ideje alatt a tanulók felügyeletét pedagógus vagy nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő foglalkoztatott látja el.

HELYI TANTERV

1. A választott kerettanterv megnevezése

2020 januárjában jelent meg a Nemzeti Alaptanterv (továbbiakban NAT) kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet, amely a 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet módosításaként kerül bevezetésre. A módosított NAT 2020. szeptember 1-jén került bevezetésre az első és ötödik évfolyamon. A továbbiakban a bevezetés tanévenként felmenő rendszerben történik.

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók – az Oktatási Hivatal honlapján is közzétett

- *Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára*
- *Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára*
- *Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyamára*

A kerettanterv alapján készített helyi tanterv a 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben az első, ötödik és kilencedik évfolyamon lépett életbe, így a 2023/2024-es tanévtől már minden évfolyamon a jelen helyi tanterv szerint tanítjuk tanulóinkat.

Az előző NAT bevezetésekor az akkor hatályos 6/2014 (I.29.) EMMI rendelet az egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról 8.§ (7a) bekezdése szerint: *„Az*

iskola a magyar nyelv és irodalom tantárgyat magyar nyelv és irodalom tantárgyakra bonthatja.” –általános iskolánk a tantárgyat két részre,

- *magyar nyelv és*
- *irodalom*

tantárgyakra bontotta.

Általános iskolai szaktanáraink és tanítóink szakmai javaslata alapján a magyar nyelv és irodalom tantárgyat továbbra is két tantárgyra bontjuk. **A gimnázumban** az érettségineknek megfelelően a *magyar nyelv és irodalom* tárgy oktatása és értékelése egyben zajlik.

2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozás

ÓRAKERET

a NAT 2020-nak megfelelően

érvényes: 2025. szeptember 1-től

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	Tantárgyak **műveltségi terület** szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai								A gimnáziumi képzés nevelési-oktatási szakasza			
2		*1*	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*
3	**Magyar nyelv és irodalom**												
4	magyar nyelv és irodalom	**7**	**7**	**5**	**5**	**4**	**4**	**3**	**3**	**3**	**4**	**4**	**4**
5	**Matematika**												
6	matematika	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**
7	**Történelem és állampolgári ismeretek**												
8	történelem					**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**3**	**3**
9	állampolgári ismeretek								**1**				**1**
10	hon- és népismeret*						**1**						
11	**Etika / hit- és erkölcstan**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**				
12	**Természettudomány és földrajz**												
13	környezetismeret			**1**	**1**								
14	természettudomány**					**2**	**2**					*(2)*	
15	kémia							**1,5**	**1,5**	**1**	**2**	*2*	
16	fizika							**1,5**	**1,5**	**2**	**3**	*2*	
17	biológia							**1,5**	**1,5**	**3**	**2**	*2*	
18	földrajz							**1,5**	**1,5**	**2**	**1**	*2*	
19	**Idegen nyelv**												
20	első élő idegen nyelv				**2**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**4**	**4**
21	második idegen nyelv									**3**	**3**	**3**	**3**
22	**Művészetek*****												
23	ének-zene	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**		
24	vizuális kultúra	**2**	**2**	**2**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**		
25	dráma és színház*							**1**				**1**	**1**
26	mozgóképkultúra és média*												
27	**Technológia**												
28	technika és tervezés	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**					
29	digitális kultúra			**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**2**	**1**	**2**	
30	**Testnevelés és egészségfejlesztés**												
31	testnevelés	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**
32	közösségi nevelés (osztályfőnöki)					**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
33	*kötött célú órakeret*** A kötelező érettségi tantárgyakhoz rendelendő*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*(2)*	*(4)*
	magyar nyelv és irodalom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**1**
	matematika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**1**	**2**
	történelem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**1**	**1**
	első élő idegen nyelv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34	**Kötelező alapóraszám**	**22**	**22**	**22**	**23**	**27**	**26**	**28**	**28**	**32**	**32**	**30**	**29**
35	*Szabadon tervezhető órakeret****	*(2)*	*(2)*	*(2)*	*(2)*	*(1)*	*(2)*	*(2)*	*(2)*	*(2)*	*(2)*	*(4)*	*(5)*
	matematika	**1**	**1**					**0,5**	**1**	**1**	**1**		
	magyar nyelv és irodalom	**1**	**1**	**2**	**2**			**0,5**	**1**			**1**	**1**
	első élő idegen nyelv					**1**	**1**						

	honvédelem											1	
	választott specializációnak megfelelő tantárgy *angol, történelem, honvédelmi alapismeretek, drama és színház, tánc és mozgás, magyar nyelv és irodalom)*									1	1		
	1. választható fakultáció											2	2
	2. választható fakultáció											-	2
36	**Maximális órakeret**	**24**	**24**	**24**	**25**	**28**	**28**	**30**	**30**	**34**	**34**	**34**	**34**

—

* A hon- és népismeret tantárgyat heti 1 órában, *intézményi döntés alapján* ***6. évfolyamon*** *tanítjuk.* A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában az 5–8. évfolyamok egyikén kell tanítani – *intézményünkben* ***7. évfolyamon*** *valósul meg.* A dráma és színház tantárgy szervezése megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve is. A dráma és színház tantárgy órakeretben történő oktatását csak szakirányú végzettséggel rendelkező személy végezheti. A dráma és színház vagy a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy a 12. évfolyamon kötelezően választandó. *Ez alapján intézményünkben* ***dráma és színház*** *tantárgy tanítása történik.*

** A természettudomány tantárgyak a 7–8. évfolyamon diszciplináris bontásban vagy egy integrált természettudomány tantárgy moduljaiként is oktathatók - ***intézményünkben diszciplináris bontásban az egyes tantárgyak heti 3-3 órában taníthatók a két évfolyamra (7-8. évfolyam) vetítve***. A fizika, kémia, biológia tantárgyak óraszámait a kerettantervek szabályozzák. ***Gimnáziumunkban a 9–10. évfolyamon diszciplináris bontásban folyik a természettudományi tantárgyak tanulása, tanítása.*** A természettudományi tantárgyak emelt óraszámban 11–12. évfolyamon folytathatók.

*** A kötelező érettségi tantárgyakhoz rendelendő „kötött célú órakerete” terhére a 11. évfolyamon 2 óra természettudományos tantárgy (fizika, kémia, biológia, földrajz) választható, valamint +1 óra matematika és +1 óra történelem tanítása zajlik. *(Ha a tanuló a 11. évfolyamon a természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további 2 órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie.)* 12. évfolyamon legalább 4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell felhasználni. ***(Intézményünkben +1 óra magyar nyelv és irodalom, +1 óra történelem és +2 óra matematika.)***

****A szabadon tervezhető órakeret terhére beépíthetők a helyi tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek, mint például a **honvédelmi ismeretek.** A szabadon tervezhető órakeret terhére kerettantervvel rendelkező tantárgyak tanítása szervezhető. Ez az órakeret lehetővé teszi az alapóraszámban biztosított tantárgyak óraszámának az iskola helyi tantervében meghatározandó emelését is.

*****A művészetre tervezett heti 1 óra a ***11. évfolyamon intézményünkben a dráma és színház.***

A **dráma és színház** a felső tagozat valamely évfolyamán ***(intézményünkben 7. osztály)*** kötelezően választandó, valamint a ***11. évfolyamon*** a művészetek tantárgy keretében önálló tárgyként is választható.

A 11–12. évfolyamokon 4-4 órát az érettségire történő felkészítésre kell fordítani. ***Intézményünkben 11. évfolyamon heti 2 órában a tanuló által előzetesen választott természettudományos tantárgy tanítása zajlik.*** A természettudományos ismeretek és kiemelten az MTMI készségek fejlesztése érdekében **a fizika, kémia, biológia, földrajz tantárgyak egyikét kell tanulniuk heti két óra időkeretben.** A választott tantárgyak ismeretanyaga nem képezi részét e tárgyak középszintű érettségi követelményeinek, ugyanakkor az érettségi vizsga letételéhez az itt megszerzett tudás és készségek segítséget jelentenek.

GIMNÁZIUM * ÁLTALÁNOS TAGOZAT

érvényes: 2025. szeptember 1-től

	A	J	K	L	M
1	Tantárgyak **műveltségi terület** szerinti felosztásban	A gimnáziumi képzés nevelési-oktatási szakasza			
2		*9*	*10*	*11*	*12*
3	**Magyar nyelv és irodalom**				
4	magyar nyelv és irodalom	**3**	**4**	**4**	**4**
5	**Matematika**				
6	matematika	**3**	**3**	**3**	**3**
7	**Történelem és állampolgári ismeretek**				
8	történelem	**2**	**2**	**3**	**3**
9	állampolgári ismeretek				**1**
10	hon- és népismeret*				
11	**Etika / hit- és erkölcstan**				
12	**Természettudomány és földrajz**				
13	környezetismeret				
14	természettudomány**			*(2)*	
15	kémia	**1**	**2**	*2*	
16	fizika	**2**	**3**	*2*	
17	biológia	**3**	**2**	*2*	
18	földrajz	**2**	**1**	*2*	
19	**Idegen nyelv**				
20	első élő idegen nyelv	**3**	**3**	**4**	**4**
21	második idegen nyelv	**3**	**3**	**3**	**3**
22	**Művészetek*****				
23	ének-zene	**1**	**1**		
24	vizuális kultúra	**1**	**1**		
25	dráma és színház*			**1**	**1**
26	mozgóképkultúra és média*				
27	**Technológia**				
28	technika és tervezés				
29	digitális kultúra	**2**	**1**	**2**	
30	**Testnevelés és egészségfejlesztés**				
31	testnevelés	**5**	**5**	**5**	**5**
32	közösségi nevelés (osztályfőnöki)	**1**	**1**	**1**	**1**
33	*kötött célú órakeret*** *A kötelező érettségi tantárgyakhoz rendelendő*	-	-	*(2)*	*(4)*
	magyar nyelv és irodalom	-	-	-	**1**
	matematika	-	-	**1**	**2**
	történelem	-	-	**1**	**1**
	első élő idegen nyelv	-	-	-	-
34	**Kötelező alapóraszám**	**32**	**32**	**30**	**29**
35	*Szabadon tervezhető órakeret****	*(2)*	*(2)*	*(4)*	*(5)*
	matematika	**1**	**1**		
	magyar nyelv és irodalom	-		**1**	**1**
	történelem	**1**	**1**		
	honvédelem			**1**	
	1. választható fakultáció			**2**	**2**
	2. választható fakultáció			-	**2**
36	**Maximális órakeret**	**34**	**34**	**34**	**34**

GIMNÁZIUM * HONVÉD-KADÉT KÖZISMERETI KÉPZÉS

érvényes: 2025. szeptember 1-től

	A	J	K	L	M
1	Tantárgyak **műveltségi terület** szerinti felosztásban	A gimnáziumi képzés nevelési-oktatási szakasza			
2		*9*	*10*	*11*	*12*
3	**Magyar nyelv és irodalom**				
4	magyar nyelv és irodalom	**3**	**4**	**4**	**4**
5	**Matematika**				
6	matematika	**3**	**3**	**3**	**3**
7	**Történelem és állampolgári ismeretek**				
8	történelem	**2**	**2**	**3**	**3**
9	állampolgári ismeretek				**1**
10	hon- és népismeret*				
11	**Etika / hit- és erkölcstan**				
12	**Természettudomány és földrajz**				
13	környezetismeret				
14	természettudomány**			*(2)*	
15	kémia	**1**	**2**	*2*	
16	fizika	**2**	**3**	*2*	
17	biológia	**3**	**2**	*2*	
18	földrajz	**2**	**1**	*2*	
19	**Idegen nyelv**				
20	első élő idegen nyelv	**3**	**3**	**4**	**4**
21	második idegen nyelv	**3**	**3**	**3**	**3**
22	**Művészetek*****				
23	ének-zene	**1**	**1**		
24	vizuális kultúra	**1**	**1**		
25	dráma és színház*			**1**	**1**
26	mozgóképkultúra és média*				
27	**Technológia**				
28	technika és tervezés				
29	digitális kultúra	**2**	**1**	**2**	
30	**Testnevelés és egészségfejlesztés**				
31	testnevelés	**5**	**5**	**5**	**5**
32	közösségi nevelés (osztályfőnöki)	**1**	**1**	**1**	**1**
33	*kötött célú órakeret*** *A kötelező érettségi tantárgyakhoz rendelendő*	-	-	*(2)*	*(4)*
	magyar nyelv és irodalom	-	-	-	**1**
	matematika	-	-	**1**	**2**
	történelem	-	-	**1**	**1**
	első élő idegen nyelv	-	-	-	-
34	**Kötelező alapóraszám**	**32**	**32**	**30**	**29**
35	*Szabadon tervezhető órakeret****	*(2)*	*(2)*	*(4)*	*(5)*
	matematika	**1**	**1**		
	magyar nyelv és irodalom			**1**	**1**
	honvédelem	**1**	**1**	**1**	
	honvédelmi alapismeretek (fakultáció)			**2**	**2**
	választható fakultáció			-	**2**
36	**Maximális órakeret**	**34**	**34**	**34**	**34**

GIMNÁZIUM * MŰVÉSZETI SPECIALIZÁCIÓ

érvényes: 2025. szeptember 1-től

	A	J	K	L	M
1	Tantárgyak **műveltségi terület** szerinti felosztásban	A gimnáziumi képzés nevelési-oktatási szakasza			
2		*9*	*10*	*11*	*12*
3	**Magyar nyelv és irodalom**				
4	magyar nyelv és irodalom	**3**	**4**	**4**	**4**
5	**Matematika**				
6	matematika	**3**	**3**	**3**	**3**
7	**Történelem és állampolgári ismeretek**				
8	történelem	**2**	**2**	**3**	**3**
9	állampolgári ismeretek				**1**
10	hon- és népismeret*				
11	**Etika / hit- és erkölcstan**				
12	**Természettudomány és földrajz**				
13	környezetismeret				
14	természettudomány**			*(2)*	
15	kémia	**1**	**2**	*2*	
16	fizika	**2**	**3**	*2*	
17	biológia	**3**	**2**	*2*	
18	földrajz	**2**	**1**	*2*	
19	**Idegen nyelv**				
20	első élő idegen nyelv	**3**	**3**	**4**	**4**
21	második idegen nyelv	**3**	**3**	**3**	**3**
22	**Művészetek*****				
23	ének-zene	**1**	**1**		
24	vizuális kultúra	**1**	**1**		
25	dráma és színház*			**1**	**1**
26	mozgóképkultúra és média*				
27	**Technológia**				
28	technika és tervezés				
29	digitális kultúra	**2**	**1**	**2**	
30	**Testnevelés és egészségfejlesztés**				
31	testnevelés	**5**	**5**	**5**	**5**
32	közösségi nevelés (osztályfőnöki)	**1**	**1**	**1**	**1**
33	*kötött célú órakeret*** A kötelező érettségi tantárgyakhoz rendelendő*	-	-	*(2)*	*(4)*
	magyar nyelv és irodalom	-	-	-	**1**
	matematika	-	-	**1**	**2**
	történelem	-	-	**1**	**1**
	első élő idegen nyelv	-	-	-	-
34	**Kötelező alapóraszám**	**32**	**32**	**30**	**29**
35	*Szabadon tervezhető órakeret****	*(2)*	*(2)*	*(4)*	*(5)*
	matematika	**1**	**1**		
	magyar nyelv és irodalom			**1**	**1**
	dráma és színház	**1**			
	tánc és mozgás		**1**		
	honvédelem			**1**	
	1. választható fakultáció			**2**	**2**
	2. választható fakultáció			-	**2**
36	**Maximális órakeret**	**34**	**34**	**34**	**34**

GIMNÁZIUM * ANGOL NYELVI SPECIALIZÁCIÓ

érvényes: 2025. szeptember 1-től

	A	J	K	L	M
1	Tantárgyak **műveltségi terület** szerinti felosztásban	A gimnáziumi képzés nevelési-oktatási szakasza			
2		*9*	*10*	*11*	*12*
3	**Magyar nyelv és irodalom**				
4	magyar nyelv és irodalom	**3**	**4**	**4**	**4**
5	**Matematika**				
6	matematika	**3**	**3**	**3**	**3**
7	**Történelem és állampolgári ismeretek**				
8	történelem	**2**	**2**	**3**	**3**
9	állampolgári ismeretek				**1**
10	hon- és népismeret*				
11	**Etika / hit- és erkölcstan**				
12	**Természettudomány és földrajz**				
13	környezetismeret				
14	természettudomány**			*(2)*	
15	kémia	**1**	**2**	*2*	
16	fizika	**2**	**3**	*2*	
17	biológia	**3**	**2**	*2*	
18	földrajz	**2**	**1**	*2*	
19	**Idegen nyelv**				
20	első élő idegen nyelv	**3**	**3**	**4**	**4**
21	második idegen nyelv	**3**	**3**	**3**	**3**
22	**Művészetek*****				
23	ének-zene	**1**	**1**		
24	vizuális kultúra	**1**	**1**		
25	dráma és színház*			**1**	**1**
26	mozgóképkultúra és média*				
27	**Technológia**				
28	technika és tervezés				
29	digitális kultúra	**2**	**1**	**2**	
30	**Testnevelés és egészségfejlesztés**				
31	testnevelés	**5**	**5**	**5**	**5**
32	közösségi nevelés (osztályfőnöki)	**1**	**1**	**1**	**1**
33	*kötött célú órakeret*** *A kötelező érettségi tantárgyakhoz rendelendő*	-	-	*(2)*	*(4)*
	magyar nyelv és irodalom	-	-	-	**1**
	matematika	-	-	**1**	**2**
	történelem	-	-	**1**	**1**
	angol nyelv	-	-	-	-
34	**Kötelező alapóraszám**	**32**	**32**	**30**	**29**
35	*Szabadon tervezhető órakeret****	*(2)*	*(2)*	*(4)*	*(5)*
	matematika	**1**	**1**		
	magyar nyelv és irodalom			**1**	**1**
	angol nyelv	**1**	**1**		
	honvédelem			**1**	
	1. választható fakultáció			**2**	**2**
	2. választható fakultáció			-	**2**
36	**Maximális órakeret**	**34**	**34**	**34**	**34**

3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét.

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket. A kiválasztásnál prioritást kapnak a kompetencia alapú tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök.

Pedagógusaink csak a Köznevelési Tankönyvjegyzéken megjelenő tankönyvek közül választhatnak. Így biztosítható, hogy iskolánk valamennyi tanulója térítésmentesen kapja meg tankönyveit az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint.

Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul. A tankönyvrendelés elkészítését az iskolában működő szakmai munkaközösségek koordinálják.

A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

- A tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak.
- A programcsomagok alkalmazásához szükséges tankönyvek kiválasztását a szaktanár javaslatára a munkaközösség dönti el.

A következő tanévben szükséges taneszközökről, felszerelésekről a jogszabályban meghatározott módon tájékoztatjuk a szülőket.

A tanulók által rendszeresen használt taneszközök

Nyomtatott taneszközök:

- Az intézmény pedagógiai céljainak megfelelő, főként a tankönyvkiadó által kiadott tankönyvcsaládok alkalmazása,
- Alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz,
- Segítsék az önálló ismeretszerzést és kellően motiváljanak,
- Tartósságuk tegye lehetővé újra felhasználhatóságukat.

Egyéb eszközök:

- A meglévő taneszközök kiegészítésére, szemléletesebbé és változatosabbá tételére szolgáljon,
- A munkaközösség véleményének figyelembe vételével a szaktanár állítja össze,
- Ne jelentsen túlzott kiadást,
- Legyen tartósan használható.

A taneszközök beszerzésének elvei

- Kiválasztásakor figyelembe kell venni, az iskola pedagógiai programjának célkitűzéseit.
- Elsődlegesek a kötelező taneszközjegyzékben szereplő eszközök.
- A könyvtár állományának és az informatikai eszközök folyamatos fejlesztése.
- Munkaközösségek véleménye alapján a tartós tankönyvek felhasználási körének szélesítése.
- Problémaközpontú, a tanulói felfedezést biztosító feladatok jellemzik
- Differenciált fejlesztést biztosít
- Ismeretekbe ágyazott képességfejlesztésre alkalmas
- Az intézmény fejlesztési céljainak megfelel
- A tankönyvek, taneszközök térítésmentes hozzáférésének lehetőségét az iskolai könyvtár tartós tankönyvi állományában szereplő dokumentumai biztosítják.

4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

A 9-10. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Kulcskompetenciák, és a tanulói tudás megalapozása
- A tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítása, fejlesztése
- Azoknak a módszereknek az alkalmazása, amelyekben a tanulók cselekvő módon vegyenek részt a tanulásban előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket (pl. digitális tábla alkalmazása)
- A tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárása, ennek segítségével az esetleges tévedéseik kiigazítása és tudásuk átrendezése
- Az együttműködő, kooperatív tanulás technikáinak és formáinak alkalmazása
- A differenciálás alkalmazása a feladatok kijelölésében, megoldásában, az ellenőrzésben, az értékelésben
- A tanulók egyéni képességeinek felmérése, fejlesztése
- Egyéni módszerek kidolgozása a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű tanulók esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátására
- A tehetségek felkutatása, tehetségük kibontakoztatása
- Együttműködést és a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formák kialakítása.

5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdése értelmében az iskola megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelésóra keretében. A mindennapos testnevelés 5 órájából legfeljebb 2 óra a jogszabályok szerinti feltételek megléte esetén kiváltható.

A tanulók fizikai állapotának mérését szolgáló feladatok

A 2011. évi CXC. nemzeti köznevelésről szóló törvény 80.§ (1) bekezdése alapján az országos mérési feladatok keretében gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról. A vizsgálatot a tanév rendjében meghatározott időintervallumban szervezzük meg iskolánkban. A NETFIT (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) program a 21. század követelményeihez igazodó, diagnosztikus és oktatási célú pedagógiai értékelő és visszajelentő eszköz, nem az osztályozás alapja és nem a pedagógusok munkájának minősítésére szolgál. Küldetése, hogy népszerűsítse és tudatosítsa az élethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetés értékeit az iskoláskorú diákok, családjaik és a köznevelés szereplői körében.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 81. § nevesíti a NETFIT-et, mint a tanulók fittségi mérésének rendszerét, valamint szabályozza annak tartalmi kereteit.

A NETFIT fittség mérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

I. Testösszetétel és tápláltsági profil:

- Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
- Testmagasság mérése
- Testzsírszázalék mérése – testzsírszázalék

II. Aerob fittségi (állóképességi) profil:

- Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

III. Vázizomzat fittségi profil:

- Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
- Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
- Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
- Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

IV. Hajlékonysági profil:

- Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem.

6. A választható tantárgyak, foglalkozások, a pedagógusválasztás szabályai

A szabadon választott tantárgy felvételének célja: felkészülés közép- és emelt szintű érettségi vizsgára.

Választható tantárgyak közzététele (jelezve a felkészítés szintjét, a tantárgyi óraszámokat és a tantárgyat előreláthatólag tanító tanár nevét). Határidő: minden év április 15.

A tanuló döntése előtt minden esetben ki kell kérni szaktanára véleményét.

Az emelt szintű érettségi felkészítőn való tanulói részvételt a legalább közepes félévi és tanév végi osztályzattal rendelkező tanulóknak ajánljuk

A tanuló döntését írásos nyilatkozattal, szülői aláírással megerősítve kérjük. Határidő: minden év május 20. napja.

A választott emelt szintű tantárgyak teljesítési kötelezettsége egy tanévre szól, mely választott kötelezettség módosítása csak az adott tanév követelményeinek eredményes teljesítését követően lehetséges.

A szabadon választott tantárgy módosítása csak a főigazgató engedélyével, a szülő által beadott írásbeli kérvény alapján, tanév végén lehetséges.

A tantárgyválasztás módosítása a tanév végén, legkésőbb az adott év július 1-ig, a főigazgatónak címzett indoklással, a szülő és a tanuló aláírásával ellátott írásbeli kérelem benyújtásával történhet. Az főigazgató a hozzá benyújtott kérelmeket 30 napon belül elbírálja és döntéséről írásban értesíti a kérelmezőt.

A tanár személye a tantárgyfelosztás függvénye, amely csak a tanév elején válik véglegessé.

Abban az esetben, ha ugyanabból a tantárgyból két, azonos felkészültségű csoport is indul, két pedagógus vezetésével, a diák dönthet, hogy kinek a csoportjában szeretne tanulni

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne, hiszen a kötelező óraszámukat csak így tudják teljesíteni

7. A választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése

Tantárgyak és szintek

- Magyar nyelv és irodalom (emelt szint, középszint)
- Matematika (emelt szint, középszint)
- Történelem (emelt szint, középszint)
- Idegen nyelvek (angol nyelv, német nyelv) – (emelt szint, középszint)
- Biológia - (emelt szint, középszint)
- Fizika - (emelt szint, középszint)
- Földrajz - (emelt szint, középszint)
- Digitális kultúra - (emelt szint, középszint)
- Kémia - (emelt szint, középszint)
- Dráma és színház (középszint)*
- Honvédelmi alapismeretek (középszint)*

(specializáció esetén)

Nem kötelező jelleggel vállalja az iskola, de érdeklődés esetén felkészíti a tanulókat az alábbi tantárgyakból is (középszinten), amelynek feltétele, hogy 11-12. évfolyamon előírt heti órai foglalkozáson a tanuló részt vegyen és az előírt követelményeket teljesítse:

- Állampolgári ismeretek (középszint)
- Ének-zene (középszint)
- Dráma és színház (középszint)
- Gazdasági ismeretek (középszint)
- Testnevelés (középszint)
- Vizuális kultúra (középszint)

8. A középszintű érettségi vizsga témakörei

Közismereti érettségi vizsgatárgyak 2024. május-júniusi vizsgaidőszaktól érvényes vizsgakövetelményei (2020-as NAT-ra épülő követelmények)

https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/kozismereti_vizsgatargyak_2024tol

9. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja

Az értékelés, a tanulók munkájának minősítése a pedagógiai folyamat legkényesebb pontja. Ez a tevékenység rendkívül összetett. A tanári munka elengedhetetlen része. Vigyáznunk kell értékelési rendszerünk kialakításával, hisz tudjuk, hogy nemcsak építhetünk, de rombolhatunk is személyiségeket egy rosszul kialakított értékelési móddal. Az értékelés legfőbb célja, hogy a pedagógus és a tanuló is képet kapjon az elvégzett, illetve elsajátított tudásról, a kulcskompetenciák megfelelő alkalmazásáról.

Az értékelés legyen:

- igazságos, tárgyilagos, mentes minden elfogultságtól, egyoldalúságtól, előítélettől,
- jóindulatú, segítőszándékú, az emberek iránti bizalomra épülő, akár méltányló, akár bíráló jellegű,
- az értékelés az iskolában folyó oktató-nevelő munka megvalósításának az eszköze.

Az érdemjegyek és az osztályzatok

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél:

- jeles (5), *4,75 átlag felett*
- jó (4), *3,75 átlag felett*
- közepes (3), *2,75 átlag felett*
- elégséges (2), *1,85 átlag felett*
- elégtelen (1).

Az osztályzatok megállapítása esetében a tanuló egyéni fejlődésének, előrehaladásának és személyiségjegyeinek figyelembe vételével a szaktanár egyéni döntése alapján, a fent meghatározott átlagoktól lefelé eltérhet.

Az első és második évfolyam értékelési rendszere:

Az iskola alsó tagozatán a tanulók személyiségfejlődését, tantárgyi előrehaladását és teljesítményét az 1. évfolyam teljes időszakában (félévkor és év végén), valamint a 2. évfolyam első félévében kizárólag szöveges formában minősítjük.

Az értékelés alapelvei és formája:

- Az értékelés célja a fejlesztő szándékú, ösztönző visszajelzés.
- A diagnosztikus és formatív folyamatértékelést félévkor és év végén szummatív (lezáró) szöveges minősítés foglalja össze.
- A félévi és év végi bizonyítványba (illetve a KRÉTA elektronikus naplóba) bekerülő hivatalos minősítés miniszteri rendeletben meghatározott négy fokozat alapján történik.

A minősítés fokozatai és tartalma:

A tanulók teljesítményét a tantárgyi követelményekhez mérten az alábbi négy fokozat szerint minősítjük, amelyeket az iskola nevelőtestülete által elfogadott és rögzített.

Mondatbank specifikus kifejezéseivel részletezünk:

- Kiválóan teljesített: A tanuló a tantárgyi követelményeket maradéktalanul, önállóan, tartósan kiemelkedő szinten teljesítette. Ismereteit biztosan alkalmazza. A hivatalos minősítést a Mondatbank releváns mondataival egészítjük ki.
- Jól teljesített: A tanuló a követelményeket megbízhatóan, kevés hibával, minimális tanári irányítással teljesítette. Feladattudata és munkatempója megfelelő. A hivatalos minősítést a Mondatbank releváns mondataival részletezzük.
- Megfelelően teljesített: A tanuló teljesítménye megfelel az alapvető minimumkövetelményeknek. A feladatok megoldásához esetenként még segítségre, irányításra vagy segédeszközre van szüksége. A hivatalos minősítést a Mondatbank támogató, fejlesztő mondataival egészítjük ki.
- Felzárkóztatásra szorul: A tanuló a minimális követelményeket sem tudta teljesíteni. Alapkészségei hiányosak, folyamatos egyéni fejlesztést és differenciált támogatást igényel. A hivatalos minősítést a Mondatbank konkrét hiányosságokat és fejlesztési irányokat megjelölő mondataival látjuk el.

Az értékelés menete és a Mondatbank alkalmazása:

A pedagógus a tanuló félévi és év végi minősítése során a KRÉTA rendszerben rögzített intézményi Mondatbankból választja ki a gyermek egyéni fejlődését legpontosabban leíró mondatokat.

A szöveges értékelésnek tartalmaznia kell a tanuló tantárgyi tudásának szintjét, a tantárgyhoz való viszonyát, szorgalmát és a fejlődési ívét.
A 2. évfolyam második félévétől kezdődően az iskola fokozatosan áttér az érdemjegyekkel (1–5) történő értékelésre.

2-4. osztály:

Teljesítmény	Érdemjegy
1,00-1,89	elégtelen (1)
1,90-2,59	elégséges (2)
2,60-3,59	közepes (3)
3,60-4,59	jó (4)
4,60-5,00	jeles (5)

5-12. osztály:

Teljesítmény	Érdemjegy
1,00-1,99	elégtelen (1)
2,00-2,74	elégséges (2)
2,75-3,74	közepes (3)
3,75-4,74	jó (4)
4,75-4,99	jeles (5)
5,00	dicséret (5d)

Folyamatos verbális értékelés

- Célja: elősegíti a kommunikatív készség fejlesztését, a személyiségfejlesztést

Folyamatos vizuális értékelés

- Célja: az esztétikai igény fejlesztése, az íráskészség kialakításának fejlesztése, a tömörítés, lényeglátó gondolkodás kialakítása
- Szituációs játékok, beszédgyakorlatok a kommunikációs tanítási órákon

Diagnosztikus (előzetes helyzetfeltáró) mérés - tájékozódás egy-egy nagyobb tematikai egység előtt. A tanulási szakasz kezdetén segíti a célok, feladatok kidolgozását. Diagnosztikus értékelést megalapozó mérések pl.: szövegértés mérése, számolási készség mérése, ok-okozati összefüggések, eseményeket alakító tényezők feltárása. Elsősorban az iskolába újonnan belépő tanulók hozott tudását mérjük fel százalékos formában.

- Cél: a tanulók előzetes tudásának, képességeinek feltárása.

Formatív mérés a tudáselemekre és nem a komplex tudásra irányuló, állandóan jelenlevő értékelés.

- Cél: az eredményes tanulás elősegítése, az oktatási folyamat optimalizálását szolgáló, folyamatos visszajelentés

Szummatív (összegző) mérés a nagyobb témák és a tanév végén.

- Cél: a tanuló milyen mértékben tudta elsajátítani globálisan a tananyagot és szelektív készsége mennyire fejlődött ki.

Az értékelés formája

- írásbeli,
- szóbeli,

A különböző tantárgyak esetén alkalmazott értékelési formák

- témazáró feladatlapok,
- tesztek megoldása,
- házi dolgozatok,
- tanulói kiselőadások (könyv- és lexikonhasználat, vázlatkészítés)
- írásbeli és szóbeli beszámolók,
- gyűjtőmunkák,
- gépi programok,
- tanulói kísérletek, mérések,
- tanulói önértékelések, társak értékelése,
- iskolai rendezvények szervezése és azokon való szereplés, részvétel,
- tanulmányi versenyek szervezése, azokon való részvétel,
- csoportmunka.

A tanulók írásbeli beszámoltatásának formái

- röpdolgozat
- dolgozat
- témazáró dolgozat
- év végi írásbeli dolgozat
- kisérettségi (feladatlap) dolgozat
- próbaérettségi (feladatlap) dolgozat

- gyakorlati (digitális kultúra, dráma és színház, testnevelés)
- házi dolgozat
- projektmunka

Az ellenőrzés

Az ellenőrzés legyen:

- diagnosztikus
- értékelő
- összefoglaló

Az ellenőrzés módszere:

- nyitott kérdés
- teszt
- megfigyelés

Tájékoztatás az értékelésről

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen, érdemjeggyel értékeli, félévkor és tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanulónak teljesítményéről, érdemjegyeiről, eredményeiről, magatartásáról, szorgalmáról közvetlenül rendszeres, korrekt tájékoztatást kell kapnia (KRÉTA elektronikus napló). Az osztályzatról a tanuló szülőjét/gondviselőjét az elektronikus naplón keresztül és egyéb fórumokon tájékoztatni kell.

A szülők tájékoztatásának formái:

- a szülői értekezleteken,
- a tanári fogadóórákon,
- a tanuló értékelésére összehívott megbeszéléseken,
- KRÉTA elektronikus naplón keresztül

A gimnázium értékelési rendszerét az osztályfőnökök az első osztályfőnöki órán ismertetik a tanulókkal, illetve a szülőkkel a szülői értekezleteken. A szaktanárok egyéni értékelési rendszerükről az első tanórán adnak tájékoztatást, amelyet írásban is rögzítenek:

- Egy tanítási napon csak két témazáró dolgozat iratható.
- A témazáró dolgozat időpontját a tanulókkal egyeztetni kell legalább egy héttel a megíratás előtt

- A dolgozatok (témazárók, röpdolgozatok) eredményeiről, érdemjegyeiről a tanulókat a számonkérést követő két héten (10 tanítási nap) belül a pedagógusnak értesítenie kell.
- Az időn túl kijavított dolgozatok érdemjegyét csak a diák kérésére kell érvényesnek tekinteni.
- A tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése érdekében minden olyan tantárgynál kötelező a szóbeli felelet alapján történő beszámoltatás is, mely tantárgynak érettségi vizsgaszabályzatban foglalt követelményrendszerében rögzített a szóbeli számonkérés formája.
- „Kisérettségi" dolgozatot a 10. évfolyam végén írnak a tanulók.

Kisérettségi, próbaérettségi

A gimnáziumban (10-12. évfolyam) tanuló diákjaink részére tanulmányaik során kisérettségi (10-11.évfolyam) és próbaérettségi (12. évfolyam) kerül megszervezésre és lebonyolításra. Ezen vizsgák minden az adott évfolyamon a vizsga időpontjában tanulói jogviszonnyal rendelkező diák számára kötelezők, aki nincs felmentve az adott tantárgy értékelése és minősítése alól.

A kisérettségi és a próbaérettségi elsődleges célja az, hogy a tanuló az érettségi vizsgához hasonló vizsgahelyzetben (az érettségi vizsgakövetelményeknek megfelelően) adjon számot arról, hogy a vizsga időpontjáig milyen mértékben sajátította el a helyi tantervben és az érettségi vizsgatárgyak részletes követelményeiben rögzített kompetenciákat, témaköröket. A felkészülés során a tanuló rendszerezze tudását és ismételje át az eddig tanultakat. Másodlagos célja a tanulók kétszintű érettségire (középszint, emelt szint) és a felsőoktatásban történő továbbtanulásra való hatékony és eredményes felkészülésének előmozdítása.

Vizsgatárgyak

A tanulók a négy kötelező érettségi vizsgatárgyból:

- magyar nyelv és irodalom,
- matematika,
- történelem,
- idegen nyelv,
- *illetve a kötelezően választandó egy vizsgatárgyból:*

- biológia, fizika, földrajz, digitális kultúra, kémia, állampolgári ismeretek, ének-zene, dráma, gazdasági ismeretek, testnevelés, vizuális kultúra, honvédelmi alapismeretek adnak számot ismereteikről.

Vizsgaleírás:

Tantárgy	**Időpont**	**Forma**	**Időtartam**	**Értékelés súlyozása**
KISÉRETTSÉGI				
matematika	10. évfolyam május 10. - június 10.	írásbeli	Az érettségi vizsgaleírásnak megfelelően	400%
történelem	10. évfolyam május 10 - június 10.	írásbeli és szóbeli	Az érettségi vizsgaleírásnak megfelelően	400%
idegen nyelv	10. évfolyam május 10 - június 10.	írásbeli és szóbeli	Az érettségi vizsgaleírásnak megfelelően	400%
magyar nyelv és irodalom	11. évfolyam április 10. - június 10.	írásbeli és szóbeli	Az érettségi vizsgaleírásnak megfelelően	400%
a kötelezően választandó egy vizsgatárgy	11. évfolyam április 10. - június 10.	írásbeli/szóbeli/gyakorlati	Az érettségi vizsgaleírásnak megfelelően	400%
PRÓBAÉRETTSÉGI				
matematika	12. évfolyam március 10 – április 20.	írásbeli	Az érettségi vizsgaleírásnak megfelelően	400%
magyar nyelv és irodalom	12. évfolyam március 10 – április 20.	írásbeli és szóbeli	Az érettségi vizsgaleírásnak megfelelően	400%
történelem	12. évfolyam március 10 – április 20.	írásbeli és szóbeli	Az érettségi vizsgaleírásnak megfelelően	400%
idegen nyelv	12. évfolyam március 10 – április 20.	írásbeli és szóbeli	Az érettségi vizsgaleírásnak megfelelően	400%
a kötelezően választandó egy vizsgatárgy	12. évfolyam március 10 – április 20.	írásbeli/szóbeli/gyakorlati	Az érettségi vizsgaleírásnak megfelelően	300% vagy 400%

A tanagyag tartalma:

Tantárgy	Tartalom	Értékelés
10. évfolyam		
matematika	A helyi tantervnek és a középszintű érettségi vizsgakövetelményeknek megfelelően a 9-10. évfolyam témakörei. Az írásbeli vizsgarész a középszintű érettségi feladatsoroknak megfelelő feladatokat tartalmaz.	Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően
történelem	A helyi tantervnek és a középszintű érettségi vizsgakövetelményeknek megfelelően a 9-10. évfolyam témakörei. Az írásbeli és a szóbeli vizsgarész a középszintű érettségi feladatsoroknak és a szóbeli tételeknek megfelelő feladatokat tartalmaznak.	Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően
idegen nyelv	A helyi tantervnek és a középszintű érettségi vizsgakövetelményeknek megfelelően a 9-10. évfolyam témakörei. Az írásbeli és a szóbeli vizsgarész a középszintű érettségi feladatsoroknak és a szóbeli tételeknek megfelelő feladatokat tartalmaznak.	Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően
	11. évfolyam	
magyar nyelv és irodalom	A helyi tantervnek és a középszintű érettségi vizsgakövetelményeknek megfelelően a 9-10-11. évfolyam témakörei. Az írásbeli és a szóbeli vizsgarész a középszintű érettségi feladatsoroknak és a szóbeli tételeknek megfelelő feladatokat tartalmaznak.	Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően
a kötelezően választandó egy vizsgatárgy	A helyi tantervnek és a középszintű érettségi vizsgakövetelményeknek megfelelően a 9-10. illetve 11. évfolyam témakörei. Az írásbeli/gyakorlati/szóbeli vizsgarész a középszintű érettségi feladatsoroknak és a szóbeli tételeknek megfelelő feladatokat tartalmaznak.	Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően
	12. évfolyam	
matematika	Az érettségi vizsgatárgy részletes vizsgakövetelménye és vizsgaleírása szerint	Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően
magyar nyelv és irodalom	Az érettségi vizsgatárgy részletes vizsgakövetelménye és vizsgaleírása szerint	Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően
történelem	Az érettségi vizsgatárgy részletes vizsgakövetelménye és vizsgaleírása szerint	Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően
idegen nyelv	Az érettségi vizsgatárgy részletes vizsgakövetelménye és vizsgaleírása szerint	Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően
a kötelezően választandó egy vizsgatárgy	Az érettségi vizsgatárgy részletes vizsgakövetelménye és vizsgaleírása szerint	Az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően

Az elért teljesítmény minősítése:

A vizsga az elérhető pontszámok százalékos teljesítésének osztályzatban történő kifejezése a következő:

- 80–100% elérése esetén jeles (5),
- 60–79% elérése esetén jó (4),
- 40–59% elérése esetén közepes (3),
- 25–39% elérése esetén elégséges (2),
- 0–24% elérése esetén elégtelen (1).

A vizsga pótlása:
Ha a vizsgázó az írásbeli/gyakorlati/szóbeli vizsgáról felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik, az adott vizsgatárgyból a tanuló kérelmére pótlóvizsgát tehet, egy meghatározott időpontban – április 29-ig (12. évfolyam) illetve június 15-ig (10-11. évfolyam). A tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő a pótlásra vonatkozó kérelmét az intézmény főigazgatójához nyújthatja be. A határidő elmulasztása jogvesztő.
A vizsgázónak felróható okból meg sem kezdett, vagy megkezdett, de be nem fejezett, illetve nem pótolt vizsga minősítése az adott tantárgyakból elégtelen érdemjeggyel kerül beszámításra.

Az iskolai írásbeli beszámoltatásoknak a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya:

- röpdolgozat, dolgozat értéke: 1 érdemjegy (100%),
- témazáró dolgozat értéke: 2 érdemjegy (200%),
- évvégi írásbeli dolgozat: 2 érdemjegy (200%),
- kisérettségi vizsgajegy értéke: 4 érdemjegy (400%),
- próbaérettségi vizsga értéke: 4 érdemjegy (400%).

A témazáró és a kisérettségi vizsga érdemjegyét a digitális naplóban szöveges kiegészítéssel is jelöljük.

Az érdemjegyek, osztályzatok megállapításának szabályai

- A rendszeres visszajelzés szükségessége miatt a heti 1 órás tantárgy esetén félévente minimum 3;
- 2 órás tantárgyból vagy annál több órás tantárgyaknál havonta legalább 1 érdemjegy alapján osztályozható a tanuló.

A moduláris oktatás értékelése, minősítése és beszámítása az iskolai évfolyamok sikeres befejezésébe

- a tantervi modulok értékelése, minősítése az alábbiak szerint történik:
    - megfelelt (mf),
    - jól megfelelt (jmf),
    - kiválóan megfelelt (kmf),
- az iskolai évfolyamok sikeres befejezéséhez a tanulóknak teljesíteniük kell az adott modul minimális követelményi szintjét.

Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

Intézményünkben a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- A hétvégére (szombatra, vasárnapra), a felkészülésre házi feladat adható.
- A tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl a tanulók nem kaphatnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot. Mind a hétvégére, mind a tanítási szünetekre szorgalmi feladat adható.

A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgy esetén, a tanév végén legalább elégséges (2) szinten – a szorgalmi időszakban, osztályozóvizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület jelzi az érintett pedagógusnak, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a

pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.

A tanév végi elégtelen osztályzat legfeljebb három tantárgyból javítóvizsgán módosítható. A javítóvizsga elégtelen eredménye évfolyamismétlést von maga után. Háromnál több elégtelen osztályzat esetén az évfolyamot meg kell ismételni.

Amennyiben a tanuló hiányzása az adott tanévben meghaladja a 250 órát, és emiatt a teljesítménye év közben nem volt a pedagógiai programban rögzített érdemjeggyel értékelhető, a tanév végén nem osztályozható. Számára a nevelőtestület osztályozóvizsgát engedélyezhet. A sikertelen osztályozóvizsga vagy a vizsgaengedély meg nem adása évfolyamismétlést von maga után.

Az egyéni munkarend státuszt kérelmezni, a kérést indokolni kell. Az egyéni munkarendben tanuló minden tanuló, az adott évfolyamon oktatott kötelező tárgyból vizsgát tesz, az iskolai házirendben meghatározott vizsgaidőszakokban és értékelés-minősítés alapján. Az egyéni munkarendben tanuló diák felkészítéséről a szülő gondoskodik. Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét nem teljesítette.

10. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A csoportbontás célja, hogy a kisebb létszám előnyeit kihasználva az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására. Az iskolába felvett tanulók osztályba vagy csoportba való beosztásáról – a szakmai munkaközösség, annak hiányában a nevelőtestület véleményének kikérésével – az főigazgató dönt. Az osztály- és csoportlétszámok meghatározásánál a jogszabályi kereteket vesszük figyelembe. Egyéb foglalkozást, azaz a tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozást, amely a tanulók fejlődését szolgálja, a mindenkori igényeknek megfelelően és a jogszabályi keretek között indítunk.

Csoportbontások az alábbi tantárgyak esetén lehetségesek

Idegen nyelv

- Egy adott osztály tanulóiból az angol, német nyelvet tanulók csoportjainak megszervezése. Egy osztályt lehetőleg két csoportra bontunk (I. II. idegen nyelv, kezdő, haladó).

Digitális kultúra

- Gimnáziumban minden osztályt két csoportra bontunk (a létszám függvényében)

Matematika, Magyar nyelv és irodalom, Történelem

- Gimnáziumban minden osztályt két csoportra bontunk (osztálylétszám függvényében)

Művészeti

- Az osztályon belül egy csoportot jelent

ESZÉ- fakultáció

- Évfolyamszintű csoportkialakítás történik

Egyéb tanórán kívüli foglalkozások

Egyéb foglalkozás a tantárgyfelosztásban tervezhető, rendszeres nem tanórai foglalkozás az általános iskolában:

- szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör,
- kompetenciafejlesztő foglalkozások
- sportkör, tömegsport-foglalkozás,
- egyéni vagy csoportos felzárkóztató, fejlesztő foglalkozás,
- egyéni vagy csoportos tehetségfejlesztő foglalkozás,
- tanulószoba,
- tanulást, iskolai felkészülést segítő foglalkozás,
- pályaválasztást segítő foglalkozás,
- közösségi szolgálattal kapcsolatos foglalkozás,
- központi írásbelire felkészítő foglalkozás,
- diákönkormányzat foglalkozása,
- felzárkóztató, tehetség-kibontakoztató, speciális ismereteket adó egyéni vagy csoportos, közösségi fejlesztést megvalósító csoportos, a szabadidő eltöltését szolgáló csoportos, a tanulókkal való törődést és gondoskodást biztosító egyéni, a kollégiumi közösségek működésével összefüggő csoportos kollégiumi, valamint szakkollégiumi foglalkozás,
- tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, házi bajnokság, iskolák közötti verseny, bajnokság, valamint

Korrepetálások (igény szerint heti egy órában – 9-10. illetve 11-12. évfolyamszinten egy csoport)

- Angol nyelv
- Biológia
- Fizika
- Földrajz
- Digitális kultúra
- Kémia
- Magyar nyelv és irodalom
- Matematika
- Német nyelv
- Történelem

Szakkörök (igény szerint heti két órában – 9-12. évfolyam)

- Elsősegélynyújtó (heti két órában – tanítási órák után – iskolai szinten)
- Katasztrófavédelmi (heti két órában – tanítási órák után – iskolai szinten)
- Dráma és Színház Tehetség Műhely (heti két órában – tanítási órák után – iskolai szinten)
- Tánc Tehetség Műhely (heti két órában – tanítási órák után – iskolai szinten)

Felzárkóztató/fejlesztő foglalkozások

- Matematika felzárkóztatás (SNI-BTM) – 1 óra
- Angol felzárkóztatás (SNI-BTM) – 1 óra
- Magyar felzárkóztatás (SNI-BTM) – 1 óra

Tanulószoba a gimnáziumban:

- igény szerint: napi két órában (hétfőtől csütörtökig) – tanítási órák után – iskolai szinten) szülői igény vagy osztályfőnöki, illetve szaktanári javaslatra szerveződik.
- lehet időszakos vagy teljes tanévre szóló is.

Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási magatartási problémákkal küzdő tanulók fejlesztése

- 9-10. évfolyamon - heti 2 x 45 perc
- 11-12. évfolyamon - heti 2,5 x 45 perc
- csoportlétszám maximuma a jogszabályban rögzített előírások szerint

Emelt szintű érettségire felkészítő (ESZÉ- fakultáció) (11-12. évfolyamon-heti két órában a tanulók választása alapján)

- Angol nyelv
- Biológia
- Digitális kultúra
- Dráma és színház
- Ének-zene
- Fizika
- Földrajz
- Gazdasági ismeretek
- Kémia
- Magyar nyelv és irodalom
- Matematika
- Német nyelv
- Testnevelés
- Történelem
- Vizuális kultúra

Nyelvvizsga-felkészítő (11-12. évfolyamon-heti két órában a tanulók választása alapján)

- Angol nyelv
- Német nyelv

Egyéni foglalkozás

A köznevelési törvény által szabályozott időkeretben szerveződik a tehetségek kibontakoztatása, a hátrányos helyzetű, tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása és korrepetálás céljából.

11. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az egészségnevelés iskolai területei

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódjanak meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülniük. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Az életkori sajátosságokhoz is illeszthető lényeges témák:

- az egészséges táplálkozás témái
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás)
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás

- kortárskapcsolatok

Az iskolai egészségnevelés összefügg a tanári magatartással, gondossággal, az intézmény szervezettségével. Például:

- rendszeres szellőztetés
- a tanulók egészségi állapotára vonatkozóan
- osztálytermek berendezése az egészségügyi szempontoknak megfelelően
- a tanórán belüli mozgásigény kielégítése

Környezeti nevelés

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészének fennmaradása érdekében cselekedjenek.

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járnunk, meg kell világítanunk:

- a fenntartható fejlődés;
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések, rendszerszemlélet;
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;
- alapvető emberi szükségletek;
- elővigyázatosság;
- biológiai és társadalmi sokféleség;
- a környezettudatos magatartás és életvitel
- érzelmi és értelmi, tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés;
- az állampolgári – és egyéb közösségi – felelősség felébresztése;
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése;
- az egészség és a környezet összefüggései;
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség,

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- az egyetemes természetnek, mint létező értéknek tiszteletét és megőrzését, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt;
- hozzájárulását a Föld egészséges (természetes ökológiai) folyamatainak megtartásához, visszaállításához, kialakítani a környezettel való harmóniára törekvést;
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzésének igényét

- a környezettudatos magatartást és életvitelt annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát (NAT);
- a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást, egyéni és közösségi szinten egyaránt, mely váljon a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé;
- aktív cselekvési, együttműködési készséget közvetlen – és tágabb - környezeti értékeink megőrzésére, gyarapítására;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát;
- a rendszerszemléletet, tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését,
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- szintetizálás és analizálás;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- kommunikáció, médiahasználat;
- konfliktuskezelés és megoldás;
- állampolgári részvétel és cselekvés;
- értékelés és mérlegelés készsége.

Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítania, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktus-kezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk, de az összhangnak ki kell terjednie a humán területekre is. Tanórán, a nomád táborokban, az erdei iskolában megismertetjük gyerekeinkkel a természetet, gyakoroltatjuk az egyszerű, komplex természetvizsgálatokat. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

Helyi értékek

Térségünk az Alföld Körös-Maros közén, a Csanádi-, és részben a Békési-háton fekszik. Ez az ország egyik legmelegebb, legnapsütésesebb, és legszárazabb területe, ezzel összefüggésben vidékünk felszíni vizekben kifejezetten szegény. A kiváló minőségű fekete földek miatt az országban itt találjuk a legnagyobb arányban a szántókat, és a legkisebb arányban az erdőket, gyepterületeket.

Rajta-erdő:

Bár telepített, 185 hektárnyi területén idős tölgyek, az Alföld őshonos cserjéi, fái csaknem félszáz gomba, száz madár, 300 lepkefaj, sok más rovar, és gerinces található meg, közöttük sok védett és „Vörös Könyves" faj is. Kiváló lehetőséget találunk itt az erdei iskolai programok megvalósításához. Távolsága mindössze 5 km iskolánktól.

Problémák: az erdei utak csak időnként gondozottak, sok a tájidegen faj (akác, zöld juhar, ostorfa…).

Vizes élőhelyek:

Szárazér: (a Maros levágott fattyúága) nevének megfelelően gyakran kiszáradt, Phare-rekonstrukcióval korszerűsítették (hidak, átereszek), ezért az ökológiai minimum biztosított. Keresztülfolyik a Rajta-erdőn, ami komplex megismerést tesz lehetővé rövid időn belül.

Víztározók: a Rajta erdőben, illetve vele érintkezve a 67-es major mellett létesült.

A vizes élőhelyek a vízi, és vízhez kötődő társulások, fajok megismerését, illetve vízminőség-vizsgálatok elvégzését teszi lehetővé.

Problémák: a Szárazér vízbiztosítása esetleges, gyors a feltöltődés, nem a legjobb a víz minősége sem

Löszgyepek:

Térségünkben valaha nagy kiterjedésben fordultak elő, mint zonális társulások. Fajgazdagságuk a gyepek között a legnagyobb.

Tompapuszta: a Körös-Maros Nemzeti Park 20 hektáros, fokozottan védett löszgyepe, mintegy 200 növényfaj fordul itt elő. Engedéllyel látogatható.

Védett gyepsáv a battonyai úton: az útszéli gyepsáv iskolánk kezdeményezésére lett védett, és mi vagyunk a védnökei a területnek. Több védett növénynek, és a fokozottan védett atracélcincérnek az élőhelye. Löszgyepsáv a Szárazér partján, az egykori „Terra-fürdőnél": A terület tudományos feltárása iskolánkhoz kapcsolódik, több védett, illetve „Vörös Könyves" növényfaj található itt. Löszgyepsáv a Katalin-major és a kunágotai kereszteződés között: Sok védett löszgyepfaj, és több száz fokozottan védett atracélcincér található itt. Rajta-erdő széle: Védett növények és a „Vörös Könyves" délvidéki poszméh élőhelye.

Problémák: a gyepsávok kicsiny kiterjedésük, a pufferzóna hiánya miatt fokozottan érzékenyek az emberi hatásokra (vegyszerezés, hulladék elhelyezése, útjavító munkák) ezen kívül a kaszálások elmaradása miatt a szukcesszió veszélyezteti őket.

Horgásztó:

Az egykori Homokbánya-tó. Falában néhány pár fokozottan védett gyurgyalag, valamint parti fecskék fészkelnek, és más vízi madarak is előfordulnak.

Problémák: A horgásztársadalom nagyobb létszáma, a közelben húzódó út miatt az itt élő fajok zavarásnak vannak kitéve.

Gyógyvíz:

Egy meddő szénhidrogén kutató fúrás eredményeként kerül a felszínre, vizét a Parkfürdő hasznosítja. A „Borostyán" fantázianevű termálvíz gyógyvízzé minősített, reumatológiai és nőgyógyászati problémák megoldására javasolt (összetétele a gyulaihoz hasonló).

Ivóvíz:

Településünk a Maros-hordalékkúpon fekszik, alattunk kiváló minőségű, nagy mennyiségű ártézi víz található 50-250 m mélységben. A vizet a Dél-Békési Vízművek szolgáltatja, településünk központjában víztorony található.

Hulladékelhelyezés:

A kommunális hulladék rendszeres elszállítása megoldott és általánosnak tekinthető.

Probléma: a szelektív gyűjtésnek még nincsenek hagyományai, és a veszélyes hulladékok gyűjtése sem került megfelelően megoldásra.

Neolit, és árpád-kori településmaradványok:

A Szárazér mentén találhatók, gyakorlatilag feltáratlanok.

Mezőkovácsháza:

Városunk kis lélekszámú (7-8.000 fő), alapvetően falusias, környezete agrártáj. A város kellően parkosított, sok a zöldfelület, díszfák (50 faj és fajta), virágok.

Akik megismerik térségünk természeti és környezeti értékeit, problémáit, tenni akarnak és tudnak a maguk képességei szerint az értékek megőrzésében, a problémák megoldásában, környezettudatos állampolgárrá válva.

12. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolánk (az iskolafenntartókkal, a családdal, a gondviselőkkel, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint biztosítja a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló,
- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló:

- az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati

problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:

- az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus-spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Pedagógiai feladataink:

- érzelmi biztonság kialakítása,
- pozitív önértékelés elősegítése,
- pozitív minták felkínálása, példamutatás,
- akaraterő, önkontroll fejlesztése,
- szolidaritás, segítőkészség fejlesztése,
- alkalmazkodóképesség fejlesztése,
- a családból hozott szocializációs hiányok kiegyenlítése,
- negatív attitűdök leépítése, a változtatási igény felkeltése,
- társas kapcsolatok megalapozása, kapcsolatfejlesztés,
- kulturált társas érintkezés alapvető szokásrendszerének kialakítása,
- társakkal való együttműködés képességének fejlesztése,
- szociális készségek folyamatos gyakoroltatása.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló:

- az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése

- A tehetséggondozó foglalkozások - szakkörök

- Drámapedagógiai-, önismereti fejlesztés színterei a tréningek és iskolánk színjátszó csoportja, a DUMA'Színház foglalkozásai
- Az iskolai sportkör
- Versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.)
- A szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások)
- Az öntevékeny, kreatív életre való nevelést szolgálja iskolánkban az iskolarádió, valamint a nem rendszeresen megjelenő iskolaújság. Mindkettőt a diákok szerkesztik és készítik, így jut kifejezésre kreativitásuk és alkotóerejük.
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- A továbbtanulás segítése.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják ezzel kapcsolatos céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások
- a tehetséggondozó foglalkozások
- az indulási hátrányok csökkentése
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés
- a pályaválasztás segítése
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek)
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése
- a családi életre történő nevelés
- az iskolai étkezési lehetőségek
- az egészségügyi szűrővizsgálatok
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok)
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás)
- a szülőkkel való együttműködés
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról

13. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanulók jutalmazása

Azt a tanulót, aki képességéhez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolában - a tanév közben – kiemelkedő tanulmányi munkáért, közösségi tevékenységéért elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret írásban,
- osztályfőnöki dicséret írásban,
- főigazgatói dicséret írásban,
- főigazgatói dicséret az iskola közössége előtt (iskolarádióban, iskolagyűlésen illetve ünnepségeken).

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén:

- bizonyítványba írt szaktanári dicséret,
- bizonyítványba írt általános dicséret,
- oklevél,
- jutalomkönyv,
- főigazgatói dicséret az iskola ifjúsága előtt,
- az iskola alapítványainak jutalmazásai: a kuratóriumok szabályozása, döntése alapján.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók főigazgatói dicséretben részesülnek. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Magatartás, szorgalomjegyek értékelése

A tanuló magatartásának értékelési szempontjai

- az iskola értékrendje szerinti viselkedés
- az iskola szabályzatainak betartása
- a tanuló önmagához mért fejlődése
- az iskolai és az iskolán kívüli viselkedés
- a közösségi feladatok teljesítése, eredményessége
- a nevelőtestület egyedi véleménye (osztályozó értekezleten)

Magatartás elbírálása

Példás:

- A tanuló magaviselete legyen kifogástalan és példaértékű az iskolában és iskolán kívül. Az iskolaközösség szervező munkájában aktívan vegyen részt. Védje és ápolja környezetét.
- Segítse a gyengébb tanulókat, képességeit kamatoztassa az iskolai közösség érdekében.
- Ne legyen igazolatlan mulasztása, ne késsen indokolatlanul a tanítási órákról, ügyeletről.
- Hetesi teendőit hiánytalanul végezze el. Az iskola és a kollégium házi- és napirendjét pontosan tartsa be.
- Felszerelését rendben tartja.

Jó:

- Órai munkája és magatartása nem kifogástalan, de írásos nyoma nincs a tanári figyelmeztetésnek. Iskolai munkában nem kezdeményező, de aktív résztvevő.
- Igazolatlan mulasztása ne legyen, az iskola és a kollégium házi- és napirendjét pontosan be kell tartania.

Változó:

- Kötelességeit megbízhatatlanul teljesíti.
- Nevelőtanári, szaktanári, osztályfőnöki figyelmeztetése van.
- Órai munkája és magatartása erősen kifogásolható.
- Igazolatlan hiányzása is van.

Rossz:

- Főigazgatói figyelmeztetésben részesült.
- A közösségi munkából semmit nem vállal.

- Abszolút negatív hatást gyakorol az osztályközösségre.
- Igazolatlan hiányzása is van.

Indokolt, egyedi esetekben az osztályfőnök eltérhet a pedagógiai programban meghatározott értékelési szempontoktól. Ehhez tanári magyarázat, indoklás feltétlenül szükséges.
A tanuló szorgalmának értékelési szempontjai

- képességeinek megfelelő tanulmányi munka
- munkához való hozzáállás
- tanórai aktivitás
- önként vállalt feladatok teljesítése, azok eredményessége
- a tanulmányi és sportversenyeken való részvétel

Szorgalom jegyek elbírálása
Példás:

- Minden tantárgyból képességeinek megfelelően tanul, kimagasló eredményt ér el.
- Munkája megbízható, pontos, esztétikus.
- A kötelező tananyag példás elsajátításán túl kiegészítő feladatokat is vállal. Tanulmányi munkája egyenletes, példaértékű.
- Órákon aktív

Jó:

- Órai munkáját tekintve kissé rendszertelen. Nem mindig a képességeinek megfelelően teljesít.
- A tanítási órákon lehetne aktívabb is.
- Rendszeresen, példásan tanul.

Változó:

- Nem tanul rendszeresen, ezért teljesítménye hullámzó eredményt mutat.
- Házi feladatait nem mindig készíti el.
- Eredményei sokkal gyengébbek, mint képességei szerint lehetne.
- Írásos munkája kívánni valót hagy maga után.

Hanyag:

- Kizárólag az órán elhangzott ismeretekből él. Házi feladata rendszeresen nem készül el.
- Valamelyik tantárgyból megbukott.
- A felzárkóztató foglalkozásokat nem veszi igénybe.

- Írásbeli munkája minősíthetetlen.
- Tanulmányi munkája szinte minősíthetetlen.

Az értékelés szempontjai

- az ismeretek mennyisége és minősége,
- a tanuló szorgalma, a tanulásba fektetett munka,
- a tanuló képességeinek figyelembe vételével a teljesítményben mutatkozó fejlődés vagy visszaesés,
- az elkövetett hibák minősége,
- a tanuló kifejezésmódja.

14. Az emeltszintű érettségire történő fekészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények a NAT alapján:

Közismereti érettségi vizsgatárgyak 2024. május-júniusi vizsgaidőszaktól érvényes közép és emelt szintű vizsgakövetelményei (2020-as NAT-ra épülő követelmények), a vizsgák leírása
https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/kozismereti_vizsgatargyak_2024tol

15. Kötelező tantárgyak részletes követelményei

A tantárgyak részletes követelménye megtalálható:
https://www.hunyadi-mkov.edu.hu/downloads/dokumentumok/Pedagogiai_Program_tantargyi_kovetelmenyek.pdf

16. A tanulmányok alatti vizsgák értékelése és követelményei

A tanulmányok alatti vizsgák értékelése és követelményei megtalálható:
https://www.hunyadi-mkov.edu.hu/dokumentumok.html

PEDAGÓGIAI PROGRAM 2026/2027

- **KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI PROGRAM**

Tartalom

1. A kollégium nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései 148

2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadidő szervezésének pedagógiai elvei 156

3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok 158

4. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, önálló életkezdését elősegítő elvek 160

5. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei 162

6. A gyermek és ifjúságvédelem 163

7. A kollégium hagyományai, továbbfejlesztése 164

8. Az iskolával, szülővel, tanulóval való kapcsolattartás és együttműködés 165

9. Az egészség- és környezeti nevelés elvei 168

HELYI PROGRAM 171

NEVELÉSI PROGRAM

1. A kollégium nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégium - céljai elérése érdekében - diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki.

Alapelveink, küldetésünk - a hagyományok, nemzeti közösségi értékeink megőrzése, a nemzeti, európai tudat erősítése, a tehetséges tanulók gondozása, a hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségének és hátránykompenzációjának megteremtése, felzárkóztatása. A megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket elsősorban azon tanulóink számára bizosítjuk, akik – szabad iskolaválasztási jogukkal élve – iskolánkban folytatják tanulmányaikat. Egy olyan kollégiumban, ahol továbbra is megőrizzük a kialakított otthonos, családias légkört, optimális tárgyi feltételek között, egységes nevelési hatásrendszerben, a fiatalok aktív, alkotó részvétellel készülhetnek felnőtt életükre. Az eddigi eredményeinket és tapasztalatainkat felhasználva, a tanulói igényeket és szülői elvárásokat figyelembe véve gazdag szabadidős tevékenységrendszert alakítunk ki. A kollégiumban a jövő olyan lakótér kialakítása, amely körülményeiben, feltételrendszerében megpróbálja az otthoni környezeti hátrányokat kompenzálni. Ezt egyrészt a emberi léptékű, intimitást is biztosító lakószobák kialakításával lehet elérni, melyekben 2 – 4 fő diák elszállásolása nyújt optimális környezetet. Másrészt olyan nevelési tartalommal kell a diákotthont megtölteni, ami a lakók testi, szellemi nevelését szolgálja, az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

A nálunk elhelyezett gyermekeket, fiatalokat meg kell tanítani olyan kulturált szabadidő eltöltésre, amire az otthoni környezetben nem kap mintákat, valamint önmagával és környezetével kapcsolatban egy a mai kornak megfelelő igényszintet is ki kell alakítanunk növendékeinkben.

1.1 Alapelvek

Az Alaptörvényben biztosított állampolgári- és szabadságjogok, a gyermeket megillető jogok érvényesítése,

- alapellátás biztosítása és szociális biztonság nyújtása,

- a demokratikus, humanista, nemzeti és európai önazonosságra nevelés elveinek alkalmazása a Nemzeti alaptanterv által megfogalmazott fejlesztési feladatokkal összhangban,
- a tanulók iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat alkalmazása,
- a tanulók aktivitásának, alkotóképességének, érdeklődésének fenntartása és fejlesztése,
- a tanulók öntevékenységének, ifjúsági önszerveződési formákba való bekapcsolódásának támogatása, annak folyamatos fejlesztése,
- intellektuális igényesség, kulturált, ösztönző környezet kialakítása a pedagógiai tevékenység során,
- orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő pedagógiai módszerek alkalmazása,
- az alapvető erkölcsi normák betartása,
- a tanulók egyéni és életkori sajátosságainak, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembe vétele, az egyéni bánásmód alkalmazása,
- a sporttevékenységének segítése a kollégium sajátos eszközeivel,
- a nemzeti hagyományok, a nemzeti azonosságtudat, a nemzeti és etnikai hagyományok ápolása, annak tiszteletben tartása, fejlesztése,
- a sajátos nevelési igényű diákok integrált nevelésének megvalósítása,
- a szülőkkel és a kapcsolódó iskolákkal, a kollégium környezetében levő társadalmi és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködés,
- egyenlő bánásmód, esélyegyenlőség biztosítása, az alkalmazott pedagógiai módszerekben,
  ezek szem előtt tartása a fentiek tükrében.

A kollégium légköre bátorítást adó, ingergazdag, ösztönző és **csak a feltétlenül szükséges korlátokat alkalmazó** legyen.

- A nevelői módszerek **differenciáltak** legyenek, alkalmazkodjanak a tanulók **individuális fejlődéséhez**, vegyék figyelembe a jelen és a **következő fejlődési zónát**.
- Szükség esetén a kollégium **direkt módon** is befolyásolja **a krízishelyzet**be került gyerekek környezetét, **szakember** segítségét kérve.
- A közösségi életrend és normarendszer fejlesztése.

- Az esélyegyenlőség legoptimálisabb magvalósítása, a szegregációmentes, együttnevelést biztosító környezet kialakítása.

1.2 Értékeink

- személyiségi - és szabadságjog tiszteltben tartása a kollégium minden tanulójára, dolgozójára,
- egyenlő bánásmód,
- esélyegyenlőség,
- biztonságos lakhatási környezet,
- demokratikus, humanista attitűd, igazságosság,
- őszinteség, felelősségvállalás,
- tolerancia, megértés, a másság elfogadása,
- a tudás, műveltség, mint intellektuális értékek,
- szabályok betartása,
- a kollégiumi hagyományok tisztelete,
- önképzés, önművelés igénye,
- tiszteleten alapuló kommunikáció,
- önelfogadás, reális énkép,
- részvétel a kollégiumi közéletben,
- következetesség, céltudatosság.

1.3 Céljaink

- a reális énkép kialakításának segítése, az önkritika és az egymás iránti pozitív visszajelzés elsajátítása, kapcsolatok feltárása,
- kollégisták reális önismeretre tegyenek szert, vagyis képesek legyenek szemlélni magukat, legyenek tisztában erősségeikkel és gyengeségeikkel, ismerjék meg képességeiket és a csoportban betöltött szerepüket,
- ismerjék meg nemzeti értékeinket, hagyományainkat, az európai hagyományokat és örökségeket, ezen népek, nemzetek, etnikumok kultúráját, az egyetemes emberi civilizáció legnagyobb hatású eredményeit,
- a szociális készségek empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs kultúra (vitakészség), szervezőkészség fejlesztése,

- a közösségi együttélés szabályainak elsajátítása, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásának megértetése, különböző, etnikumok, vallások, korosztályok elfogadása,
- a mindennapi életben való eligazodásra, tájékozódásra, és önálló tevékenységekre orientálás,
- a betegségek megelőzése, a testi és mentális képességek folyamatos megőrzése,
- az egészséges és kulturált életmódra való törekvés belső igényként való megjelenésének a kialakítása, az életviteli szokások tudatos felépítésének igényként való megjelenése,
- a környezettel való harmonikus életvezetés belső igényként történő megjelenésének a kialakítása, elmélyítése, tudatosítása,
- környezettudatos magatartás és döntéshozatal készségének kifejlesztése a fenntartható fejlődés érdekében,
- az egyéni ízlés fejlesztése, a diákok érdeklődésének felkeltése a műalkotások iránt,
- megismertetni a diákokat a magyar kultúra és tudomány kiemelkedő eredményeivel,
- a kortársi és felnőtt környezete iránti toleráns viselkedés kialakítása.

1.3.1.Tanulás, munka

- mindenki számára nyugodt tanulási körülmények megteremtése
- mindenki számára szükséges tanári segítség biztosítása
- a működés, az ismeretszerzés, az önművelés feltételeinek minél szélesebb körű megteremtése
- változatos munkaformák alkalmazása (projekt, témahét, kutatómunka, tanulópárok kialakítása)
- tevékenységközpontú pedagógia alkalmazása
- IKT-technikák, digitális tananyagok alkalmazása, használatuk elsajátíttatása
- a teljesítmény rendszeres értékelése
- ön- és csoportértékelés gyakorlati alkalmazása

1.4. A kollégiumi nevelés feladatai:

1.4.1. A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Nélkülözhetetlen az a nevelői szemlélet, ami a tananyagközpontú oktatásban nem tud megvalósulni, hogy tanulókat, és nem tanagyagot tanítunk. Mindig a jelen helyzetből kiindulva szükséges a fejlesztés, ami megengedi az egyéni ütemben történő növekedést.

Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít

- az ismeretszerzési,
- a megismerési,
- gondolkodási képességek fejlesztésére,
- valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket.

Ezzel kívánjuk fejleszteni a kreativitást, erősíteni a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit a kollégiumi, iskolai könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. A kollégium törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. Gondot kell fordítanunk arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulókban, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

1.4.2 Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladatának tekinti az alapvető erkölcsi normák megismertetését és elfogadtatását, valamint ezen normák beépülésének elősegítését a tanulók mindennapi életébe, személyiségébe.

Törekszünk arra, hogy az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek

megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

1.4.3 Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi nevelés során elősegítjük nemzeti értékeink, népi kultúránk értékeinek és hagyományainak megismerését.

A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.

Figyelmet fordítunk arra is, hogy elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelési feladataink megvalósítása során törekszünk a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzésének kialakítására (pl. október 23-i megemlékezés az emlékhelyeken).

1.4.4 Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés segítséget nyújt a demokratikus jogállam jellemzőinek megismerésében, az abban való állampolgári részvétel jelentőségének tudatosításában.

A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kapnak a tanulók.

1.4.5 Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat - és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret tapasztalati alapjai.

Segítünk, hogy képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a kialakítására, továbbfejlesztésre, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez.

1.4.6 A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A kollégiumnak kitüntetett feladata, a harmonikus családi minták közvetítése, családi közösségek megbecsülése. A csoportfoglalkozások jó lehetőséget adnak a fentiek gyakorlására bizalmas, elfogadó légkörben. Foglalkozunk a Nemzeti Alaptantervben meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is.

1.4.7 A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket. A lelki egészség ápolása, problémáik felismerése és a segítségnyújtás, fontos része a nevelői munkának. A pedagógus súlyosabb esetekben igénybe veszi szakember segítségét is.

1.4.8 Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulókban. Önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét.

A nevelés során megkeressük azokat a lehetőségeket, eszközöket, melyekkel a diákjaink sokrétűen ismerhetik meg a felelősségvállalásnak ezt a területét. A gyerekeket segítjük az önkéntesség területinek megismerésében, és szorgalmazzuk, azok saját elhatározáson alapuló gyakorlását.

1.4.9 Fenntarthatóság, környezettudatosság

Tanulóinkat a mindennapokban előforduló helyzetekben ismertetjük meg az öko - tudatos életvitellel, cselekvési lehetőségekkel. Tudatosítjuk a világban lejátszódó kedvező és kedvezőtlen hatásokat, azok következményeit. Felkészítjük őket a fenntarthatóság fontosságára és lehetőségeikre a jó döntéshozatal érdekében. Felhasználjuk a kínálkozó alkalmakat a fentiek bemutatására, így aktív részesei lehetünk a különböző környezetvédelmi akcióknak, kiállításoknak, kirándulásoknak. Tanulóink bekapcsolódnak kollégiumi környezetben a

szelektív hulladékgyűjtésbe, növények ápolásába, és környezetük szépítésébe, a Föld-heti projekthét programjaiba, feladataiba.

1.4.10 Pályaorientáció

A kollégiumnak - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest átfogó képet kell nyújtania a munka világáról.

Segítséget nyújtunk az iskolával együttműködve:

- a pályaválasztáshoz szükséges ismeretek keresésében,
- a pályaválasztási dokumentumokban való tájékozódáshoz,
- az álláskeresési technikák megismeréséhez.

Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket biztosítunk számukra szabadidőben, melyek révén kipróbálhatják és fejleszthetik képességeiket. A kollégium tanulói számára segíti a hivatások megismerését, a pályaválasztást, valamint a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

1.4.11 Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégium segíti, hogy a tanulóik felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munkájukban, a javakkal való észszerű gazdálkodásban, a pénz világában, a fogyasztás területén.

Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Törekszünk arra, hogy a kollégisták reálisan lássák anyagi lehetőségeiket, és igényeiket ezen belül tartsák.

1.4.12 Médiatudatosságra nevelés

A diákokkal ismertetni kell a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját. A családtól távol élő, a kollégiumi keretek között felnőtté váló fiatalok számára különösen fontos, hogy tisztában legyenek a kapcsolattartás új formáinak jelentőségével és veszélyeivel.

2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadidő szervezésének pedagógiai elvei

2.1 A tanulók életrendjének elvei

A tanulók kollégiumi életrendjének kialakítása során alkalmazkodunk a diákok iskolai tevékenységéhez, lehetőségek szerint a foglalkozásokat, pihenési idejüket, szabadidejüket rugalmasan kezeljük. Fontosnak tartjuk, hogy a kollégisták pontosan érkezzenek iskolájukba.

2.2 A tanulók tanulásának elvei

A kollégisták számára nagy jelentőségű az iskolai teljesítményük kollégiumi foglalkozásokon, korrepetálásokon történő segítése. Kollégiumunk célja a tanulmányi munka segítése, a tanulásszervezés egyéni módjainak kialakítása. Tudatosítanunk kell, hogy a sikeres középiskolai tanulmányok biztonságot adnak az életük során.

Munkánk során törekszünk kialakítani az alábbi képességeket:

- önálló tanulás,
- tanulási idő hatékony beosztása,
- céljaik pontos megfogalmazása,
- mondanivalójuk egyszerű, világos és lényegre törő megfogalmazása.

2.3 Foglalkozások a kollégiumban

Heti rendszerességgel szervezünk csoportos és egyéni foglalkozásokat.

2.3.1 Csoportvezetői foglalkozások

A tanév elején szervezett kollégiumi csoportok tagjainak életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése. Elengedhetetlen, hogy a csoportok tagjai egymás megismerésével közösséget alkossanak.

2.3.2 Tanulást segítő foglalkozások

Céljaink elérése érdekében változatos formában nyújtunk lehetőséget a fejlesztő foglalkozásokra. Rendszeresen szervezünk az iskolai felkészülést biztosító egyéni felzárkóztató, képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozást, és csoportos, differenciált foglalkozást. Tematikus csoportfoglalkozásokat tartunk az előírt témakörökben és időkeretek között. Megismertetjük a kollégiumi hagyományokat.

2.3 3 A tanulók egyéni törődését biztosító foglalkozások

Kollégiumunk működésének sajátosságai lehetőséget adnak arra, hogy változatos egyéni foglalkozásokon, egyéni probléma megbeszéléseken kíséreljünk meg megoldási javaslatokat és tanácsokat adni tanítványainknak. Segítjük kedvező közösségi magatartásuk kialakulását.

2.3.4 A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások

A kollégiumban önálló DÖK nem működik. A DÖK irányításával és szervezésében valósítjuk meg a hagyományos eseményeket, ünnepeket, amelyek évről, évre segítik a közösséggé formálódást illetve megteremti a szórakozás, a szabadidő kulturált eltöltésének lehetőségét. A napirendet, házirendet minden tanév elején a diákok javaslatait figyelembe véve felülvizsgáljuk és a szükséges változtatásokat elvégezzük.

2.3.5 Szabadidős foglalkozások

A szabadidős foglalkozások során felhasználjuk a város és az iskola által nyújtott lehetőségeket. Vidékről érkező diákjaink számára változatos és szinte kimeríthetetlen lehetőségeket ad a város. Ezek jelentős része nem igényel anyagi ráfordítást.

- kulturális programok (színház, film, képzőművészet, természettudományos, egyéb ismeretszerző előadások, események),
- versenyeken való részvétel,
- kreatív alkotómunka,
- klasszikus zenehallgatás,
- sportfoglalkozások, konditermi foglalkozások, játék,
- szűkebb környezet megismerése – város, járás.

2.3.6 Szakköri foglalkozások

A tanév munkáját meghatározó munkatervünkben figyelembe véve az aktuális létszámot és az előző évek megvalósult programjait, az alábbi témakörök közül választunk: filmklub, gasztrománia, történelem, katasztrófavédelem, vöröskereszt, társasjáték, kézműveskedés, pingpong, csocsó, foci.

2.4 A tanulók szabadidő szervezésének elvei

A szabadidő hasznos eltöltésének megszervezésekor támaszkodunk tanulóink kezdeményezésére, szabadságot és kötetlenséget biztosítunk számukra. Önkéntes, szabadon választható szabadidős foglalkozásokon vehetnek részt, aktuálisan szerveződött kiscsoport keretei között. Ezzel fejlesztjük önállóságukat, személyiségüket és élményszerű, az életkori sajátosságaiknak megfelelő tevékenységre késztetjük őket.

2.5 A tanulók kötelező részvétele a foglalkozásokon (hetente)

Kötelező foglalkozásokon való részvétellel segítjük az iskolai tanulmányi munkát (tanulás, korrepetálás, felzárkóztatás, tehetséggondozás). A szilenciumi tanulóidőben kerül megszervezésre az évfolyamcsoportoknak szervezett tematikus csoportfoglalkozás.
Összesen 12 óra (melyből 1 óra csoportos-tematikus).
Kollégiumi csoportfoglalkozás: 1 óra.
Szakköri foglalkozás: 1 óra.

3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

3.1 Az egészségfejlesztés célja, elvei

A középiskolás éveiket kollégiumban töltő diákjaink számára az egészségfejlesztés során kapott ismeretek meghatározóak lehetnek további életük alakítása szempontjából. A kollégiumi nevelés ezen területének célja – az alapprogram teljesítésén túl – a családi környezet rossz beidegződéseinek, esetleges ismeretek hiányainak kompenzálása a tanulók családi kötődésének tiszteletben tartásával.
Célunk, hogy:

- alakuljon ki a tanulókban az egészséges életmód igénye,
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat, módszereket, a prevenció lehetőségeit,
- legyenek tisztában az egészséges táplálkozás fontosságával,
- tartsák szem előtt a testi higiénét, a rendszeres mozgás egészségét befolyásoló hatását,
- ismerjék meg a drog, az alkohol és a dohányzás egészségkárosító hatását,
- annak elérése, hogy ne csak a betegségek megelőzésére fordítsanak gondot, hanem az

egészséges állapotot értékként kezeljék, azt a holisztikus szemléletmód részének tekintsék,

- megerősíteni tanulóinkban a balesetmentes közlekedés szabályait,
- ismerjék meg a környezetükben lévő veszélyes anyagokat, és legyenek képesek a veszélyhelyzetek elkerülésére,
- a társadalmi szerepekhez való pozitív attitűd kialakítása, felelős családi életre való felkészítés.

3.2. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek, feladatok

Kollégiumunkban az egészséges életre nevelést, a testi, lelki egészség témakörét a környezettudatosságra nevelés mellett, kiemelt fejlesztési területként kezeljük. Fontos nevelési feladatunknak tartjuk, hogy kollégistáink elsajátítsák a helyes táplálkozási kultúrával kapcsolatos alapismereteket. Foglalkozásainkon (az alapprogram tematikus, évfolyamonkénti négy-négy foglalkozásán túl) a kollégisták megismerkednek a szervezet életfolyamatainak fenntartásához, energiaigényének fedezéséhez és a test felépítéséhez szükséges tápanyagokkal. A tanulóinkban tudatosítjuk, hogy a táplálék összetételének mindazt nyújtania kell, amire az emberi szervezetnek az élethez, a növekedéshez és a jó közérzethez szüksége van. Az egészséges ételek elkészítése és bemutatása, a testmozgás fontossága komplex módon a kollégisták testi – lelki egészségfejlődését segítik. Az intézmény konditermében lehetőséget biztosítunk felügyelet mellett a szabadidőben történő testmozgásra. Napi szinten figyeljük étkezési szokásaikat, segítünk a helyes étrend kialakításában. A társas kapcsolatokban megélt feszültségek feloldását konfliktuskezeléssel, a napi stressz okozta feszültségek viselését relaxációs technikák megismertetésével segítjük elő. Olyan támogató környezet kialakítására törekszünk, amely hosszú távon segíti a diákjaink egészségének megőrzését.

Az iskolai védőnő kollégánk segítő beszélgetésekkel, tanácsadással áll kollégistáink rendelkezésére. A problémás esetekre a nevelőtanárok segítségével igyekszünk fényt deríteni és az említett szakemberrel törekszünk tanulóinkat megtanítani azok orvosolására, kezelésére. A szabadidős programok megszervezése hozzájárul a kulturált életmódra neveléshez. A sport, a zene, az olvasás, színház- és mozilátogatás, mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanulók megismerkedjenek az igényesebb szórakozási, ismeretszerzési formákkal. Rendszeres résztvevői vagyunk a városi könyvtár rendezvényeinek, valamint a városi művelődési ház programjainak.

4. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, önálló életkezdését elősegítő elvek

4. 1 A felzárkóztatás elvei

- esélykülönbségek mérséklése (azonos feltételek biztosítása),
- önálló tanulásra, ismeretszerzésre nem képes tanulók feltérképezése,
- a gyengén teljesítés okainak feltárása (akarat, motiváció hiánya, képességek, családi háttér),
- az egyéni fejlesztési terv a tanulók aktuális képességeihez, tudásszintjéhez igazodjon,
- speciális felkészítő foglalkozásokon való részvétel biztosítása (korrepetálások),
- tudatos motiváció,
- naprakész információ az iskolai teljesítésről,
- tanulási módszerek helyes megválasztása, tanulási technikák elsajátíttatása,
- időkeretek meghatározása,
- gyakorlás, ismétlés hangsúlyozása,
- a tanulási és ismeretszerzési folyamat eredményességének folyamatos ellenőrzése, annak tapasztalatai alapján a segítségnyújtás módosítása, sikerélmény biztosítása.

4.2 Célunk

- ösztönözni a tanulókat, hogy az önálló tanulás egyéni igényükké váljon,
- megtanítani a tanulási idő hatékony beosztását,
- megértetni a tanulókkal, hogy a tanulás nem öncélú tevékenység, hanem az jövőbeni életük,munkaerő-piaci pozíciójuk alakulását meghatározó tényező,
- megtanítani a tanulóknak céljaik pontos megfogalmazását,
- felhívni a figyelmüket arra, hogy a helyesen megválasztott tanulási körülmények hatással vannaka hatékony tanulásukra,
- koncentrációjuk és memóriakészségük fejlesztése,
- megértetni a kollégistákkal, hogy mondanivalójukat egyszerűen, világosan és lényegre törően kell megfogalmazniuk,
- a tanulók ösztönzése arra, hogy a tanult ismereteket hasznosítsák a mindennapi életben, a kollégiumi környezetben,

- a kollégista tanulja meg az új ismereteket (kompetenciákat) a már meglévő tudásrendszerébe beilleszteni,
- önálló tanulásához hatékonyan tudja használni a rendelkezésére álló digitális eszközöket, programokat.

4.3 A tehetséggondozás elvei

- a tanulók erős oldalainak feltérképezése, fejlesztése,
- a speciális képességek megkeresése,
- egy adott tehetséges tanuló (tehetséggel összefüggő) gyenge oldalainak kiegyenlítése,
- hatékony tanulói módszerek kialakítása,
- megfelelő érzelmi légkör kialakítása,
- kihozni a maximális teljesítményt a gyerekekből,
- terhelhetőség – regenerálódás biztosítása szabadidős tevékenységek révén

4.4 A tanulók pályaválasztását, önálló életkezdését elősegítő elvei

- felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban,
- felismerni saját képességeit, és kipróbálni azokat a valóságban,
- saját pályaválasztási lehetőségeinek reális felmérése,
- tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban,
- tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek,
- rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről,
- ismerje az álláskeresés folyamát, és technikáit,
- ismerje a munkavállaló jogait, kötelességeit,
- legyen felkészült az esetleges pályakorrekciókra,
- ismerje az egész életen át tartó tanulás fogalmát, fontosságát.

5. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

5.1 A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének

5.1.1 Módszerei

- meggyőzés módszere,
- tevékenység megszervezésének módszere,
- a meggyőződésformálás közvetlen módszerei (előadás, magyarázat, beszélgetés, a tanulók önálló elemző munkája),
- közvetett nevelési módszerek,
- a nevelő személyes részvétele a közösségi tevékenységben,
- a pozitív egyéni és csoportos minták kiemelése a közösség életéből,
- a közvetett felvilágosítás módszerei, a vitamódszer,
- kooperatív feladatok elvégzése,
- a tanulási motívumok, értelmi képességek fejlesztése.

A heterogén diákösszetételből fakadóan igen különböző motiváltság jellemzi kollégistáinkat. A gimnazisták számára biztosítani kell, hogy a 3 és fél óra napi szilenciumon kívül is legyen számukra nyugodt hely a tanulásra, mert igénylik. Fontos a könyvtárhasználat, mert így helyben, tanulás közben hozzájuthatnak minden fontos lexikonhoz. Tehetséggondozási feladatok ellátásában elsősorban az iskolai szaktanárok munkájára támaszkodunk. Kisebb településről érkezett tanulóink közül többen küzdenek tanulási nehézségekkel. Az ő esetükben elsősorban fontos feladatunk a felzárkóztatás. Hibás tanulási módszereik és a szorgalmuk nagyfokú hiánya komoly feladatokat ró a csoportvezető nevelőtanárokra. Rendszeresen ellenőrizni kell őket és kikérdezni, korrepetálni. Meg kell küzdeni az ellenállásukkal, mert a tanári segítséget inkább zaklatásként értékelik. Be kell láttatni velük, hogy napjaink versenyhelyzetében csak a jól képzett szakembereknek van esélye a piacgazdaság igényeihez igazodó gazdasági termelés részeseivé válni. Hátrányos helyzetű tanulóinkkal a csoportfoglalkozások keretében csoportfoglalkozások terve alapján, kiemelt figyelemmel foglalkoznak. A havi, a féléves és az évi tanulmányi munka eredményeinek értékelése kötelező otthongyűléseken történik.

5.1.2 Eszközei

A nevelő egyénisége, a szeretet, a megértés, a következetesség, az irányítás, a jutalom, az elmarasztalás, a játék.

5.1.3 Művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

Felhasználjuk a

- műalkotások megismertetését, a művészi értékek iránti nyitottság kialakítását,
- művészi tevékenységekben való részvételt,
- a népi kultúrák megismertetését, befogadását,
- egészséges napirend kialakítását,
- a sportot, mint az egészségmegőrzés eszközét.

6. A gyermek- és ifjúságvédelem

6.1 Célja

A kollégium a tanulók képzésével foglalkozó iskolákkal összhangban végzi az ifjúságvédelmi munkát. Elősegíti a társadalmi beilleszkedést a társadalmi szempontból fontos értékek, magatartásformák közvetítésével. A kollégium segíti diákjai kiegyensúlyozott fejlődését. Segítséget nyújt a pszichikai terhelések egészséges viselésében.

6.2 Feladata

A kollégium alapfeladata, hogy megteremtse a feltételeket azon tanulók számára, akik lakóhelyükön nem tudják érvényesíteni a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való jogukat, vagy nem találnak tehetségüknek, érdeklődésüknek megfelelő helyi képzési lehetőséget. A kollégium felméri az új tanulók szociokulturális hátterét, veszélyeztetettségét (annak fokát), személyiségi állapotát. A gyermek - és ifjúságvédelmi szempontból veszélyeztetett tanulók esetében a kollégiumi csoportvezető nevelőtanár felveszi a kapcsolatot:

- a tanuló iskolájával (osztályfőnökével),
- a területileg illetékes gyermekvédelmi szakszolgálattal, vagy
- gyermekjóléti szolgálattal, vagy

- az illetékes gyámhivatal gyermek- és ifjúságvédelmi csoportjával.

Fontosnak tartjuk a gyermek- és ifjúságvédelem szempontjából veszélyeztetett tanulóink azonosítását és a veszélyeztetettség fokának megállapítását. A feltárás után a továbbiakban is szakszerűen használjuk a kiépített jelzőrendszert a segítségnyújtás érdekében. Prevenciós foglalkozásokat szervezünk. Az általános prevenciós foglalkozásokat beépítjük a csoportfoglalkozások rendjébe. Bűnmegelőzéssel kapcsolatos programok szervezésénél igénybe vesszük a városi rendőrkapitányság segítségét. Az ifjúságvédelmi szakembereivel eddig is jó munkakapcsolatban voltunk. Folyamatos kapcsolatot tartunk az iskolák osztályfőnökeivel, ifjúságvédelmi felelőseivel, az iskolai védőnővel, iskolaorvossal, szülőkkel, gondviselőkkel, a problémák megszüntetése érdekében. Az érintett tanulók számára speciális foglalkozásokat szervezünk. Kollégiumunk a szociálisan, gyermek- és ifjúságvédelmi szempontból érintett diákok számára családhelyettesítő, személyiségformáló, nevelési értékeket közvetítő funkciót is betölt. A hátrányos helyzetű tanulók segítésével, objektív feltérképezésével tudjuk a fenti feladatokat hatékonyan ellátni.

7. A kollégium hagyományai, továbbfejlesztése

Az iskolával egybeszervezett kollégiumunk mindig is törekedett arra, hogy megteremtse hagyományait, ápolja azokat. Ez megadja sajátos arculatunkat is. Hagyományőrzés, ápolás több területen történik, egyrészt a tanulók öntevékenységi formáin keresztül a diákönkormányzat támogatásával, másrészt a hagyományőrzés megjelenik egyes nevelési területeken, valamint a kollégium szabadidős tevékenységeiben is. Fontosnak tartjuk egyes nevelési területekhez kapcsolódóan erősíteni nemzeti hagyományainkat, azok megismerését, ápolását.

7.1 Kollégiumi hagyományok

- Új beköltözők ismerkedési estje,
- Gólyaavatás: KOPAJ-hét (Kollégiumi Pajkosságok) - kirándulás, mozi-és színházelőadás szervezése,
- Őszi, tavaszi népszokások emlékezete,
- Mikulás est, ajándékozás, játékok,

- Karácsonyi ünnepkör: adventi bevezetés, karácsonyfa állítás, közös ünnepi vacsora, terítési, verseny, közös kollégiumi karácsonyi műsor a kollégium diákjainak előadásában.
- Farsang, fánk sütés, játékok, létszámtól függően kollégiumi csoportonként, vagy évfolyamonként: (előétel, főétel, saláta, desszert),
- Szelektív hulladékgyűjtés, (folyamatos).
- Megemlékezés nemzeti ünnepeinkről,
- Szakkörök, amelyeket minden évben az igényeknek megfelelően szervezünk.
- Kollégiumi ballagás.

A kollégiumi diákság segítségével tanév elején alakítjuk, formáljuk hagyományainkat. Közös elhatározással szervezünk új programokat, amelyek később hagyománnyá válhatnak.

8. Az iskolával, szülővel, tanulóval való kapcsolattartás és együttműködés

8.1 Együttműködés szempontjai

Kollégium Szervezeti Működési Szabályzata, valamint a kollégiumunk hagyományai alapján tanulóink megismerése, fejlődése miatt nevelőtestületünk fontosnak tartja a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartást. A kapcsolatrendszerünket az alábbi tartalmakkal megtöltött többszintű együttműködés határozza meg:

- kölcsönös és rendszeres információcsere, tájékozódás a középiskola és a kollégium nevelési, oktatási feladatairól,
- a tanulók személyiségfejlesztésének összehangolása a családjukkal,
- együttműködés a családok és nevelőtanárok között a szociális veszélyeztetettség és az életkori sajátosságokból eredő nehézségek leküzdésében,
- a tehetséges, kiemelkedő képességű tanulók támogatásában,
- közös fellépés a nevelési célokban megfogalmazott erkölcsi normák elfogadtatásához,
- az egészséges életmód, kulturált viselkedés, a szabadidő hasznos eltöltésének kialakítása,
- a deviáns magatartás megelőzése,
- együttműködés az iskolaorvossal az egészséges életmódra való nevelés, szűrővizsgálatok zökkenőmentes megvalósítása érdekében,
- együttműködés a gyermekvédelemben dolgozó szakemberekkel.

8.2 Kollégistáink szüleivel, tanáraival való kapcsolatunk

Intézményünk honlapján tájékozódni lehet a kollégiumról, a kollégiumi jelentkezés módjáról, felvételi eljárás rendjéről. Az iskolai nyílt napok alkalmával a kollégium is nyitott az érdeklődő családok számára. Ezen alkalmakkor, valamint az iskolai beiratkozáskor az érdeklődők megtekinthetik a kollégiumot. A beköltözés napján tanévnyitó kollégiumi szülői értekezletet tartunk. Az iskolai szülői értekezletek alkalmával fogadóórát tartunk a kollégiumban. November végén és májusban értékeljük a kollégisták tanulmányi és közösségi munkáját, neveltségi szintjüket. Erről, valamint az aktuális problémákról, feladatokról tájékoztatjuk a szülőket. A kollégiumi házirendet és magatartási szabályokat megszegő tanulók szüleit írásban és szóban is tájékoztatjuk, törekszünk a személyes kapcsolattartásra. Ha a tanuló érdeke megkívánja, behívjuk a szülőt megbeszélés céljából. A Kréta elektronikus levelezőrendszeren keresztül folyamatos és kölcsönös a tájékoztatási lehetőség.

A csoportvezető és a nevelőtanárok kapcsolatot tartanak a kollégisták osztályfőnökeivel, fejlődésük érdekében konzultálnak a szaktanárokkal. Szükség szerint tájékoztatják a szülőt telefonon, elektronikus formában és írott levélben. Az intézményi adminisztrációs rendszeren keresztül (KRÉTA) a kollégisták tanulmányi eredményeiről folyamatosan értesülnek.

Kollégiumi nevelőtanárok mindenkor részt vesznek az iskolai nevelési és osztályozó értekezleteken, valamint a félévi, év végi értekezleteken.

Közvetlen partnereink:

- Fenntartónk és működtetőnk a Békéscsabai Tankerületi Központ
- Mezőkovácsháza Város Önkormányzati Hivatala
- Mezőkovácsházai Járási Hivatal
- Városi Könyvtár
- Békéscsabai Jókai Színház
- Vöröskereszt helyi szervezete
- Környező települések Polgármesteri hivatalai
- Társintézmények

- Református Egyház
- Katolikus Egyház
- Rendőrség
- Katasztrófavédelem
- Művelődési Központ,
- Hagyományok Nyomában Egyesület,
- Nyugdíjas klubok,
- Népdalkörök,
- Magánszemélyek,
- Civil egyesületek, cégek.

A fenntartóval való kapcsolat jó, melyre a kétoldalú együttműködés, a gyakorlatiasság jellemző. A szakmai és pénzügyi feltételek biztosítása érdekében a főigazgató részt vesz: vezetői értekezleteken, megbeszéléseken, A zavartalan működés érdekében folyamatos és rendszeres kapcsolattartás formái: személyes látogatás, megbeszélések telefonon, levelezés (postai levél, e-mail).

8.3 Digitális Kollégium

A kollégium azon túl, hogy lakhatással biztosítja diákjainak a szabad iskolaválasztást, támogatja sajátos kollégiumpedagógia módszereivel a diákok előmenetelét. A digitális iskolai oktatás megjelenésével párhuzamosan szükségessé vált a kollégiumpedagógiai feladatok aktualizálása a digitális térben. Kialakításra került a személyes kapcsolattartás melletti online kapcsolattartás. A valós kollégiumi közösség a digitális térben is megjelenik zárt csoportként. Ezáltal az információközlés lényegesen hatékonyabbá válik. Kollégistáink egyéni kötelezettségei olyan sokrétűek, ami elkerülhetetlenné teszi az online kommunikációt. A csoportos foglalkozásokra (tematikus, szakköri) és egyéb közösségi alkalmakra történő felhívások, meghívók megjelennek a digitális kollégiumban. A tematikus tartalmak digitalis megjelenése lehetőséget biztosít az igazolt távollevőknek az online részvételre. A tanulók digitális kompetenciája, online térben történő etikai szabályok alkalmazása a napi online kommunikációval is fejlődik.

9. Az egészség- és környezeti nevelés elvei

9.1 A nevelés elvei

A kollégium a tevékenysége során törekszik arra, hogy kialakítsa a tanulókban az egészséges életvitel képességét. Ennek során fejleszti a segítőkészséget, az empatikus magatartást a beteg, sérült és fogyatékkal élő társaik (emberek) iránt. Felkészíti a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. A családi életre nevelés kapcsán, esetenként annak pótlása vagy kiegészítéseként, tudatosítja felelősségüket a párválasztás és szexualitás, valamint az anyai hivatás terén.

9.2 Nevelés célja

A kollégiumra nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra való nevelésében. Feladatunknak tekintjük, hogy összes tevékenységi rendszerünkkel szolgáljuk a kollégisták egészséges testi-, lelki- és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetünkkel segítjük azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a kollégisták egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik. A kollégium belső, harmonikus környezete, a folyosókon elhelyezett zöld növényzet, a tisztaság mind-mind motiváló tényezőként szolgálja a fenti szemlélet és magatartás kialakulását. Nevelési folyamatunkban igyekszünk felkészíteni kollégistáinkat arra, hogy megtalálják helyüket a társadalomban, hivatásukat a munka világában, és egészséges életszemlélettel, szabadon alakítsák sorsukat, maguk és szűkebb – tágabb közösségük javára.

10. Kompetenciák fejlesztése

A kollégiumi nevelés lehetőségein belül az elvárásoknak megfelelő kompetenciák, készségek, képességek fejlesztésére törekszünk, kiemelten a tanulási folyamatban. Segítünk a követelményeknek megfelelő készségek, attitűdök elsajátításában.

10.1 A fejlesztés helyszínei a kollégiumban

- csoportos foglalkozások
- egyéni foglalkozások
- szakkörök
- kulturális események
- a napi tevékenység területei

10.2. Kompetenciaterületek

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

➢ HELYI PROGRAM

HELYI PROGRAM

1. Tematikus foglalkozások

1.1 Szervezés és tartalom

Tanulói felvétel

A tanuló minden tanévben írásban nyújtja be az intézmény vezetőjének felvételi kérelmét. A kollégiumi elhelyezés iránti igényt, külön kérelemben kell benyújtani. Az elhelyezési kérelem elbírálásáról a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt, gondviselőt is értesíteni kell. A tanuló kollégiumi tagsági viszonya a felvétel elbírálásának kézhezvételétől kezdődik és a szorgalmi időszak végéig tart. Kivételt képeznek azok a kollégisták, akik gyermekvédelmi döntés alapján kerültek a kollégiumba, mert az ő kollégiumi tagságuk a gyermekvédelmi döntésben meghatározott ideig, vagy a tanulmányik végéig tart.

A kollégiumba való felvételt a férőhelyek betöltéséig minden jelentkező esetében biztosítjuk. A kollégiumba az a tanuló nyer felvételt:

- akit az iskolába felvettek
- akinél a távollakás ezt indokolja
- aki vállalja a kollégiumi követelmények teljesítését

Túljelentkezés esetén döntés a felvételről a következő szempontok alapján történik:

1. Az állandó lakhely távolsága
2. Azonos távolságra lakók között a tanulmányi eredmény dönt
3. Egyéni elbírálás igazolás alapján (rossz közlekedés, szociális rászorultság, gyermekvédelmi döntés stb.)

Beköltözéskor a kollégista köteles orvosi igazolást hozni, hogy semmilyen fertőző betegségben nem szenved.

Kollégiumi jogviszony megszüntetése

A tanuló a tanév során kérheti kollégiumi tagságának megszüntetését, melyet írásban az intézmény vezetőjének nyújt be. A kiköltözés az anyagi elszámolás és a nevelőtanári ellenőrzés után lehetséges. A kollégiumi tagság fegyelmi eljárás során is megszüntethető.

Feladatok, tevékenységkategóriák

- Kötelezően választható

Kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszáma

Témakörök		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
A tanulás tanítása		3	2	2	2
Az erkölcsi nevelés		2	2	2	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés		2	2	2	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés		2	2	2	1
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése		1	1	1	1
A családi életre nevelés		1	2	2	3
Testi és lelki egészségre nevelés		2	2	2	2
Felelősség vállalás másokért, önkéntesség		2	2	2	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság		2	2	2	2
Pályaorientáció		2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés		2	2	2	3
Médiatudatosságra nevelés		1	1	1	1

Összesen		22	22	22	20
Közösségi, egyéni feladatok szervezése		15	15	15	13
Összes órák		37	37	37	33

Szabadon választott foglalkozás			
Nap	Idő	Részletezés	Foglalkozás
Hétfő	2	14:30-15:15 15:15-18:00 19:00-20:00	Iskolában: -Sport: testépítés, tenisz -Biológia-környezetvédelmi szakkör (tehetségfejlesztőfoglalkozás) -AMI órái Kollégiumban: házi versenyek: tisztasági, legjobb ügyeletes informatika Társasjátékok
Kedd	3	14:30-15:15 19:30-21:30	Kollégiumban: Sport: labdajátékok: kosárlabda, röpladba, asztalitenisz, tollaslabda, informatika Értékelés: Tanulmányi verseny Közösségi munka Filmnézés: DVD, video
Szerda	3	14:30-15:15	Környezetvédelem (term.-i körny. megóvása, ápolása)
Csütörtök	2	14:30-15:15 20:00-21:00	Sport: kézilabda Informatika Könyvtár Játékos vetélkedő

Szabadidős kulturális tevékenységek területe:

- Önálló ismeretszerzés és kulturális igény kialakítása (színház, mozi, múzeum, kiállítás, vetélkedők, pályázatok)
- Alkotótevékenységi lehetőségek biztosítása (zene, vizuális kultúra, technikai tevékenységek esztétikai vonatkozásai)
- Médiakultúra fejlesztése (suli-újság, rádió működtetése, videózási alapismertek)
- Alapvető elektrotechnikai ismeretek és jártasságok kialakítása (Kollégiumi eszközök rendeltetésszerű használata.)

Szabadidős sporttevékenységek

- Mindennapos testmozgás biztosítása.
- Kollégiumon belüli versenyek (futball, asztalitenisz, sakk, egyéb játékok)
- Turisztikai alapismeretek, túrák szervezése.

Szabadidős technikai tevékenységek

- Bőr, textil, üvegdíszítési munkák megismerése.
- Házkörüli mezőgazdasági tevékenységek alapjainak megismerése (kiskert kialakítása, gondozása.)
- Életvezetéshez szükséges ismertetek megszerzése (ételkészítés, mosás, vasalás stb.)

1.2 Tematikus témakörök

1.2.1 A tanulás tanítása

A tanulás tanítása során az eltérő ismeretekkel a kollégiumba érkező tanulókat hozzásegíthetjük a helyes, eredményes tanulási szokások kialakításához. Ezzel hozzájárulhat a kollégium az eredményes iskolai befejezéshez.

Fejlesztési követelmények.

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
  - A tanuló - pedagógus segítségével - legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
  - Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
  - Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
  - Legyen képes értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Évfolyam	Téma	Tartalom	Cél	Kompetencia
9. (3 óra)	- Az elemi tanulási technikák megismerése: helyes tanulási szokások - A hatékony tanulási módszerek megismerése - A technikák és módszerek egyénre szabott kiválasztása	- A tanulási szokások megismerése - A tanulási módszerek megismerése - A megismert szokások, technikák összehasonlítása a jelenlegi szokásokkal, változtatások a közösségben tanulás hatékonysága érdekében	- A tanulók ismerjék az elfogadott tanulási technikákat, alakítsanak ki eredményes tanulási szokásokat - A tanulók ismerjék az elfogadott tanulási módszereket - Legyenek képesek az eredményes tanulásuk érdekében szokásaik megváltoztatására, tanulási kudarcaik felszámolására	- Anyanyelvi kommunikáció - Hatékony, önálló tanulás - Szociális és állampolgári kompetencia
10. (2 óra) **11.** (2 óra)	- A tanulási stílusok megismerése, egyénre szabott alkalmazása - A tanulási stratégiák a tanulási folyamatban - Ismeretek értelmezése, rendszerezése a különböző tantárgyakban - A figyelem fejlesztés módjai	- A saját tanulási stílus felmérése, elemzése, javítása az eredményesség érdekében - A tanulási stratégia jelentősége az eredményes tanulás érdekében - Rendszerező elvek és különbözősége a humán- és reáltárgyak között - A figyelem fontossága a tanulási folyamatban, a fejlesztés módszerei	- A hatékony tanuláshoz szükséges tapasztalatok bővítése - Az egyéni tanulási stílus kialakításához szükséges ismeret megszerzése - Sajátítsák el, és hatékonyan alkalmazzák a reál- és humán tárgyak rendszerező elveit - Ismerjék, és a napi tanulási folyamatban használják a figyelem fejlesztés, erősítés technikáit	- Anyanyelvi kommunikáció: - Hatékony, önálló tanulás - Digitális - Hatékony, önálló tanulás: - Anyanyelvi - Digitális - Idegen nyelvi kommunikáció - Matematikai

12. (2 óra)	- A megszerzett ismeretek rendszerezése - Ismerjen széleskörű ismeretszerzési lehetőségeket - Önismeret és hatékony tanulás kapcsolata	- A követelmények, a megszerzett ismeretek, tanult módszerek kapcsolata - Mit, mikor, honnan, hogyan kérdésre a válaszok keresése a tanulási folyamatban - Az önművelés, önismeret jelentősége a tanulási folyamatban	- Ismerjék a rendszerezés elveit, technikáit, legyenek képesek a hatékony alkalmazására, írásbeli és szóbeli megfogalmazására - Tudatosan, etikusan használják a könyvtár és internet nyújtotta lehetőségeket az ismeretszerzés folyamatában - Legyen képes felmérni egyéni tulajdonságai és tanulási módszerei közötti kapcsolatot a hatékonyabb tanulás érdekében	- Hatékony, önálló tanulás - Tanulási stratégiák - Anyanyelvi kommunikáció - Hatékony, önálló tanulás - Anyanyelvi kommunikáció

Módszerek: nevelői munka, egyéni és csoportos feladatok, kérdőívek, gyakorlás.
Eszközök: hagyományos eszközök (könyvek), elektronikus eszközök (CD, internet), tesztek.

1.2.2. Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata a tanulókkal megismertetni, kiegészíteni meglévő ismereteiket az alapvető erkölcsi normákról. Gondoskodik, hogy ez a normarendszer beépüljön a mindennapjaikba, a személyiségük részévé váljon.

Fejlesztési követelmények:

- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra

Évfolyam	Téma	Tartalom	Cél	Kompetencia
9. (2 óra) **10.** (2 óra)	- Az emberi természet jellemzőinek megismerése - Az ember bemutatása, mit értékelő lény. - Erények, jellem. - Az erkölcsi cselekedet feltételinek meghatározása - Szabadság és erkölcs értelmezése, a szabadság határai	- Ki az ember? Miért vagyunk a Földön? Mi teszi „emberivé” az embert? Az állati és emberi természet összehasonlítása - Mi az erkölcsi „jó” és mi a „rossz”? Mi a lelkiismeret? Mindenkinek van lelkiismerete? Mi a különbség: lelkiismeret-furdalás és háborgás között? Személyes tapasztalatok megosztása. - A jóra és rosszra való hajlam egyaránt bennünk van. - A jó tudása nem azonos a jó tevésével. Szabadságunk: választhatunk. Döntésünk tettekben valósul meg. - Vitára alkalmas erkölcsi dilemma előterjesztése, majd vitaindítás.	- A tanulók tudjanak összehasonlítást tenni az emberi és állati természet között - A tanulók ismerjék azokat a tulajdonságokat, amelyek „emberivé” teszik az embert - A tanulók ismerjék meg az alapvető erkölcsi normákat - A tanulók ismerjék fel az erkölcs jellemformáló szerepét - A tanulók ismerjék fel, hogy szabadságuk választani az erkölcsi jót. (normák) - A tanulók képesek legyenek erkölcsi célkitűzést hozni - A tanulók tapasztalják meg, hogy döntésükért felelősséggel tartoznak - A tanulók képesek legyenek állításaikat indokolni, érvelni	- kommunikációs - személyes és társas - intellektuális - kommunikációs - intellektuális - személyes és társas
11. (2 óra)	- Személy és erkölcs, szeretet és erkölcs - Az etika megalapozása, fogalma - Erkölcsi érvek ismerete (Miért legyek én tisztességes?)	- Példakép erkölcsi hatása - Miért legyek én tisztességes? Miért ne legyek tisztességes? Racionális ítéletalkotás, érvelések az erkölcsi döntés megalapozásáról.	- A tanulók dilemmahelyzetben készek legyenek az erkölcsi érték felismerésére - A tanulók készek legyenek megindokolni, a tisztességes (erkölcsös) életvitel jelentőségét kapcsolataikban - Készek legyenek más vélemények tiszteletben tartására, meghallgatására	- intellektuális - személyes és társas - kommunikációs

12. (1 óra)	Alkalmazott etika Erkölcsi helytállás a mindennapi életben. - Állapotbeli kötelességeink	Vitára alkalmas erkölcsi dilemma. Az erkölcs kapcsolata a családi élettel, joggal, gazdasággal és a politikával	- Önálló állásfoglalás, véleményalkotás Érvelés, indoklás - Tudatos választás	- intellektuális - személyes és társas - kommunikációs

Módszerek: Megbeszélés, szituációs játékok, esettanulmányok elemzése, bemutatók, előadások

Eszközök: Hagyományos és elektronikus eszközök, dokumentumok, film részletek

1.2.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A nemzeti hovatartozás fontos eleme a hagyományok ismerete és tisztelete. A kollégiumi foglalkozások során törekszünk a múltunk minél szélesebb körű megismertetésére. Az Európai Unió tagjaként is elsősorban magyar öntudattal rendelkezzenek, vállalják büszkén magyarságukat.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Évfolyam	Téma	Tartalom	Cél	Kompetencia
9. (2 óra) **10.** (2 óra) **11.** (2 óra)	- Szűkebb környezeti értékek megismerése - A magyar nép hagyományai az évszakok körforgásában - A magyar néphagyomány téli ünnepköre - Ország – haza nemzet	- Mezőkovácsháza építészeti, irodalmi értékei, sport múltja - A település bemutatása - A magyar népi kalendárium - Az ünnepkörök és az ezekhez kapcsolódó elfeledett és élő népszokások - A tanulók lakóhelyükön még élő népszokásai	- Saját településének megismerésével tudatosuljon annak értéke, fontossága - A magyar népi kultúra és hagyomány intézményesített őrzőinek megismerése - Tudatosuljon bennük, hogy	- személyes és állampolgári - anyanyelvi - esztétikai, művészeti - anyanyelvi - digitális - gondolkodási - személyközi és intellektuális - esztétikai-művészeti - anyanyelvi - digitális

12. (1 óra)	- A hazai nemzetiségek	- Az ország, állam, nemzet fogalma. Mi a különbség a fogalmak között? - Magyarok a szomszédos országokban Mit jelent számukra a haza, a patriotizmus? Ki a „világpolgár”? Ki a magyar? Mit jelent számunkra a szülőföld, az anyanyelv? - Nemzetiség fogalma. Népközösség nemzettudata. Nemzettudat építőkövei: nemzeti nyelv, kultúra, hagyomány Az 1993-as nemzetiségi törvény, kisebbségi választások	a lakóhely népi hagyományainak megtartó ereje: a közösség. - Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága. - Ismerje fel a közösséghez tartozást megalapozó közösségi értékeket. - Ismerje a nemzettudat építőköveit (nemzeti nyelv, kultúra, hagyomány) - Ismerjék fel, tudatosuljon bennük a magyarországi nemzetiségeken keresztül az együvé tartozás. - Történelmünkön keresztül ismerjék azokat a híres nemzetiségi magyarokat akik történelmünk, tudományos, sport sikereinket gazdagították.	- gondolkodási - személyközi és intellektuális - együttélési - tudásszerző - anyanyelvi - személyközi interkulturális – -szociális együttélési - tudásszerző - tudást feltáró

Módszerek: Városi séták, fontos emlékhelyek felkeresése, történelmi, építészeti értékek felfedezése. Egyéni munka, beszámolók, előadások, nemzeti ünnepeinken a fontos emlékhelyek felkeresése, dramatikus játék

Eszközök: Hagyományos és elektronikai eszközök, dokumentumok, vitrines kiállítások, tablók készítése (ruhák, hímzések), filmek.

1.2.4 Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi élet fontos színtere a tanulói jogok és kötelességek gyakorlásának. Fontos, hogy megtanulják, minden döntési helyzetben a felelős magatartás formáit. Az együttélés a kollégiumban alapvető szabályokra tanítja meg diákjainkat, mint tolerancia, a kirekesztés elutasítása, az együttműködés, kompromisszumok keresése.

Fejlesztési követelmények.

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Évfolyam	Téma	Tartalom	Cél	Kompetencia
9. (2 óra)	- A demokratikus jogállam jellemzői - A magyarországi demokratikus intézmények és feladataik	- A demokrácia, jogállamiság fogalmai, állampolgárság - A demokratikus intézményrendszer felépítése hazánkban, azok feladatai	- Ismerjék a demokrácia, jogállamiság legfontosabb fogalmait, az állampolgársággal járó jogokat, kötelességeket - Tudják a magyar jogállam intézményeinek felépítését, azok legfontosabb feladatait	- anyanyelvi kommunikáció - szociális és állampolgári - esztétikai-művészeti
10. (2 óra)	- Jogok – kötelességek – szabadság viszonya szűkebb és tágabb környezetben - Állam és egyén kapcsolata	- Fogalmak: politika, pártok, érdekcsoportok. Feladataik a demokratikus állam felépítésében,	- Legyenek tisztában a különböző politikai pártok, érdekcsoportok politikai jelentőségével, feladataival - A felelős állampolgári	- anyanyelvi kommunikáció - szociális és állampolgári - esztétikai-művészeti

11. (2 óra) **12.** (1 óra)	- Politika és egyén kapcsolata - Demokratikus magatartás - Részvétel közügyekben	felelősségük - Fogalomismeret: norma, szabály, szokás, erkölcs, illem, büntetés, szocializáció, kortársi csoport, hatásuk a későbbi életükre. Egyéni felelősség a tetteinkért. - Fogalmak: politika, pártok, érdekcsoportok. Feladataik a demokratikus állam felépítésében, felelősségük - Magánérdek, közérdek, közrend, közhatalom, magánügyek, közügyek és ezek kapcsolata - A nép és hatalom viszonya, választási rendszer, választhatóság. Választási kampány, a választások után	magatartás megismerése, a törvénytisztelet jelentősége, szerepe az állam és egyén életében - Legyenek tisztában a különböző politikai pártok, érdekcsoportok politikai jelentőségével, feladataival - Ismerjék a demokratikus magatartás legfontosabb jellemzőit, legyen képes hatékony együttműködésre szűkebb környezetében a célok elérésében - Ismerjék a magyar választások rendszerét, jogaikat a rendszerben. Legyenek képesek a jogaikkal cselekvő módon élni.	- anyanyelvi kommunikáció - szociális és állampolgári - esztétikai-művészeti: - anyanyelvi - szociális és állampolgári - esztétikai-művészeti - személyes, társas

Módszerek: beszélgetés, helyzetgyakorlat, vita, elemzések, egyéni felkészülés, érvelés, esettanulmány

Eszközök: könyvek, cikkek, napi események, filmrészletek, alkotmány, törvények, elektronikus eszközök

1.2.5 Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi élet segítséget nyújt a tanulók reális önismeretének kialakításához. A diákok önértékelésének megalapozásában a kollégiumunkhoz tartozás nagy jelentőséggel bír. Hozzájárul a közösségi élet kialakításához.

Fejlesztések, követelmények.

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Váljék természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása

Évfolyam	Téma	Tartalom	Cél	Kompetencia
9. (1 óra)	- Az ember, mint személy - Önismeret, önkép, énkép - Emberi jellemvonások	- Az emberi tulajdonságskála megjelenítése - A testünk, lelkünk, és viszonya a környezethez - A jellem és összetevői	- Igényükké váljon saját személyiségük megismerése. - Növekedjenek önismeretben	- anyanyelvi - kommunikációs - személyes és társas
10. (1 óra)	- Személyes kapcsolatok minősége -A kommunikáció jelentősége	- Viszonyulásaink: ÉN – TE, ÉN – AZ, ÉN – Ő Személyes kapcsolatok „én-te” viszonylatban tudnak kialakulni - Személyes kapcsolataink bemutatása pl.: szülő-gyerek, testvéri, baráti, párkapcsolat, munkatársi, tanár-diák,	- Ismerjék fel, hogy minden ember személy (nem dolog) - Megértsék, hogy az emberi méltóság személy voltunkból fakad - Alakuljon ki az igényes kommunikációra való készség	- anyanyelvi - kommunikációs - személyes és társas

		iskolatársi		
11. (1 óra)	- Társas kapcsolatok jellemzői - A kulturált társasági élet, közösségi élet szabályai	- Illemszabályok régen és ma - Kortárscsoportok - Generációs különbségek - Protokoll	- Reális önismeret kialakulása - Önmagunk elfogadása - Empátia és készség mások elfogadására - Tisztelet minden személy iránt	- anyanyelvi - kommunikációs - személyes és társas - digitális
12. (1 óra)	- Pozitív énkép kialakítása tapasztalatokra építve -A tudás jelentősége -	- Példaképek a magyarság történelmében, Mértéktartás, együttérzés, segítőkészség fontossága az emberi kapcsolatokban „Aranyszabály”: Amit magadnak kívánsz, azt tedd másnak is. Tanult és elfogadott értékek Reflexió a kollégiumi életvitelre Miben szeretnék növekedni?	- A tanulók ismerjék fel a kapcsolataikat segítő és gátló magatartásformákat - Képesek legyenek célokat kitűzni	- anyanyelvi - kommunikációs - személyes és társas -

Módszerek: A mindennapokból vett példák elemzése, érvek, ellenérvek, meggyőzés, a kulturált kommunikáció elsajátítása.

Eszközök: Könyvek, elektronikus adathordozók, esettanulmányok, kérdőívek

1.2.6 A családi életre nevelés

A családtól távol a kollégiumi nevelés során tudatosítjuk a család fontosságát, a családon betöltött szereppel járó felelősséget. A párkapcsolatok kialakításában a kölcsönös tisztelet, megértés és felelősség fontosságát.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerjék a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerjék meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Évfolyam	Téma	Tartalom	Cél	Kompetencia
9. (1 óra)	-A családban betöltött szerep – vagyis ki vagyok én?	- Önismeret, önnevelés, nemi identitás	- Megfelelő önismerettel legyenek képesek a családban elfoglalt helyük és szerepük felismerésére - ismerjék meg a család jelentőségét a társadalom szerkezetében. - tudatosuljon bennük a család funkciója, és a családon belüli teendők, azok fontossága	- kommunikációs - szociális - anyanyelvi
10. (2 óra)	- A család szerepe az egyén életében; a család, mint a társadalom legkisebb egysége - A család szerepei, munkamegosztás a családban	-A család és társadalom kapcsolata, hasonlóságok, különbségek -A család, mint közösség. A családi szerepek megalapozásához szükséges ismeretek, készségek -pszichoszexuális fejlődés. A szerelmes ember sajátosságai - biztonság a szexualitásban Nemi higiéné	- Legyenek képesek örömteli kapcsolatok kialakítására, egymás megismerésére alapozva. - ismerjék meg a nemi szerepeket, tudják	- szociális - személyes és társas
11. (2 óra)	- Kamasz szerelem, „EGYÜTT-járás” - Szexualitás a párkapcsolatban,			- kommunikációs - intellektuális - személyes és társas

12. (3 óra)	felelősségteljes magatartás - Konfliktusok kezelése a családban- kinek a problémája? - Kommunikáció és empátia a családban -A férfi –nő kapcsolat jellemzői	-Szülők közötti, szülő – gyerek közötti, gyerek – gyerek közötti konfliktusok. Agresszió és empátia - Érdekek egyenrangú érvényesítése, kölcsönös támogatás kialakítása - Elköteleződés. A kölcsönös tisztelet és felelősség megalapozása	azokat felelősen vállalni - Konfliktuskezelési technikák alkalmazása családon belül -A családi együttélés zökkenőmentesítése, a családtagokért érzett felelősségérzés elmélyítése. -A felelősségteljes párkapcsolat kialakítása.	- kommunikációs - intellektuális - személyes és társas - anyanyelvi

Módszerek: Esettanulmányok, szituációk elemzése, drámajáték, elemzése, előadás

Eszközök: Filmek, irodalmi, történelmi olvasmányok, újságcikkek, internet.

1.2.7 Testi és lelki egészségre nevelés

A kollégium diákjainak többsége igazolt sportoló, számukra elsősorban a lelki egészség, a harmonikus életvitel, a stressz okozta nehézségek leküzdése a fontos feladatunk. Olyan életvezetési technikák, módszerek bemutatása, gyakoroltatása a feladat, amelyben egyéniségük kiegyensúlyozottan fejlődik.

A nem sportoló tanulóinkkal is igyekszünk a testmozgást megszerettetni, lehetőséget biztosítunk számukra is a testi fejlődésükhöz, hasonlóan, mint az aktív sportolóinknak.

Fejlesztési követelmények.

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.

 Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.

 Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Évfolyam	Téma	Tartalom	Cél	Kompetencia
9. (2 óra)	Veszélyforrások, segélyhívás - Harmonikus kapcsolatok, metakommunikáció	- Teendők vészhelyzetben - A tömegközlekedés szabályai - Segélyhívások tartalma és módjai - Bemutatkozás, köszönés, viselkedés társaságban - Konfliktusforrások - Metakommunikáció	- A foglalkozás során a tanulók ismerjék és tanulják meg a balesetek megelőzésének módjait. - Sajátítsák el a harmonikus kapcsolatok létesítéséhez és fenntartásához hasznos magatartási és viselkedési szokásokat	- kommunikációs - intellektuális - személyes és társas
10. (2 óra)	- Személyi higiénia, testsúly - Napirend, szabadidő	- A személyi higiénia fontossága - Betegségek, és azok megelőzése, betegápolás - Napirend, egyéni életritmus, Munkaszervezés. Szabadidő-szervezés, aktív pihenés.	- A foglalkozás során a tanulók ismerjék és tanulják meg a betegségek megelőzésének, kezelésének a módjait - Ismerkedjenek meg a háztartási gazdálkodás feladataival, a mindennapi élet során adódó ügyek intézési módjával	- kommunikációs - intellektuális - személyes és társas
11. (2 óra) **12.** (2 óra)	- Függőségek - Önvizsgálat, szűrővizsgálatok - Nemi szerepek, kapcsolati modellek - Relaxáció	- A függőség definiálása. Típusa, fajtái. - Egészségmegőrzés, betegségek - A nemi szerepek kialakulása, fontossága kapcsolatainkban - A relaxáció fogalma, technikái, jelentősége a mindennapokban	- Ismerjék meg a függőségek egészségkárosító hatásait - Tudatosuljon bennük az egészséges életmód kialakítása - A diákok sajátítsák el a harmonikus kapcsolatok létesítéséhez és fenntartásához szükséges hasznos magatartási és viselkedési szokásokat - Ismerkedjenek meg különböző technikák segítségével a pihenés, kikapcsolódás	- kommunikációs - intellektuális - személyes és társas - természettudományos - kommunikációs - intellektuális - személyes és társas - anyanyelvi - digitális

			fontosságával különböző relaxációs technikákkal	

Módszerek: testedzés biztosítása, kirándulások, előadások, drámajáték, napi tevékenység
Eszközök: Konditerem, spotcsarnok, hagyományos és elektronikai eszközök, felvilágosító anyagok, egészséghét eseményei, vetélkedők

1.2.8 Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A felelősség és annak vállalása fontos eleme a személyiségnek. Törekszünk minél szélesebb körben megmutatni diákjainknak azokat az élethelyzeteket, ahol a felelősség, önkéntesség, társadalmi érzékenység fontos, a szolidaritás, összetartozás érését növeli.

Fejlesztési követelmények:

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányoshelyzetű társak iránt.

Évfolyam	Téma	Tartalom	Cél	Kompetencia
9. (2 óra) **10.** (2 óra)	- Társadalmi felelősségvállalás, szolidaritás - Önkéntes felelősségvállalás másokért - Összetartozás és együttérzés - A kollégium, mint a közösségi felelősségvállalás színtere	- Hátrányos helyzet fogalmának ismertetése - A társadalmi felelősségvállalás fontosságának bemutatása -A fogyatékos emberek élethelyzeteinek bemutatása - Az együttműködés, egymásra figyelés technikáinak megismerése, gyakorlása Mindennapi	- A tanulók ismerjék a hátrányos helyzet fogalmát, a társadalmi felelősségvállalás fontosságát - Tapasztalati úton szerezzenek ismeretet a fogyatékkal élők élethelyzetéről - A segítő magatartás kialakítása a tanulókban - Az egyéni és közösségi felelősségvállalás kialakítása a diákokban	- szociális - természettudományos - személyes – társas - anyanyelvi - szociális természettudományos - személyes – társas - anyanyelvi

		viselkedésünk, mások jelenlétének elfogadása		
11. (2 óra) **12.** (1 óra)	- Az együttérzés, egymásra figyelés fontossága. Segítő magatartás fogyatékkal élő társaink iránt. - Részvétel a kisebb és a tágabb közösség rendbetételében. - A segítő magatartás fogyatékkal élő társaink iránt	- különböző élethelyzetek megismerése, a helyes viselkedés bemutatása - A szűkebb és tágabb közösségért végzett munka - A szociális intézményben lakók életének megismerése	- A segítő magatartás kialakítása a tanulókban a probléma megoldási és megvalósítási képességek fejlesztésével - A környezet megbecsülésének, fejlesztésének igényének kialakítása - Önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét	- szociális természettudományos - személyes – társas - anyanyelvi - szociális természettudományos - személyes – társas - anyanyelvi

Módszerek. Foglalkozások, megbeszélések, helyzetelemzések, esettanulmányok, beszámoló a tapasztalatokról

Eszközök: Hagyományos és elektronikus eszközök, személyes tapasztalatok, törvények

1.2.9 Fenntarthatóság, környezettudatosság

A környezet védelme, a környezettudatos viselkedés kialakítása napi feladataink közé tartozik. Fontosnak tartjuk, hogy tanítványaink megismerjék és magukévá tegyék a környezetvédelem fontosságát. Tudják, hogy a környezet védelme jog, és kötelesség is, amelyért minden nap nekik is van tennivalójuk.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.

- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Váljék erkölcsi alapelvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Évfolyam	Téma	Tartalom	Cél	Kompetencia
9. (2 óra)	_ Értékőrző Magyarország - Környezet-tudatosság a kollégium belső és külső környezetében	- Hazánk nemzeti parkjai, a világörökség részei - A környezet-tudatos magatartás ismérvei, tevékenységei	- Tudatosuljon a tanulókban az ember és természet egészséges együttélésének fontossága, harmóniája. - Váljon mindennapi tevékenységük részévé a szűkebb környezetükben is	- anyanyelvi - kommunikációs - esztétikai- művészeti természettudományi és technológiai
10. (2 óra)	- Globális környezeti problémák és kialakulásuk - Az ökológiai lábnyom, kiszámítása, vízlábnyom	- A főbb globalizációs problémák ismertetése, az emberi tevékenység hatásai - A „lábnyom” és számítása	- Ismerjék a globalizációs problémák okait - Ismerjék a fenntarthatóság fogalmát, saját tevékenységüket a folyamatban	- anyanyelvi - kommunikációs - esztétikai- művészeti természettudományi és technológiai

11. (2 óra) **12.** (2 óra)	- A termelés, fogyasztás, hulladék és hulladék-gazdálkodási lehetőségeink - Hulladékból termék - Mi is szedjünk szelektíven! - Zöld gondolkodás, életvitel	- Az emberi tevékenységből eredő problémák, az életmódváltás szükségessége - A hulladékok ipari felhasználásának lehetőségei, zöld megoldások településeken - Szelektíven gyűjtött hulladékok felhasználása - A környezetbarát háztartás jellemzőinek megismertetése	- Legyenek tisztában a termelés, fogyasztás, hulladék fogalmával, ezek egymásra hatásával, a túlfogyasztás veszélyeivel - Rendelkezzenek megfelelő ismerettel a hulladék gazdálkodás rendszerével erőforrásaink védelmében - Lássák be, hogy a szelektíven gyűjtött hulladékok másodlagos nyersanyag források, amelyekkel vizet, energiát lehet megtakarítani - Legyenek felkészülve későbbi női szerepeikre, környezetvédelmi ismeretekkel	- kulturális természettudományi és technológiai - vállalkozói - anyanyelvi- kulturális - természettudományi és technológiai - vállalkozói

Módszerek: előadások, beszélgetések, konkrét tevékenységek – szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, játék, riportok, zöld séta

Eszközök: környezetvédő szakkör foglalkozásai, vitrines kiállítás, „Zöld hét” programjai, előadások, vetélkedők, elektronikus adathordozók, nyomtatott sajtótermékek, törvények

1.2.10 Pályaorientáció

Az iskolaválasztást diákjaink döntő többségében meghatározza sport tevékenységük, a családi hagyományok. A mi feladatunk megmutatni azokat a lehetőségeket, amelyek a későbbi életük során meghatározóvá válhatnak. Bemutatni, elsajátítani olyan kompetenciákat, amellyel később az esetleges pályamódosítást is lehetővé tesz számukra. Az önismeret, kitartás, körültekintés a döntéseik meghozatalakor, fontos része a későbbi életpályájuknak.

Fejlesztési követelmények:

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje sajátképességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.

 Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.

 Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.

 Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.

 Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Évfolyam	Téma	Tartalom	Cél	Kompetencia
9. (2 óra) **10.** (2 óra) **11.** (2 óra)	- Különböző szakmák bemutatása - Egyes szakmák, foglalkozások betöltéséhez szükséges készségek, képességek, kompetenciák elemzése - Személyiség-jellemzők és a hozzá kapcsolódó érdeklődési körök elemzése - Érdeklődési körök, célok megfogalmazás a - A pályaválasztáshoz kapcsolódó dokumentumok, segédletek bemutatása és ezek elérhetőségiének ismertetése - Álláskeresési	- A különböző szakmák bemutatása, kiemelten a gazdasági területűekről. Egy-egy szakma alaposabb bemutatása - Képességek, készségek, adottságok bemutatása, jellemzése az egyes szakmákhoz - Önismereti tesztek, kérdőívek használatával a tanulók személyiség jellemzőinek és érdeklődési köreinek vizsgálata. - Különböző célok eléréséhez tartozó erősségek, gyengeségek vizsgálata. - Pályaválasztási segédletek, pályaválasztási tanácsadás	- A diákok betekintést nyerjenek a különböző tevékenységek és szakmák jellemzőiről. valamint a különböző szakmák sajátosságairól és kezdjenek el tudatosan gondolkozni a képességeikről - A tanulók ismerjék meg szakmákhoz, foglalkozásokhoz tartozó általános készségeket, kompetenciákat és elvárásokat. - A tanulókban tudatosuljon, hogy az önismeret elengedhetetlen része a céljaik meghatározásában - A tanulók fogalmazzák meg céljaikat és terveiket és térképezzék fel az ehhez kapcsolódó erősségeiket, gyengeségeiket. - A tanulók tájékozódjanak a pályaválasztási tanácsadás lehetőségéről, a különböző honlapokon található információkról, segédletekről, útmutatásról. - A tanulók ismerjék meg az önéletrajz, motivációs levél készítésének technikáit és betekintést nyerjenek a munka világába.	- kommunikációs - intellektuális - kommunikációs - intellektuális - személyes és társas - anyanyelvi kommunikációs - intellektuális - személyes és társas

	technikák bemutatása	lehetőségeinek ismertetése. - Az álláskereséshez kapcsolódó dokumentumok, eszközök bemutatása. Önéletrajz, motivációs levél készítésének gyakorlása.		
12. (2 óra)	- Továbbtanulási lehetőségek megbeszélése. - Célok, a. pályaválasztási irány maghatározása	Jövőkép készítése, segédletek, pályaválasztási dokumentumok használata.	- A tanulók rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel a választott szakmájukkal, hivatásukkal kapcsolatban. - Célok konkretizálódása, és a hozzájuk kapcsolódó készségek, képességek összegzése	- anyanyelvi kommunikációs - intellektuális - személyes és társas

Módszerek: tesztek, beszélgetések, gyűjtőmunkák, látogatások

Eszközök: hagyományos és elektronikus irodalom, ismertetők

1.2.11 Gazdasági és pénzügyi nevelés

Diákjaink többsége a saját iskolánk tanulója. A közgazdaságtani, pénzügyi ismereteket tanórákon is elsajátítják. A mindennapi élet pénzkezelési eljárásainak, technikáinak gyakorlása fontos feladat, amelyben segítséget nyújt a kollégium. A családtól távol, meghatározott összeget kell beosztani, és ezzel tudjanak ésszerűen gazdálkodni.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Évfolyam	Téma	Tartalom	Cél	Kompetencia
9. (2 óra)	- Mit nevezünk gazdaságnak? Hogyan működik? -A háztartások szerepe a gazdaságban	- Gazdasági alapfogalmak - Háztartások bevételei és kiadásai	- A piacgazdálkodás alapvető működésének megismerése. -A munka, a fogyasztás elemi összefüggéseinek megismerése.	vállalkozói
10. (2 óra)	- Családi kassza – zsebpénz - Pénzügyi szokások: avagy hogy bánunk a pénzzel?	- A pénz szerepe, funkciói - Kereslet – kínálat, piac, ár	- Ismerjék fel a tudatosság fontosságát a családi költségvetésben. - Tudatos, tervezett, pénzgazdálkodás elmélyítése.	- vállalkozói - matematikai
11. (2 óra) **12.** (3 óra)	- Takarékosság, gyűjtés - Trendkövetés: valóban szükséged van rá? - Diákmunka örömei és veszélyei - Adakozás, jótékonykodás: nemcsak pénzzel segíthetsz - Vállalkozási formák és az alapítás feltételei	- Pénzügyi döntések meghozatalának alapjai - Pénzügyi tudatosság elemeinek megismerése -A munkavállalás alapjai, pénzkezelési technikák - Karitatív tevékenységek és a pénzvilág - Vállalkozási alapismeretek, ezzel összefüggő jogi alapismeretek	-A hosszú távú pénzügyi tervezés megalapozása. - Az ésszerű pénzügyi döntésképesség elmélyítése, alapvető fogyasztói magatartásminták ismerete - Önállóság a pénzügyekben-ismerje saját felelősségét - Társadalmi szerepvállalás felelőssége, ismerje a jótékonykodás formáit - Legyen alapvető tájékozottságuk a különböző vállalkozási formákról.	- vállalkozói - matematikai - vállalkozói - matematikai - kommunikációs

Módszerek: megbeszélés, esettanulmányok, konkrét gyakorlatok

Eszközök: elektronikus eszközök, tesztek

1.2.12 Médiatudatosságra nevelés

Az elektronika, a médiumok világa a kollégistáink mindennapi életének fontos része. Fontos számunkra, hogy ezeket az eszközöket, tartalmakat felelősen, biztonságosan kezeljék. Legyenek képesek szelektálni az információk között, ismerjék fel azok valósághoz való viszonyát.

Fejlesztési követelmények:

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Évfolyam	Téma	Tartalom	Cél	Kompetencia
9. (1 óra)	- A hagyományos és az elektronikus médiák összehasonlítása	- A hagyományos médiák és az elektronikus médiák bemutatása, jellemzői	- A kritikai érzék kialakítása a médiatartalmak megválasztásában	- intellektuális - digitális
10. (1 óra) **11.** (1 óra) **12.** (1 óra)	- A média tartalmak társadalomra gyakorolt hatása. - Tudatos, biztonságos internethasználat - Az internetezés kockázatai	- Reklámok hatása a társadalomra. - Az információk közötti szelektálás, keresési technikák ismertetése. - Adatvédelem, adatbiztonság, internetfüggőség jellemzői.	- A tanulók ismerjék meg a reklámok céljait, eszközeit, fogyasztásra gyakorolt hatásait. A tanuló betekintést nyerjen a tudatos internethasználatba és tisztában legyen a veszélyeivel. Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, internetfüggőséggel kapcsolatos veszélyek.	- intellektuális - kommunikációs - intellektuális - kommunikációs - digitális - intellektuális - kommunikációs - digitális - intellektuális

Módszerek: elemzések, megbeszélések, előadások

Eszközök: esettanulmányok, saját tapasztalatok, törvények, honlapok.

A Kollégiumi Pedagógiai Program **érvényes a 2026/2027 tanévtől**

A jóváhagyott pedagógiai programot nyomtatott formában nyilvánosságra kell hozni

Hozzáférési lehetőségek: Titkárság, kollégiumi tanári szoba, iskolai honlap

ZÁRADÉK

A Pedagógiai Program véleményezése és elfogadása

A Mezőkovácsháza Hunyadi János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium Pedagógiai Programját a nevelőtestület 2026. augusztus hónap 28. napján elfogadta.

A Pedagógiai Program 2026. szeptember hónap 1. napjától lép hatályba.

Mezőkovácsháza, 2026. augusztus 29.

P.H.

Torma-Havancsák Piroska
főigazgató